

Nurmeksen kaupunki

TILINPÄÄTÖS 2024

Kaupunginhallitus 31.3.2025
Tarkastuslautakunta
Kaupunginvaltuusto

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	4
1.1	Toiminnan ja talouden kokonaistarkastelu	4
1.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	4
1.2	Kaupungin hallinnon järjestäminen.....	5
1.2.1	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja tilivelvolliset	5
1.2.2	Henkilöstö	8
1.3	Yleinen taloudellinen kehitys	9
1.3.1	Verotus.....	14
1.3.2	Väestön ja työllisyyden kehitys.....	16
1.3.3	Muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	20
1.3.4	Yhteenveto valtuustoon nähden sitovien talousarviotavoitteiden toteutumisesta	23
1.3.5	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä	26
1.3.6	Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät.....	29
1.3.7	Selvitys kaupungin ympäristöasioiden hoidosta	32
1.3.8	Selvitys muista ei-taloudellisista seikoista	32
1.3.9	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	32
1.4	Kokonaistalouden tarkastelu (ulkoinen).....	35
1.5	Konsernitarkastelu	40
1.5.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	40
1.5.2	Kuntakonsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
1.5.3	Konsernitoiminnan ohjaus, oleelliset tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä	45
1.5.4	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	50
1.6	Tuloksen käsittely	50
2	Toimialojen ja tytäryhtiöiden valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	51
2.1	Kaupunginhallituksen toimiala	52
2.1.1	Hallintopalvelut.....	54
2.1.2	Ruokahuoltopalvelut	57
2.2	Kaupunkirakennepalvelujen toimiala	60
2.2.1	Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut	63
2.2.2	Tilapalvelut.....	65
2.2.3	Kuntatekniikan palvelut.....	66
2.3	Hyvinvointipalvelut	67
2.3.1	Kulttuuripalvelut	70
2.3.2	Opetus- ja koulutuspalvelut	74
2.3.3	Vapaa-aikapalvelut	77
2.3.4	Varhaiskasvatuspalvelut	79
2.4	Nurmeksens Lämpö Oy	82
2.5	Kiinteistö Oy Nurmeksens vuokratilat	83
2.6	Hyvärilä Oy	85
2.7	Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy	91
2.8	Nurmeksens Yrityspalvelu Oy	94

2.9	Nurmeksen Vesi Oy	96
2.10	Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoinen ja sisäinen)	97
2.11	Investointiosan toteutuminen	98
2.12	Rahoitusosan toteutuminen	103
2.13	Yhteenveto valtuuston hyväksymien tulo- ja menomäärärahojen sekä käyttötalouden toteutumisesta	104
3	Tilinpäätöslaskelmat	106
3.1	Tuloslaskelma	106
3.2	Rahoituslaskelma	107
3.3	Tase	108
4	Konsernitilinpäätös	110
4.1	Konsernituloslaskelma	110
4.2	Konsernitase	111
4.3	Konsernin rahoituslaskelma	113
5	Tilinpäätöksen liitetiedot	114
5.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	114
5.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	114
5.3	Tuloslaskelmaa koskevat erittelyt	116
5.4	Tasetta koskevat erittelyt	121
5.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	129
5.6	Muut liitetiedot	131
6	Erikseen raportoitavat tulosityksiköt	132
6.1	Periaatteet	132
6.2	Erikseen raportoitavat tulosityksiköt (sisältyvät kaupungin tulokseen)	133
6.2.1	Tilapalvelut	133
7	Allekirjoitukset ja merkinnät	134
7.1	Tilinpäätöksen allekirjoitus	134
7.2	Tilinpäätösmerkintä	134
8	Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	135
9	Liite: Tunnusluvut, tunnuslukumääritelmät ja tulorahoituksen riittävyyden määrittely	137
9.1	Emon ja konsernin tunnusluvut	137
9.2	Tytäryhtiöiden tunnusluvut	138
9.3	Tunnuslukujen laskentakaavat	139

1 Toimintakertomus

1.1 Toiminnan ja talouden kokonaistarkastelu

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Nurmeksen kaupunki selvisi vuodesta 2024 selvästi ennakoitua ja talousarviota paremmin. Tilikauden tulos oli 1 054 126,18 euroa ja tilikauden ylijäämä oli 709 352,33 euroa. Vuosikate oli 5 899 127,31 euroa, joka kattoi poistot 123 prosenttisesti. Toimintakate parani 2 prosenttia.

Vuoden 2024 onnistumisiin voidaan lukea Nurmeksen 50-vuotta juhluvuosi. Juhlavuoden hyvin järjestetyt tapahtumat keräsivät paljon tyytyväisiä osallistujia. Juhlavuoden päätapahtuma Maaseutuparlamentti toi Nurmekselle laajalti positiivista näkyvyyttä ja runsaan joukon korkean tason vieraita Nurmekseen poliittisen kansallisen päätöksenteon huipulta ja EU:sta.

Onnistumisena on pidettävä myös vuoden 2024 aikana läpi käydyt, raskaat yt-neuvottelut. Yt-neuvotteluiden seurauksena kaupunginvaltuusto päätti sopeuttaa taloutta ja toimintaa n. 1,7 miljoonalla eurolla vuosina 2025–2027. Vaikka yt-neuvotteluilla tavoiteltiin kustannusleikkauksia vasta vuosille 2025–2027, näkyi tiukentunut talouskuri myös vuoden 2024 toiminnassa. Vuonna 2024 joidenkin toimien ja virkojen rekrytoinneissa jouduttiin odottamaan yt-neuvotteluiden päätökseen saattamista, jonka johdosta niille talousarviossa varatut määrärahat jäivät osittain käyttämättä. Tämän lisäksi osa henkilöstömuutoksista toteutui mm. eläköitymisen muodossa jo vuoden 2024 aikana.

Vuonna 2024 kehitettiin Nurmeksen -konsernia. Konsernijohtajan valmistelemat Nurmeksen kaupungin omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje, sekä Hyvä hallinto- ja johtamistapa Nurmeksen konsernissa-ohje hyväksyttiin ja otettiin käyttöön Nurmeksen konsernissa. Konsernin yhteistyöpalaverit otettiin vuoden aikana käyttöön. Konsernirakenneselvitysaloitettiin loppuvuodesta.

Toimintavuotta varjostivat puolestaan osittain yt-neuvotteluiden pitkittymisen seurauksena muodostuneet henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvointiin liittyvät asiat, sekä Puustako Oy:n yritystoiminnan vaikeudet. Puustako Oy ei saanut teollista tuotantoaan käyntiin ja ajautui maksuvaikeuksiin, jonka seurauksena Nurmeksen kaupunki joutui käynnistämään yrityksen hädätoimenpiteet kaupungin vuokraamasta pressuhallista ja teollisuustonteilta VTA:lta kesäkuussa 2024. Myös TE-palveluiden siirtyminen kunnille 1.1.2025 vaati toimintavuonna Nurmeksen kaupungilta merkittävää resurssien käyttöä valmistelutyön merkeissä.

Vuonna 2024 normaalista talousvuodesta poikkeavia asioita olivat:

Nurmeksen elinkeinoelämä ja yritykset sinnittelivät haastavan toimintavuoden aikana, mutta yrityssektorin liikevaihdon supistuminen oli meillä kuitenkin pelättyä pienempää. Myönteistä Nurmeksessa oli erityisesti elintarviketeollisuuden ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan tasaisen kasvun jatkuminen 2024. Nurmeksessa Break Sokos hotel Bomban järvisiiven avaus lisäsi rekisteröityjä yöpymisiä noin 2 000 kappaleella edelliseen vuoteen verrattuna. Puun sahaus, höyläys ja kyllästys -toimialan pahin suhdannekuoppa näyttäisi lopultakin olevan takana, jonka lisäksi metalliteollisuudessa on näkymiä hitaan toipumisen käynnistymisestä. Mutta vaikka yritysten liikevaihdot kääntyivät nousemaan toisen kvartaalin aikana 2024, on kasvu edelleen haurasta. Loppuvuodesta työllisyystilanne heikentyi Nurmeksessäkin nostaen joulukuun työttömyysprosentin 16,0 %:iin. Erityisen huolestuttavaa tilastoissa on nuorisotyöttömyyden kasvu.

Suomessa talouskasvua kannattelee inflaation hidastuminen, korkotason lasku ja suhdanteen varovainen elpyminen, mutta samaan aikaan kasvua rajoittaa kotimaiset sopeutustoimet sekä kansainvälisen talouden epävarmuustekijät. Trumpista riippumatta talousennusteiden mukaan Suomen bruttokansantuote kasvaa kuluvana vuonna jonkun verran. Talouden ohella myös varautumiseen ja valmiuteen pitää kiinnittää erityistä huomiota tulevassa toiminnassa.

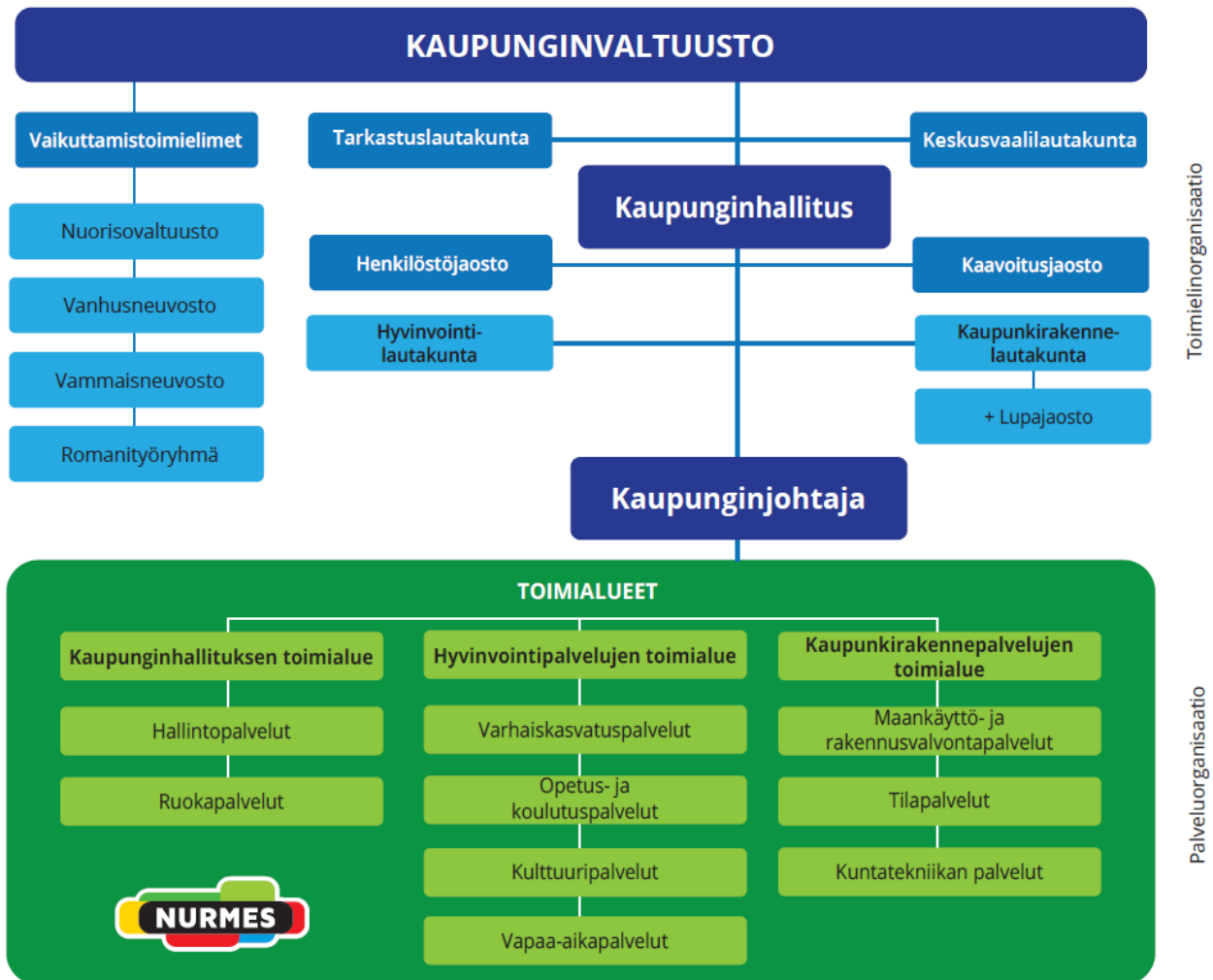
Onnistunut vuoden 2024 läpivienti luo tarpeellista puskuria taloudellisesti haasteellisille suunnitelmavuosille. TE-uudistuksen hintalappu Nurmeksen kaupungille selviää loppuvuodesta 2025. Vuoden 2026 alusta mahdollisesti voimaantuleva VOS-uudistus ei selvitysmiesten Eero Laesterän ja Arto Sulosen esityksen perusteella ole tuomassa meille helpotusta. Poliittiseen päätöksentekoon ja myöhemmin lausunnolle tulevan selvityksen laskelmien perusteella Nurmeksen valtionosuudet tulisivat pienentymään VOS-uudistuksen myötä 1,0–2,0 M€.

Elämme haasteellisia aikoja.

Kiitän koko henkilöstöä ja luottamushenkilöitä siitä, että selvisimme yhdessä haasteellisesta vuodesta!

Pasi Parkkinen
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinnon järjestäminen

1.2.1 Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja tilivelvolliset

Kaupunginvaltuustossa oli 35 valtuutettua vuonna 2024.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet jakautuivat seuraavasti:

Suomen Keskusta	14 valtuutettua
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	9 valtuutettua
Perussuomalaiset	5 valtuutettua
Suomen Kristillisdemokraatit	2 valtuutettua
Vapauden liitto	2 valtuutettua
Vasemmistoliitto	2 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus	1 valtuutettua

Valtuuston puheenjohtajisto:	
puheenjohtaja Kämäräinen Matti	KESK
I varapuheenjohtaja Rautiainen Marko	SDP
II varapuheenjohtaja Ruutinen Kari	Perussuomalaiset

Valtuuston muut jäsenet puolueittain:

Suomen Keskusta

Alhoniemi Ilona
 Haverinen Kyösti
 Härkin Anne
 Härkin Päivi
 Hölttä Anna
 Korhonen Pasi
 Kämäräinen Matti
 Mikkilä Hannu
 Nykänen Anniina
 Piironen Kari
 Reinikka Erik
 Rönkkö Reeta
 Siira Arto
 Timonen Paula

Kansallinen Kokoomus

Meriläinen Mikko

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Hiltunen Jouni
 Oinonen Elina
 Piirainen Jari
 Pääkkönen Hannu
 Rautiainen Marko
 Ruokolainen Jari
 Savolainen Anni
 Savolainen Maija
 Smura Antti

Suomen Kristillisdemokraattinen puolue

Jaaranen Merja
 Tolvanen Joosua

Perussuomalaiset

Meriläinen Jaana
 Määttä Henry
 Ruutinen Kari
 Saaristo Susanna
 Sutinen Ville

Vapauden liitto

Ahponen Jorma
 Jänönen Mikko

Vasemmistoliitto

Hermaja Jussi
 Karppinen Veijo

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksessa oli vuonna 2024 9 jäsentä.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet olivat seuraavat:

Suomen Keskusta	4 jäsentä
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	3 jäsentä
Perussuomalaiset	2 jäsentä

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto:

puheenjohtaja Pääkkönen Hannu	SDP
I varapuheenjohtaja Rönkkö Reeta	KESK
II varapuheenjohtaja Määttä Henry	Perussuomalaiset

Kaupunginhallituksen muut jäsenet:

Suomen Keskusta
Nykänen Anniina
Reinikka Erik
Siira Arto

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Ruokolainen Jari
Savolainen Anni

Perussuomalaiset
Meriläinen Jaana

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Pasi Parkkinen.

Edellisten estyneinä ollessa esittelijänä toimivat seuraavassa järjestyksessä:

Hallintojohtaja Leena Timonen
Talousjohtaja Salla Ovaskainen
Konsernijohtaja, Kyösti Korhonen
Hyvinvointijohtaja Petri Moilanen
Tekninen johtaja Olli Kakkinen

Vuonna 2024 noudatettiin Nurmeksen kaupungin hallintosääntöä, joka tuli voimaan 1.3.2024.

Tilivelvolliset

Valtuuston hyväksymät tilivelvolliset vuoden 2024 talousarviossa ovat tulosalueittain:

Kaupunginhallituksen toimiala: kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja

- hallintopalvelut: hallintojohtaja
- ruokapalvelut: ruokapalvelupäällikkö
- maaseutupalvelut: hallintojohtaja

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala: kaupunkirakennelautakunta, tekninen johtaja

- kuntatekniikan palvelut: kuntatekniikan päällikkö
- maankäyttö- ja lupapalvelut: tekninen johtaja
- tilapalvelut: tilapalvelupäällikkö

Hyvinvointipalvelujen toimiala: hyvinvointilautakunta, hyvinvointijohtaja

- kulttuuripalvelut: kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö
- opetus- ja koulutuspalvelut: hyvinvointijohtaja
- vapaa-aikapalvelut: vapaa-aikapalvelujen tulosaluepäällikkö
- varhaiskasvatuspalvelut: varhaiskasvatuksen tulosaluepäällikkö

1.2.2 Henkilöstö

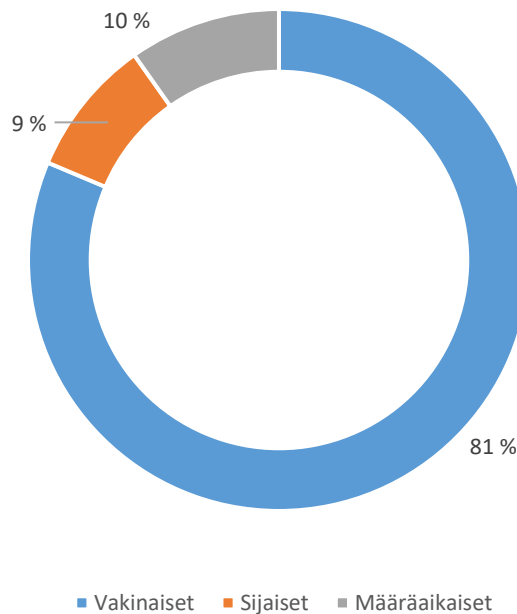
Kaupungin henkilöstön kokonaismäärä vuoden 2024 lopussa oli 329, josta vakinaisia oli 266, määräaikaista 32 ja sijaisia 29. Lisäksi oppisopimussuhteisia oli 2. Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 81 % (ed. vuosi 72 %). Edelliseen vuoteen verrattuna kaupungin henkilöstön määrä pieneni 43 henkilöllä. Vakinaisten palvelussuhteiden määrä väheni 3:lla ja määräaikaisten palvelussuhteiden määrä lisääntyi 2 henkilöllä.

Palkkoja ja palkkioita maksettiin yhteensä 14,318 miljoonaa euroa (vuonna 2023 henkilöstökulut olivat 14,378 miljoonaa euroa). Verrattuna vuonna 2023 maksettuihin palkkoihin, palkkakustannukset alenivat 60 000 euroa eli 0,4 prosenttia. Henkilöstöön liittyviä tietoja käsitellään laajemmin erillisessä henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstöjakauma palvelussuhteen mukaan

	TP 2024	TP 2023	Muutos
Palvelussuhde			
Vakinaiset	266	269	-3
Sijaiset	29	27	2
Määräaikaiset	32	61	-29
Työllistetyt (2023 sis. oppisopimussuhteiset)	0	15	-15
Oppisopimussuhteiset	2	5	-3
Yhteensä	329	372	-43

Henkilöstön jakautuminen palvelussuhteen mukaan 31.12.2024

Yhteenlaskettu henkilötyövuosien määrä vuonna 2024 oli 361.

1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen volyymi laski 0,1 % vuonna 2024 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan. Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi lähes 12,5 miljardiin euroon vuonna 2024. Veroaste laski maltillisesti 42 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Vaihtotase oli 0,8 miljardia euroa ylijäämäinen vuonna 2024 (-1,4 miljardia euroa vuonna 2023). Vaihtotasetta nosti palveluiden nettoviennin kasvu ja tulojen uudelleenjaon taseen vahvistuminen. Palveluiden nettoviennin kasvua selitti erityisesti televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalveluiden vahva kehitys sekä henkisen omaisuuden käytöstä perittyjen maksujen kasvu. Kauppatase heikkeni.

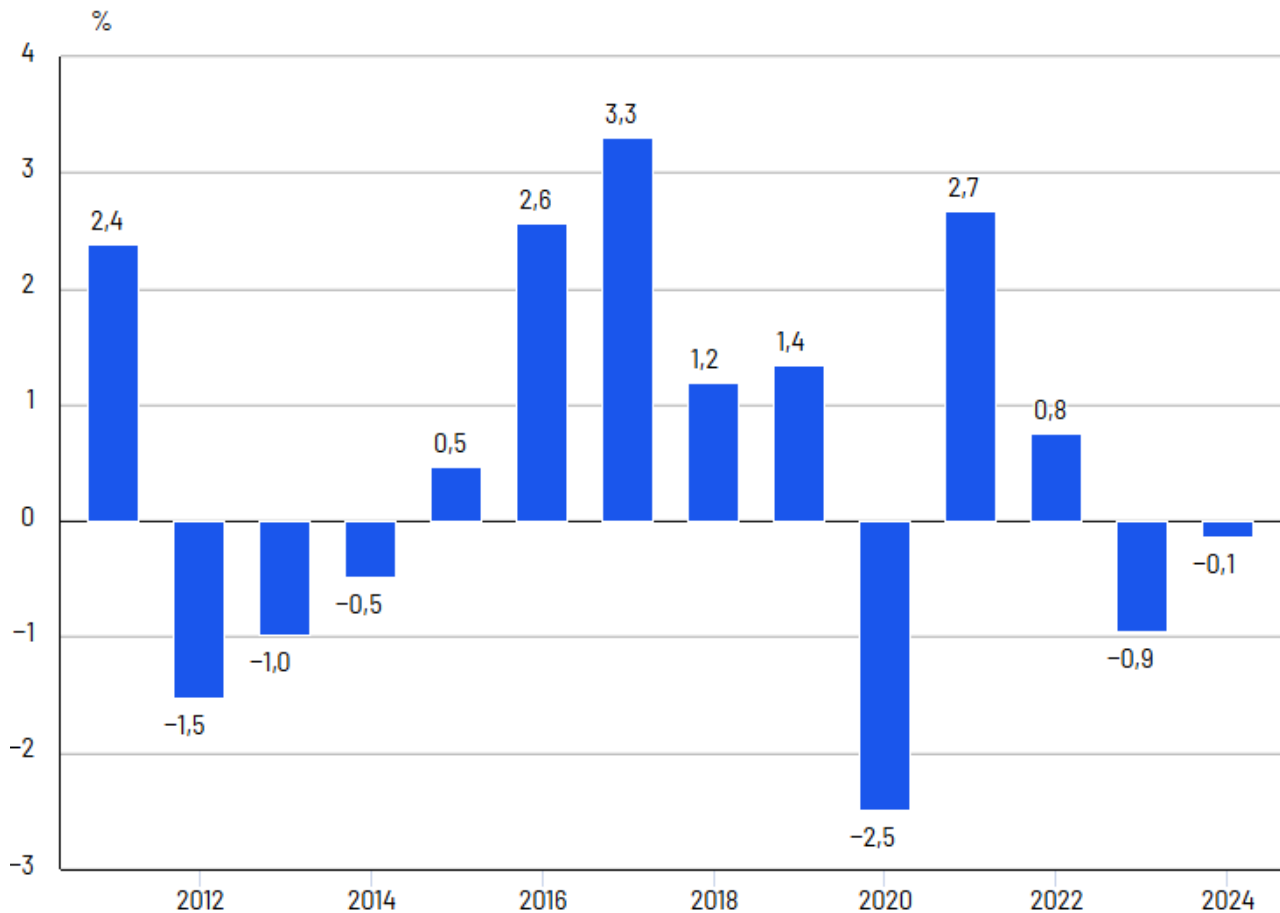
Verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen kertymä pieneni 0,2 % vuonna 2024 ja oli yhteensä 116,3 miljardia euroa. Veroaste oli 42,1 % suhteessa bruttokansantuotteeseen. Vuoteen 2023 verrattuna veroaste laski 0,6 prosenttiyksikköä.

Valtion verokertymä kasvoi 0,7 %, ja se oli 69,7 miljardia euroa. Paikallishallinnon verokertymä kasvoi 7,0 % ja oli 14,0 miljardia euroa. Tavaroiden ja palveluiden maksetuista veroista eniten kasvoi arvonlisävero, jonka kertymä kasvoi 3,0 % ja oli 25,8 miljardia euroa. Arvonlisäveron kertymän kasvuun vaikutti yleisen arvonlisäverokannan nostaminen syyskuussa 24 %:sta 25,5 %:iin.

Kotitalouksien maksamien tuloverojen kertymä kasvoi 2,4 % edellisvuodesta ja oli 35,6 miljardia euroa, kun taas yhteisöjen tuloveron kertymä laski 8,5 % ja oli 7,1 miljardia euroa. Nettoveroaste oli 16,4 % suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja se laski 1,6 prosenttiyksikköä vuodesta 2023. Nettoveroasteen laskuun vaikutti eniten julkisten tulonsiirtojen suuri kasvu, erityisesti työeläkelaitosten maksamien sosiaaliturva-etuuskasvu.

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito 2024 14.3.2025

BKT, volyymin muutokset markkinahintaan 2011–2024*

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito 2024 14.3.2025

Kuntatalous

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Näyttääkin siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2024.

Kuntien tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Kuluja laski myös kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen. Lisäksi kuntien menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenevät vielä, vaikka pitkäaikaistyöttömyys nousi vuoden lopussa jo kovaa vauhtia.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Energiayhtiöiden osuuksien myynti Mikkelissä, vesilaitoksen yhtiöittäminen Tampereella sekä Helsingin ja Espoon positiiviset tulokset kattoivat koko maan tuloksesta yli 70 prosenttia. Ilman näitä kaupunkeja kuntien tulos jäisi 300 miljoonaan euroon.

Mittavat investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevinakin vuosina kuntatalouden näkymiä. Rakenteellisesta alijäämästä on vaikea päästä eroon. Kuntien talous on entistä riippuvaisempi myös yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä. Myös kuntakonsernien talouden merkitys korostuu.

Lähde: Kuntaliitto, tiedote 4.2.2025

- Kunnat saivat vuonna 2024 valtionosuuksia yhteensä vajaat 3,4 miljardia euroa.
- Sote-siirtolaskelmien tarkentumien tarkoittaa kunnille -500 miljoonan euron pysyvää vähennystä, jota vuonna 2024 kompensoitiin 192 miljoonan euron määräaikaaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä erä peritään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027.
- Valtionosuuksiin tehdään vuosittain monia muitakin vähennyksiä, mm. kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta: -331 milj. euroa
- Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus +53 milj. euroa (+2,2 %), mitä pienensi kuitenkin yhden prosenttiyksikön indeksijarru -24 milj. euroa.
- Kunnille korvattavat laajenevat tehtävät: + 9 miljoonaa euroa (mm. sitouttava kouluyhteistyö, B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä viikkotunnilla)
- Ei valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta

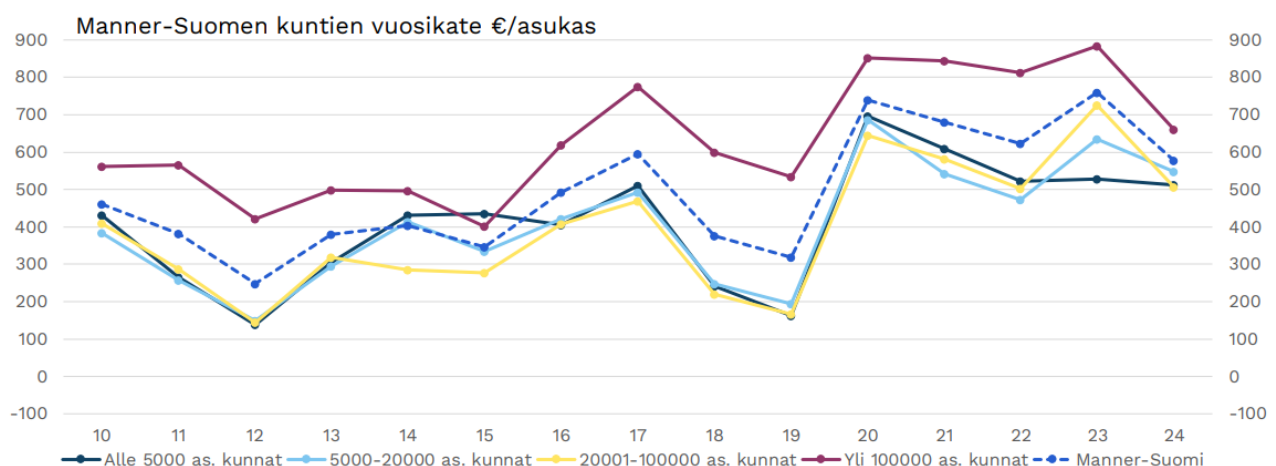
Lähde: [Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024 \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi/kuntien-ja-kuntayhtymien-tilinpaaotosarviot-2024)

Manner-Suomen kuntien taloustietoja 2015–2024 (v.2024 on tilinpäätösarvio)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 tpa
Vuosikate:										
Mrd. euroa	1,89	2,70	3,27	2,07	1,75	4,07	3,76	3,45	4,23	3,22
Asukasta kohti, €	347	492	596	376	318	740	681	623	760	580
Vuosikate %:a poistoista	91	127	149	94	76	170	157	141	170	129
Vuosikate %:a investoinneista ¹⁾	63	89	112	64	53	119	113	102	116	85
Tilikauden tulos, mrd. € ²⁾	0,14	0,89	1,19	-0,11	-0,16	1,76	1,49	1,17	1,73	1,08
Toim. ja invest. rahavirta, mrd. € ²⁾	-0,89	-0,07	0,47	-1,04	-1,43	0,38	0,27	0,64	0,32	-0,46
Lainakanta:										
Mrd. euroa	15,50	16,09	16,17	16,73	18,40	19,01	19,10	18,76	18,54	18,84
Vuosimuutos, %	5,6	3,8	0,5	3,5	10,0	3,0	0,4	-2,3	0,3	1,6
Asukasta kohti, €	2 841	2 939	2 949	3 048	3 349	3 458	3 465	3 371	3 365	3 380
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):										
Kuntien lukumäärä yhteensä	301	297	295	295	295	294	293	293	293	293
Vuosikate negatiivinen	13	14	4	43	65	2	9	16	14	10
Tilikauden tulos negatiivinen	107	94	51	200	223	27	61	93	53	80

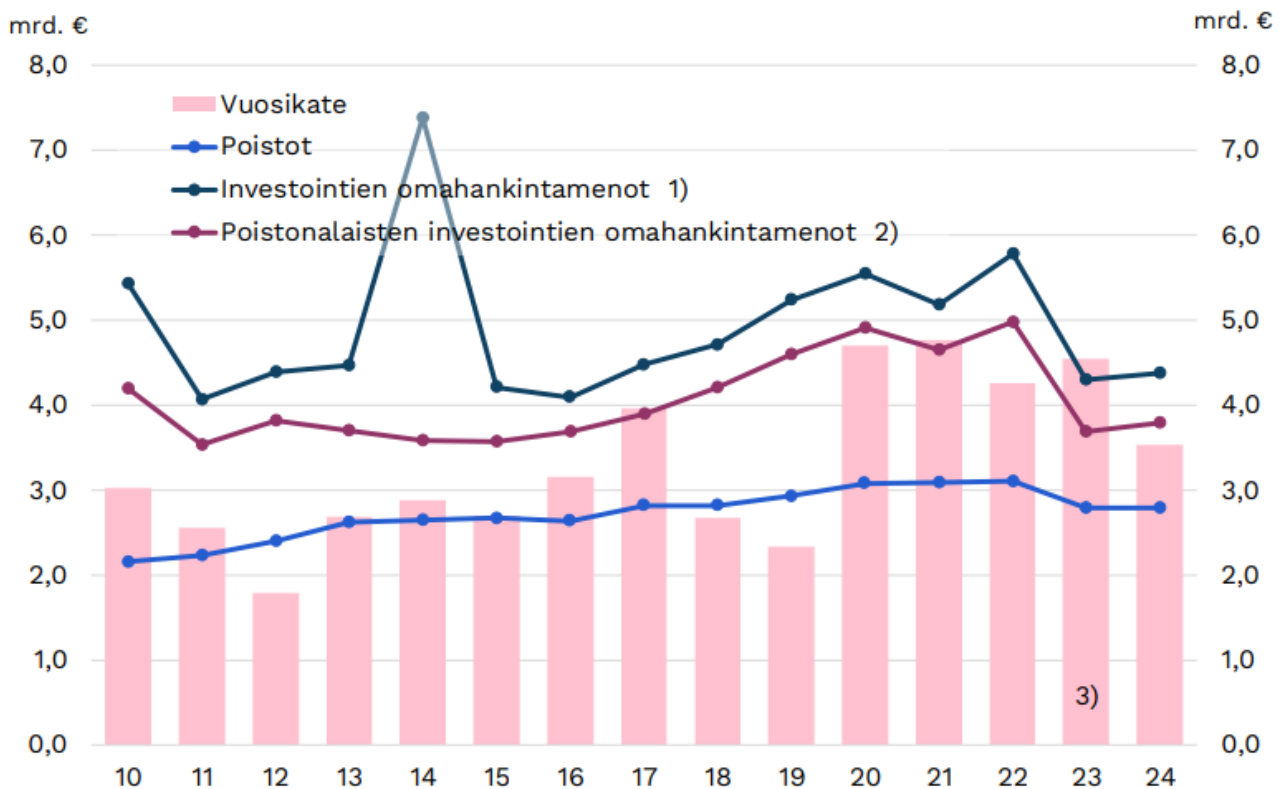
Lähde: [Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024 \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi/kuntien-ja-kuntayhtymien-tilinpaaotosarviot-2024)

Kuntien vuosikate kuntakokoluokittain, €/asukas

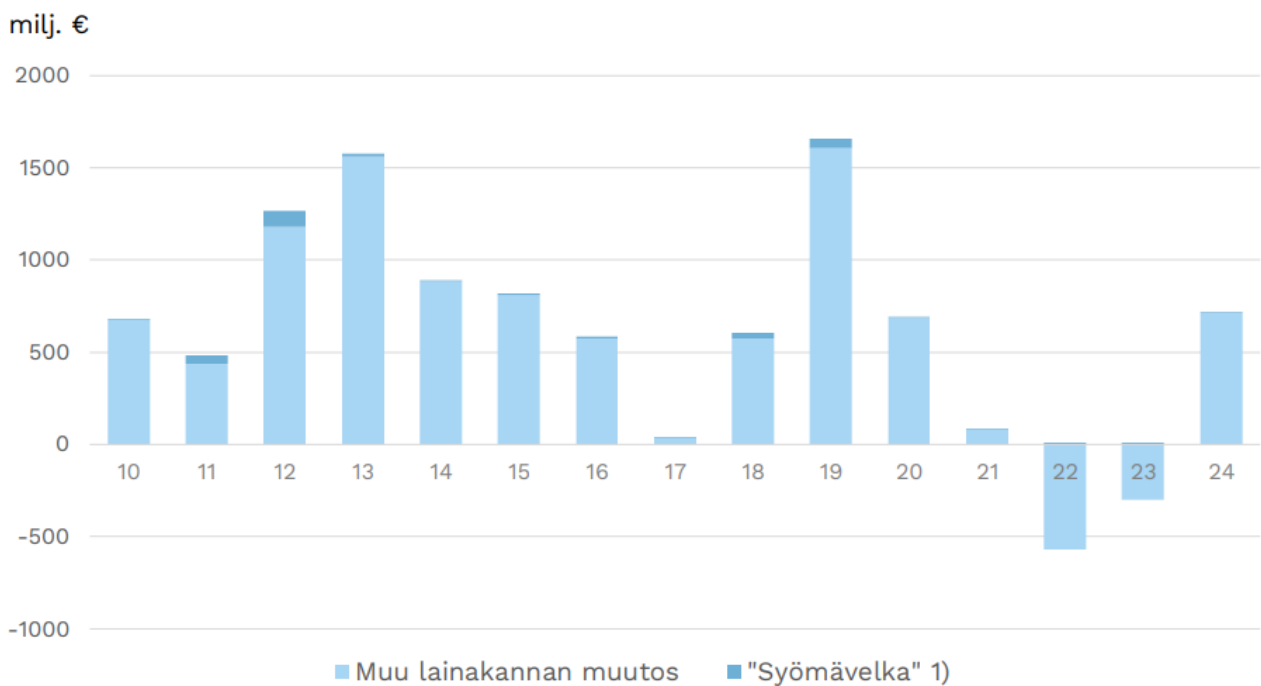
Lähde: [Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024 \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi/kuntien-ja-kuntayhtymien-tilinpaaotosarviot-2024)

Vuosikate ei riittänyt rahoittamaan kuntien poistonalaista investointeja vuonna 2024

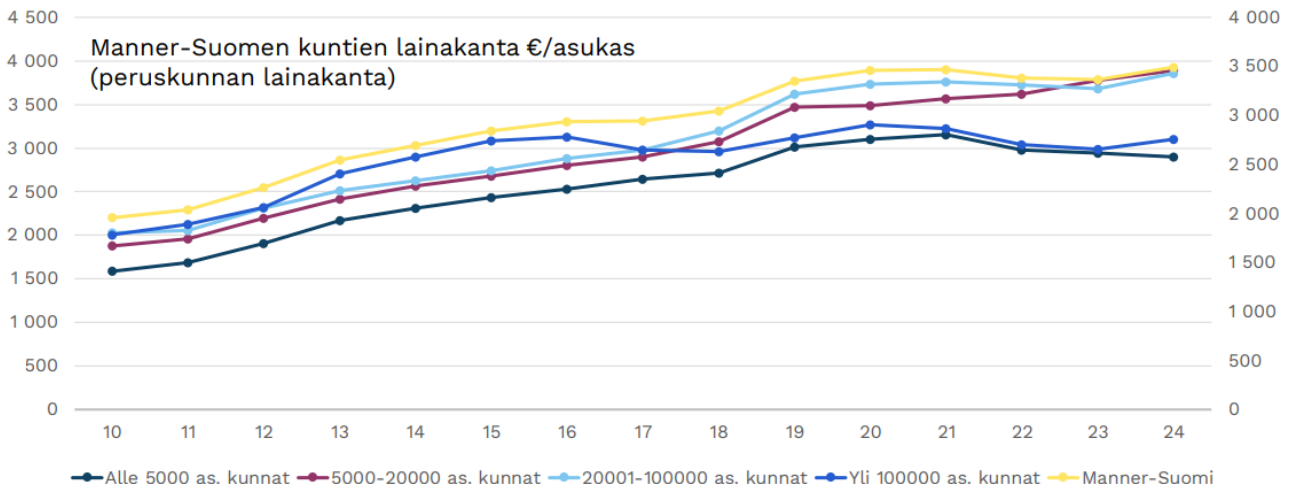
Lähde: [Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024 \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi/talouden-tilinpäätös-2024)

Kuntien lainakanta kääntyi kasvuun, syömävelkaa ei kuitenkaan otettu vuonna 2024

Lähde: [Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024 \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi/talouden-tilinpäätös-2024)

Peruskunnan lainakanta €/asukas

Lähde: [Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024 \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi/talouden-ja-tilinpaatossarviot-2024)

Julkisyhteisöt

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi lähes 12,5 miljardiin euroon vuonna 2024. Edellisenä vuonna alijäämä oli 8,1 miljardia euroa.

Valtionhallinnon alijäämä oli 10,4 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 9,1 miljardia euroa. Tähän vaikuttivat ennen kaikkea kasvaneet investoinnit, tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille ja hyvinvointialueille sekä velanhallinnan menot.

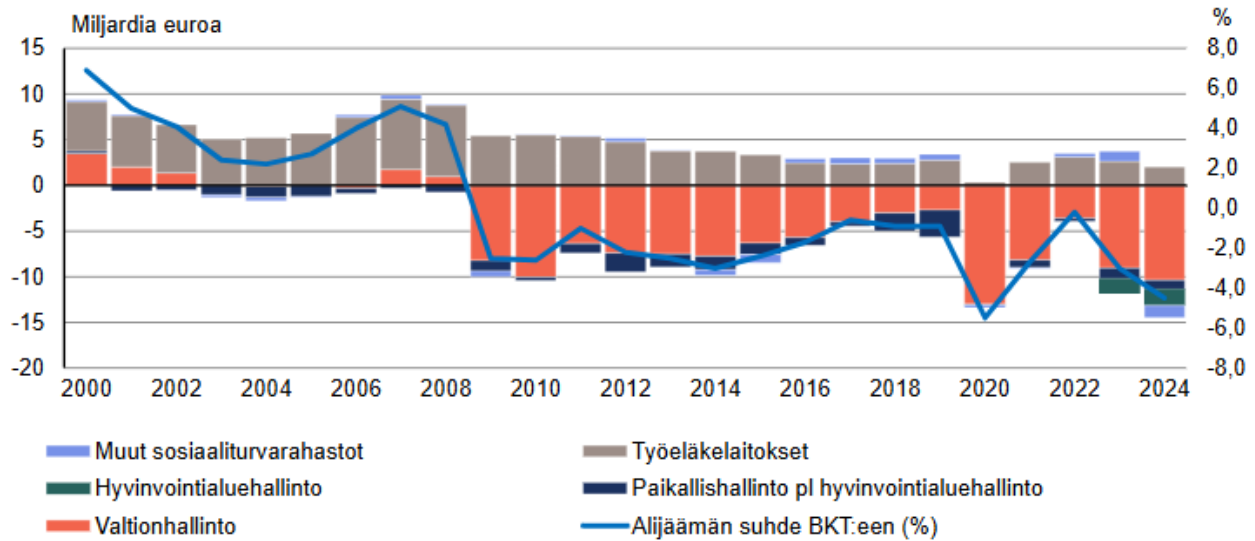
Valtionhallinnon maksamat korot kasvoivat. Edelliseen vuoteen nähden korkotulojen ja –menojen erotus eli nettokorkomenot kasvoivat 0,7 miljardia euroa.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialuehallinto, alijäämä pieneni edellisvuodesta, ollen 1,0 miljardia euroa. Alijäämän pienenemiseen vaikuttivat erityisesti verotulojen kasvu 0,9 miljardilla eurolla, sekä maltillinen menojen kasvu. Hyvinvointialuehallinnon alijäämä oli 1,8 miljardia euroa kun se vuonna 2023 oli 1,7 miljardia.

Työeläkelaitosten ylijäämä oli 2,0 miljardia euroa, kun se viime vuonna oli 2,6 miljardia euroa. Rahoitusaseman heikkenemiseen vaikutti ennen kaikkea indeksikorotusten myötä kasvaneet eläkemaksut.

Myös muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni, ollen 1,3 miljardia euroa alijäämäinen. Saadut sosiaaliturvamaksut laskivat merkittävästi, koska vakuutusmaksujen osuutta palkasta laskettiin vuonna 2024.

Julkisyhteisöjen nettoluotonanto (+) tai nettoluotonotto (-) mrd. € ja suhde bruttokansantuotteeseen (%), vuosina 2000-2024

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito 2024 14.3.2025

Kotitaloudet

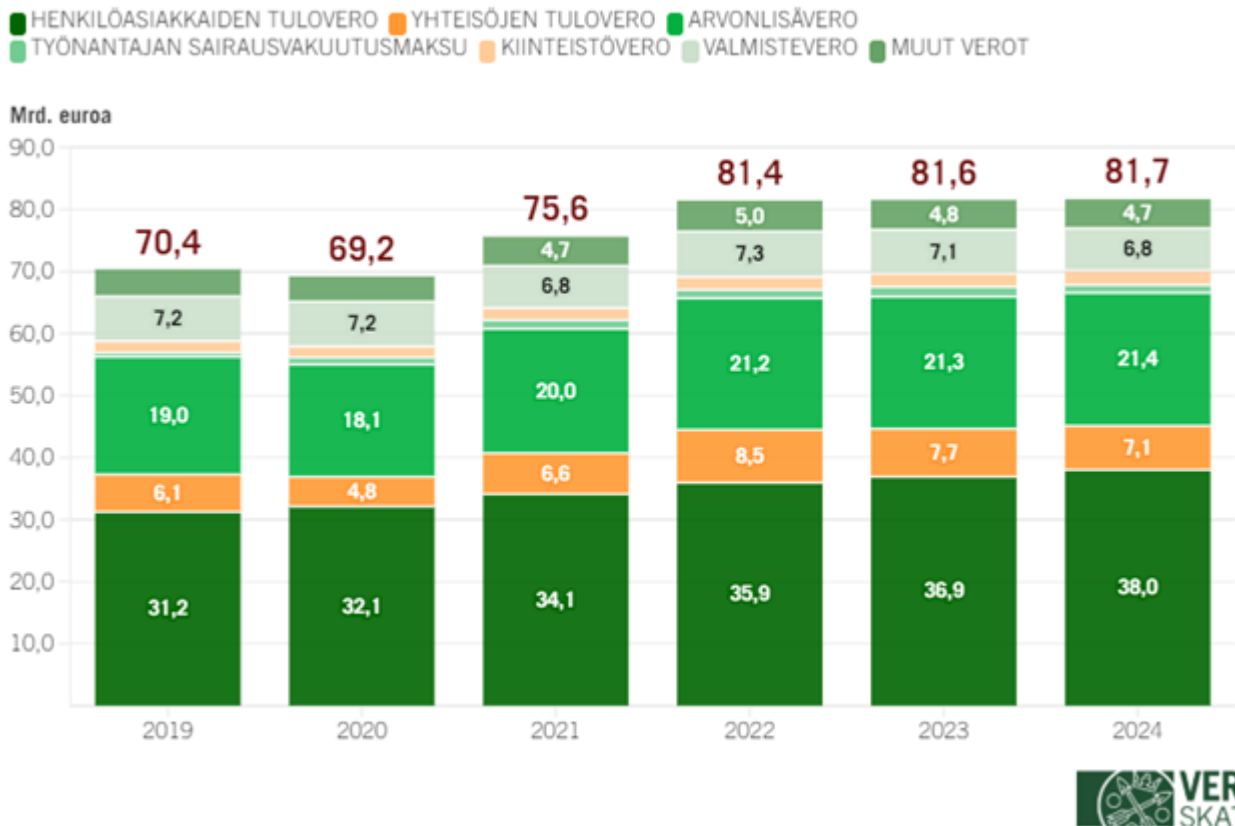
Kotitalouksien palkkasumma kasvoi maltillisesti vuonna 2024. Palkkojen kehitystä rajoitti työllisyyden lasku. Työllisyyttä heikensi erityisesti uudisrakentamisen heikko suhdannetilanne. Kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja kasvatti eläkkeiden kasvu edellisvuodesta. Maksetut eläkkeet kasvoivat siis selvästi palkkoja nopeammin. Yksityinen kulutus kasvoi maltilla vuonna 2024 ja kotitalouksien säästö kasvoi. Myös kotitalouksien säästämisaste kasvoi.

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito 2024 14.3.2025

1.3.1 Verotus

Verohallinnon vuonna 2024 keräämien verojen nettokertymät olivat yhteensä 81,7 miljardia euroa, joka oli niukasti 0,1 miljardia euroa (+0,1 %) enemmän kuin vuonna 2023. Vuonna 2024 henkilöasiakkaiden tuloverokertymä nousi 1,1 miljardia (+3,0 %) ja vuonna 2023 1,0 miljardia (+2,7 %). Vuonna 2024 arvonlisäverokertymä kasvoi 0,1 miljardia (+0,7 %) ja vuonna 2023 0,1 miljardia (+0,4 %). Yhteisöverokertymä laski vuonna 2024 0,6 miljardia (-7,9 %), mikä on hieman vähemmän verrattuna vuoteen 2023 jolloin yhteisöverokertymä laski 0,8 miljardia (-9,4 %). Yhteisöverokertymää tarkasteltaessa on hyvä muistaa, että yhteisöveron kohdalla kalenterivuosiakohtaisessa verokertymässä on paljon veronmaksun ajoittumiseen liittyviä sekä muita satunnaismuuttujia, joten vertailukelpoisuuden saamiseksi yhteisöveroa kannattaa tarkastella aina verovuosiakohtaisesti.

Eri verolajien määrällinen osuus kokonaiskertymästä vuosina 2019–2024 (Mrd. €):

Verohallinnon keräämien verojen nettokertymät yhteensä kalenterivuosina 2019–2024, luvut mrd. €. Verohallinnon kertymissä ei ole huomioitu muiden viranomaisten keräämiä veroja. Merkittävän muiden viranomaisten keräämistä veroista on Traficomien keräämä ajoneuvovero. Verohallinnon kertymissä ei ole mukana myöskään veronluonteisia maksuja kuten työttömyys- ja eläkevakuutusmaksuja.

Lähde: <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/tilastot/verotulojen-kehitys/>

Vuonna 2024 Verohallinnon keräämistä veroista 77,2 prosenttia tilitettiin valtiolle ja 17,3 prosenttia kunnille. Muita veronsaajia ovat lisäksi seurakunnat 1,3 prosentin ja Kela 4,2 prosentin osuuksilla.

Vuonna 2023 valtion osuus Verohallinnon keräämistä veroista oli 75,9 prosenttia, kuntien 17,9 prosenttia, seurakuntien 1,3 prosenttia ja Kelan 4,9 prosenttia.

Kunnille tilitetyt verot:

Verolajeittain	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Muutos-%
Yhteensä	12 947 598 552 €	12 716 378 207 €	-2 %
Kunnallisvero	8 978 661 257 €	9 089 913 901 €	1 %
Yhteisövero	1 748 640 018 €	1 367 557 457 €	-22 %
Kiinteistövero	2 220 297 277 €	2 258 906 849 €	2 %

Lähde: <https://veronsaajat.vero.fi/fi-FI/Home/PBI?tab=Kunnat-Kausitilitys>

1.3.2 Väestön ja työllisyyden kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli joulukuun 2024 lopussa 5 637 214. Maamme väkiluku kasvoi vuoden 2024 aikana 33 363 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 48 546 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 14 300 vähemmän kuin kuolleita.

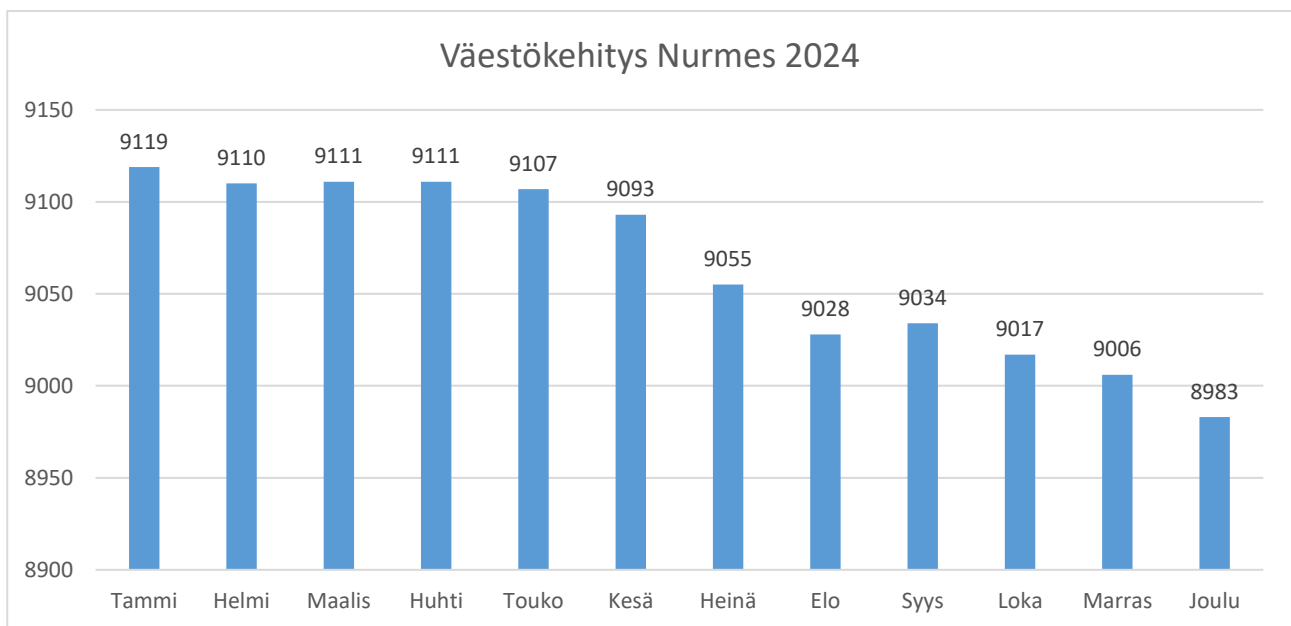
Kuolleiden määrä oli 58 011 vuonna 2024, mikä on 3 328 henkeä vähemmän kuin edellisvuonna. Laskua oli myös edellisvuonna. Kuolleiden määrä pysyi kuitenkin melko korkealla tasolla, sillä määrä on kolmanneksi suurin sitten sotavuosien. Ennakkotietojen mukaan vastasyntyneen elinajanodote oli pojilla 79,6 ja tytöillä 84,7 vuonna 2024. Poikien elinajanodote piteni 0,7 vuodella ja tyttöjen 0,5 vuodella vuoden 2024 aikana.

Tilastokeskuksen maakunnittaisten ennakkotietojen mukaan väkiluku kasvoi vuonna 2024 Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjanmaalla, Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa, Päijät-Hämeessä, Ahvenanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa.

Muuttoa maakunnasta toiseen tehtiin vuoden 2024 aikana 134 551. Maakuntien välisessä muutossa muuttovoittoa saivat Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Ahvenanmaa. Määrällisesti eniten maakuntien välisen muuton voittoa oli Uudellamaalla, 5 526 henkeä. Suhteellinen muuttovoitto oli suurinta Pirkanmaalla, 6,6 % väestöstä. Määrällisesti suurin muuttotappio maakuntien välisessä muutossa oli Pohjois-Pohjanmaalla, 1 450 henkeä. Suhteellisesti suurin muuttotappio maakuntien välisessä muutossa oli Kainuussa, 9,1 % väestöstä

Tilastokeskuksen väestönmuutoksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Karjalan väkiluku oli vuoden 2024 lopussa 162 102. Maakunnan väkiluku pieneni vuoden aikana kaikkiaan 210 hengellä. Väestömäärä väheni hieman lisää edellisvuoteen verrattuna. Pohjois-Karjalan kunnista väkiluku kasvoi vuoden 2024 aikana ainoastaan Joensuussa 681 hengellä ja Outokummussa 35 hengellä. Eniten väkiluku laski Lieksassa -171 ja Nurmeksessa -147.

Nurmeksessa väkiluku pieneni 147 hengellä (-1,6 %) ja kokonaisväestömäärä oli vuoden lopussa 8 983 henkeä. Kokonaisnettomuutto oli -1 henkeä. Syntyvyys oli 37 henkeä ja kuolleisuus 182 eli luonnollista väestönvähennystä tuli -145 henkeä. Väestömäärä väheni kesäkuun loppuun mennessä 39 henkilöllä ja kesäkuusta joulukuuhun väestömäärä väheni 110 henkilöllä.

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastot

Väestömuutosten ennakkotieto tammi-joulukuu 2024 (Pohjois-Karjala)

Alue	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomaahan muutto	Kokonaisnetto muutto	Kokonaismuutos	Väkiluku ennakkotieto kk lopussa
Pohjois-Karjala	973	2 139	-1 166	7 765	8 613	-848	2 021	210	1 811	963	-219	162 102
Sk Joensuu	837	1 482	-645	6 723	7 185	-462	1 630	183	1 447	985	328	127 634
Sk Keski-Karjala	60	259	-199	490	660	-170	155	10	145	-25	-229	15 428
Sk Pielisen Karjala	76	398	-322	552	768	-216	236	17	219	3	-318	19 040
Heinävesi	13	58	-45	132	180	-48	22	1	21	-27	-72	2 929
Ilomantsi	16	95	-79	178	144	34	25	4	21	55	-25	4 381
Joensuu	534	809	-275	4 279	4 524	-245	1 336	133	1 203	958	681	78 743
Juuka	9	90	-81	156	190	-34	16	2	14	-20	-102	4 157
Kitee	42	157	-115	262	371	-109	116	8	108	-1	-121	9 568
Kontiolahti	137	113	24	900	984	-84	22	23	-1	-85	-65	15 071
Lieksa	39	216	-177	300	454	-154	170	12	158	4	-171	10 057
Liperi	80	134	-54	615	664	-49	50	4	46	-3	-59	11 910
Nurmes	37	182	-145	252	314	-62	66	5	61	-1	-147	8 983
Outokumpu	30	103	-73	324	357	-33	156	13	143	110	35	6 444
Polvijärvi	18	80	-62	139	142	-3	3	3	0	-3	-65	3 999
Rääkkylä	1	37	-36	97	91	6	9	0	9	15	-21	1 881
Tohmajärvi	17	65	-48	131	198	-67	30	2	28	-39	-87	3 979

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilasto

Työllisyys

Koko maassa työttömien määrä oli joulukuun lopussa noin 321 700, josta lomautettuja oli noin 35 000. Työttömien määrä lisääntyi vuoden kuluessa noin 24 000 henkilöllä (8 %). Työttömien osuus työvoimasta oli 12,0 %.

Pohjois-Karjalassa oli joulukuun lopussa 11 333 työttöntä työnhakijaa. Vuoden takaiseen nähden työttömien määrä oli kasvanut 660 henkilöä (6,2 %). Lomautettujen määrä oli lisääntynyt 26 henkilöä (1,8 %). Eniten työttömien sekä lomautettujen määrät lisääntyivät rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ryhmässä, jossa työttömyys lisääntyi 358 henkilöllä (16,7 %). Ammattiryhmistä eniten lomautettuja henkilöitä oli joulukuun lopussa rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ryhmässä (376 henkilöä) ja toiseksi eniten prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden ryhmässä (207 henkilöä).

Ulkomaisten kansalaisia oli työttömänä joulukuun lopussa 1 021 henkilöä. Vuoden takaiseen verrattuna lisäystä oli 100 henkilöä (10,9 %). Ulkomaalaisista työnhakijoista oli koulutuksessa tai työllistymistä edistävässä palvelussa 36,4 %, työssä 15,7 % ja työttömänä tai lomautettuna 45,0 %.

Pohjois-Karjalassa työttömien määrä väheni vuoden takaiseen verrattuna vain kolmessa kunnassa, suhteellisesti eniten Heinävedellä -10,2 % (16 henkilöä). Rääkkylässä työttömien määrä väheni -2,2 % (3 henkilöä). Kiteellä työttömien määrä väheni yhden henkilön verran. Muissa maakunnan kunnissa työttömien määrä lisääntyi, suhteellisesti eniten Liperissä 14,0 % (95 henkilöä), Polvijärvellä 12,7 % (27 henkilöä) ja Ilomantsissa 12,1 % (31 henkilöä).

Työttömien osuudet työvoimasta olivat suurimmat Juuassa (21,0 %), Outokummussa (19,0 %), Lieksassa (18,8 %), Rääkkylässä (18,6 %) ja Kiteellä (18,1 %). Alin osuus oli Kontiolahdella (10,7 %).

Joulukuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 3 937. Vuoden takaiseen verrattuna heitä oli 655 henkilöä (20,0 %) enemmän. Yli kaksi vuotta työttömänä olleita oli 48,6 % (1 914 henkilöä) kaikista pitkäaikaistyöttömistä. Yli kaksi vuotta työttömänä olleiden määrä oli kasvanut vuodessa 234 henkilöä (13,9 %).

Joulukuun lopussa oli 18 790 työnhakijaa, mikä on -3,2 % (614 henkilöä) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työnhakijoista 9 425 (50 %) oli Pohjois-Karjalan työ- ja elinkeinotoimiston ja 9 335 (50 %) Joensuun seudun kuntakokeilun (Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi) asiakkaita. Työnhakijoista 22,4 % (4 206 henkilöä) oli työssä. Yleisillä työmarkkinoilla työssä oli 3 432 henkilöä, heistä koko-aikatyössä 1 935 ja osa-aikatyössä 1497. Työllistettynä työ- ja elinkeinohallinnon palveluilla oli 774 henkilöä. Lyhennettyä työviikkoa teki puolestaan 293 henkilöä.

Työvoimaan kuulumattomia työnhakijoita oli noin 2 958, joista 1 710 koulutuksessa ja 697 työllistymistä edistävässä palvelussa. Työttömänä työnhakijoista oli 60,3 % eli 11 333 henkilöä, joista kokoaikaisesti lomautettuna 12,9 % eli 1 463 henkilöä.

Suurimmat ammattiryhmät kaikista työnhakijoista olivat rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät ryhmä (19,4 %), palvelu- ja myyntityöntekijät ryhmä (18,0 %) ja erityisasiantuntijat ryhmä (12,0 %). Työnhakijoista 19,6 % ei kuulunut mihinkään ammattiryhmään. Työnhakijoista miehiä oli 57,3 % ja naisia 42,7 %. Alle 30-vuotiaita oli 21,8 %, 30–54-vuotiaita 52,0 % ja 55 vuotta täyttäneitä 26,2 %.

Nurmeksessa työttömien määrä vuoden 2024 lopussa oli yhteensä 586 eli 35 henkilöä (+6,4 %) enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 16,0 prosenttia (14,7 % ed. vuosi), mikä on edellisvuoden tapaan Pohjois-Karjalan kuntien viidenneksi alhaisin Kontiolahden, Heinäveden, Liperin ja Polvijärven jälkeen. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi kahdella hengellä. Avoimia työpaikkoja oli 13 (88 ed. vuosi).

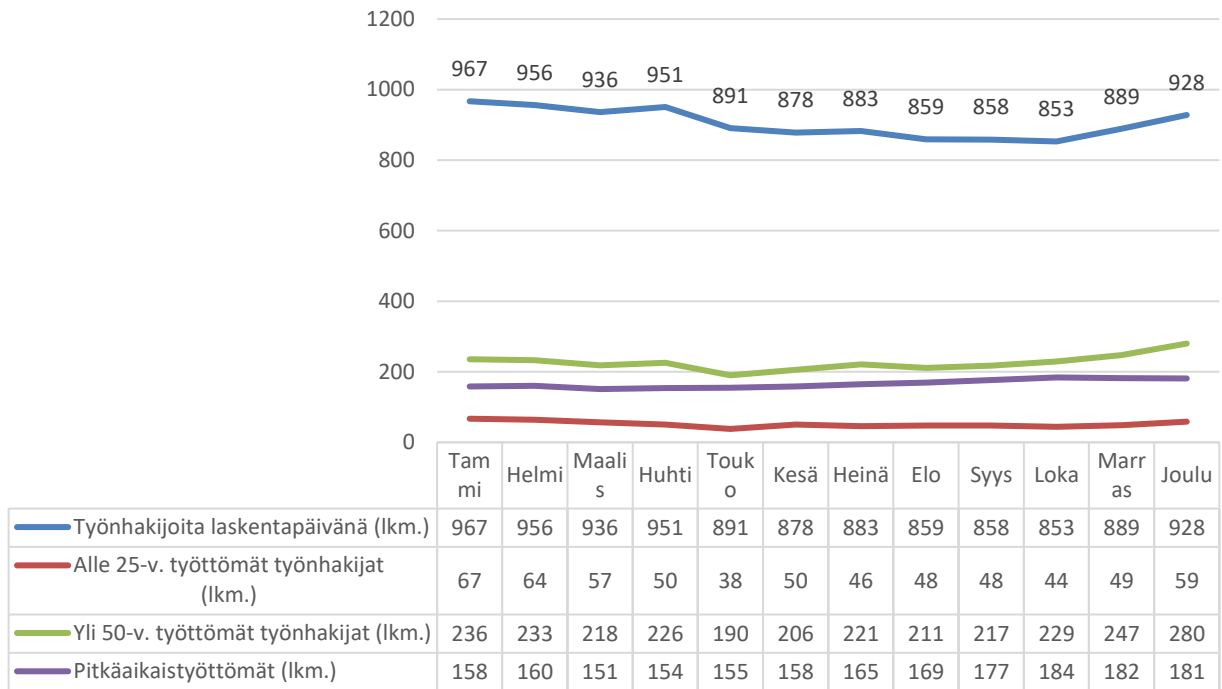
Nurmeksens kaupunki on osallisena seuraavissa vuonna 2024 käynnistyneissä työllistämishankkeissa: maakunnallisessa TNO Pohjois-Karjala -hankkeessa, KUHINA- hankkeessa, joka on järjestötyöllistämisen kehittämishanke sekä Talent Hub Eastern Finland -hankkeessa. TNO Pohjois-Karjala -hankkeen tavoitteena on kehittää Pohjois-Karjalan alueen työllisyyden kynnyksetön tieto-, neuvonta ja ohjaustyön asiakaspalvelupistemalli. KUHINA-hankkeen tavoitteena on kehittää maakunnallinen järjestötyöllistämisen malli, jolla pyritään luomaan toimivat rakenteet järjestöjen työllistämistoiminnalle maakunnassa ja vähentämään pitkäaikaistyöttömyyttä. Nurmeksessa erityisenä kohderyhmänä ovat pitkään työttömänä olleet ja maahan muuttaneet henkilöt, jotka tarvitsevat tiiviimpää valmennusta. Talent Hub Eastern Finland -hankkeen kautta autetaan työnantajia tunnistamaan kansainvälisten opiskelijoiden potentiaalin ja löytämään osaavaa työvoimaa. Hankkeen kautta tarjotaan tukea ja konkreettisia työkaluja kansainvälisten työntekijöiden rekrytointiin, perehdyttämiseen ja kielen oppimiseen työpaikalla sekä suomalaisen työkuultuuriin sopeutumiseen. Tavoitteena on, että kynnys kansainvälisten osaajien palkkaamiseen madaltuu ja siitä tulee luonteva osa organisaatioiden jokapäiväistä toimintaa. Nurmeksens kaupungin työllistämistä edistävän palvelun sopimus Honkalampi-säätiön Kaski-toiminnan kanssa päättyi tammikuussa 2025.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2024 JOULUKUUN LOPUSSA
ELY-KESKUS: POHJOIS-KARJALA

Kunta	Työvoima Työttömät työnhakijat									Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työ- paikat
	Osuus-% työvoimasta	Yhteensä	Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät			
Heinävesi	1 139	12,4	141	97	44	5	12	78	35	26	374
Ilomantsi	1 605	17,9	287	177	110	5	18	145	77	43	7
Joensuu	36 045	16,3	5 866	3 576	2 288	216	884	1 826	2 098	623	223
Juuka	1 661	21,0	348	249	99	11	26	186	113	42	...
Kitee	3 672	18,1	664	424	240	17	67	310	253	54	20
Kontiolahti	7 463	10,7	796	525	271	33	97	291	243	51	19
Lieksa	3 869	18,8	727	457	270	14	55	373	287	65	12
Liperi	5 598	13,8	773	487	286	23	96	312	263	80	5
Nurmes	3 673	16,0	586	373	213	13	59	280	181	67	13
Outokumpu	2 531	19,0	480	271	209	12	47	175	141	61	...
Polvijärvi	1 607	14,9	239	157	82	...	20	123	80	27	...
Rääkkylä	716	18,6	133	89	44	...	10	79	53	17	...
Tohmajärvi	1 700	17,2	293	182	111	7	24	151	113	18	5
Yhteensä	71 279	15,9	11 333	7 064	4 267	362	1 415	4 329	3 937	1 174	687

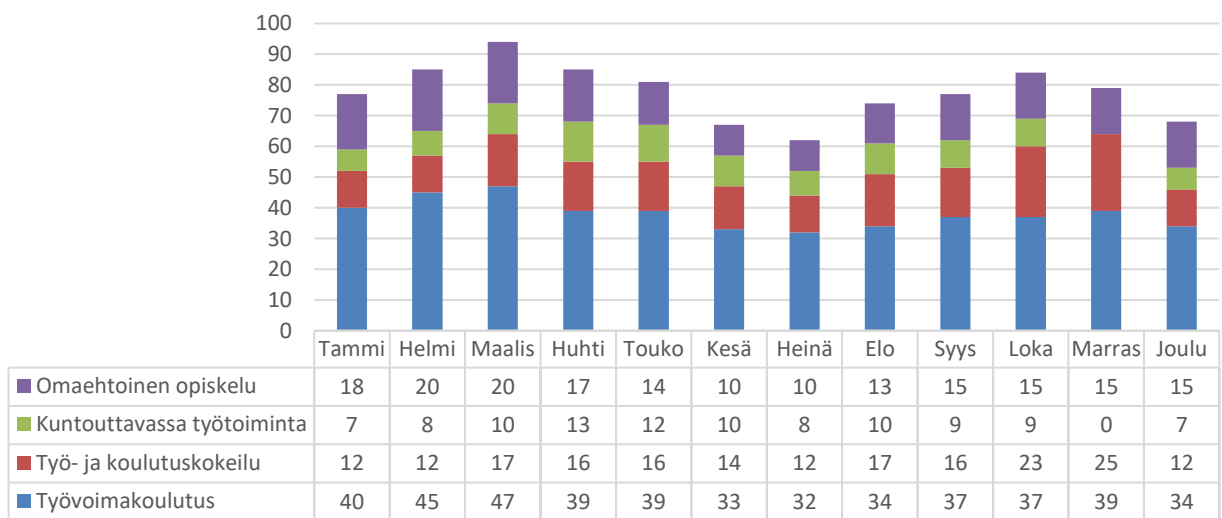
Lähde: [Työllisyyskatsaus Joulukuu 2024](#)

Työttömät työnhakijat Nurmeksessa 2024 (henkilöä)

Lähde: Tilastokeskus

Työllistämisen tukitoimet Nurmeksessa 2024 (henkilöä)

Lähde: Tilastokeskus

1.3.3 Muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Nurmeksien kaupunki kävi läpi YT-neuvottelut kevään 2024 aikana ja sen seurauksena kaupunginvaltuusto päätti sopeuttaa taloutta ja toimintaa n. 1,7 miljoonalla eurolla/vuosi vuosina 2025–2027. Vuonna 2024 sopeuttamistoimien myötä kustannussäästöjä kertyi n. 100 000 euroa. Vuoden 2024 aikana noudatettiin tiukkaa talouskuria ja tämä näkyy tilinpäätöksessä talousarviota pienempinä kustannuksina monella tulosalueella.

Yhteenveto keskeisistä talouden luvuista (ulkoiset erät):

1 000 euroa	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
toimintatuotot yhteensä	6 384	6 780	-396	-5,8 %
toimintakulut yhteensä	-32 073	-32 899	826	-2,5 %
toimintakate	-25 599	-26 055	456	-1,8 %
verotulot	19 342	18 306	1 036	5,7 %
valtionosuudet	11 205	13 534	-2 329	-17,2 %
vuosikate	5 899	6 752	-853	-12,6 %
poistot ja arvonalennukset	-4 845	-5 896	1 051	-17,8 %
tilikauden tulos	1 054	856	198	23,1 %
tilikauden yli-/alijäämä	709	511	198	38,7 %
taseen kertynyt yli-/alijäämä *)	16 388	15 679	709	4,5 %
investoinnit netto	3 191	3 488	-297	-8,5 %
toiminnan ja investointien rahavirta	1 052	3 264	-2 212	-67,8 %
lainakanta	18 264	18 346	-82	-0,4 %
rahavarat 31.12.	2 663	1 823	840	46,1 %

*) sis. Siun sote-maksutasausta 633 t€ v. 2018
sekä v.2021 palkkaharmonisoinnin kustannuksia 892 t€

Toimintatuotot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 396 tuhatta euroa eli 5,8 prosenttia.

Toimintakulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 826 tuhatta euroa eli 2,5 prosenttia.

Henkilöstömenot pienenevät 0,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakate -25,6 miljoonaa euroa oli -456 tuhatta euroa (1,8 %) pienempi kuin edellisenä vuotena (-26,0 miljoonaa euroa).

Verotulot olivat yhteensä 19,3 miljoonaa euroa eli reilun miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 2023. Verotulojen prosentuaalinen muutos oli yhteensä +5,7 %. Kunnan tulovero kasvoi 8,9 %, kiinteistövero kasvoi 2,4 % ja osuus yhteisöveron tuotosta väheni -6,1 %.

Valtionosuudet olivat yhteensä 11,2 miljoonaa euroa ja vähenivät 2,3 miljoonalla eurolla eli -17 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden laskettuna 3401 euroa, kun se edellisenä vuotena oli 3 487 euroa.

Verotulojen ja valtionosuuksien erittely (€)

	2024	Osuus-%	2023	Osuus-%	Muutos €	Muutos-%
VEROTULOT	19 342 337	100,0 %	18 305 852	100,0 %	1 036 485	5,7 %
Kunnallisvero	14 196 999	77,6 %	13 034 503	71,2 %	1 162 496	8,9 %
Kiinteistövero	2 304 361	12,6 %	2 249 788	12,3 %	54 573	2,4 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 837 977	15,5 %	3 021 561	16,5 %	- 183 584	-6,1 %
VALTIONOSUUDET	11 204 546	100,0 %	13 534 293	100,0 %	- 2 329 747	-17,2 %
Kunnan peruspalv. valt.os	5 225 683	38,6 %	8 312 171	61,4 %	- 3 086 488	-37,1 %
Verotuloperust. valt.os	4 567 848	33,8 %	4 095 854	30,3 %	471 994	11,5 %
Opetus- ja kulttuurit. muut valt.os.	- 619 601	-4,6 %	- 892 941	-6,6 %	273 340	-30,6 %
Verotulomenetyksen kompensatio	2 030 616	15,0 %	2 019 209	14,9 %	11 407	0,6 %

Nurmeksen kaupunginvaltuusto päätti syksyllä 2023 korottaa tuloveroprosenttia vuodelle 2024 0,54 prosenttiyksikköä, joten Nurmeksen tuloveroprosentti vuonna 2024 oli 8,90. Koko Pohjois-Karjalan veroprosentteihin verrattuna Nurmeksen tuloveroprosentti oli suurempi kuin maakunnassa keskimäärin (8,25). Keskimääräinen veroaste koko maassa oli 7,52 (painotettu ka koko maa, ml. Ahvenanmaa). Väestömäärältään 5.000–10.000 asukkaan verokkikunnissa kuntaveroprosentti oli keskimäärin 8,68. Efektiiivinen veroaste vuonna 2024 oli ennakkotietojen mukaan Nurmeksessa 6,13 (ed. vuosi 5,73) ja koko maassa 5,83.

Vuosikate oli 5,9 miljoonaa euroa eli 0,9 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisenä vuotena. Vuosikate riitti kattamaan poistot 123 prosenttisesti, mikä edelleen ylittää selvästi kuntasektorilla riittävänä tasona pidettävän 100 prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalennukset olivat 4,8 miljoonaa euroa eli 1,2 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Tilikauden tulos on 1,054 miljoonaa euroa, kun edellisenä vuonna tulos oli 856 tuhatta euroa.

Uusia investointivaroja esitetään tehtäväksi 1 miljoonaa euroa Tavarasatamainvestointiin. Riskirahastoon esitetään tänä vuonna tehtäväksi uusi 36 000 euron varaus edellisvuoden tapaan.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutosten jälkeen tilikauden ylijäämäksi tulee 709 tuhatta euroa, ja kumulatiiviseksi ylijäämäksi 16,4 miljoonaa euroa (tässä luvussa on huomioitu jo tilikauden 2024 tulos).

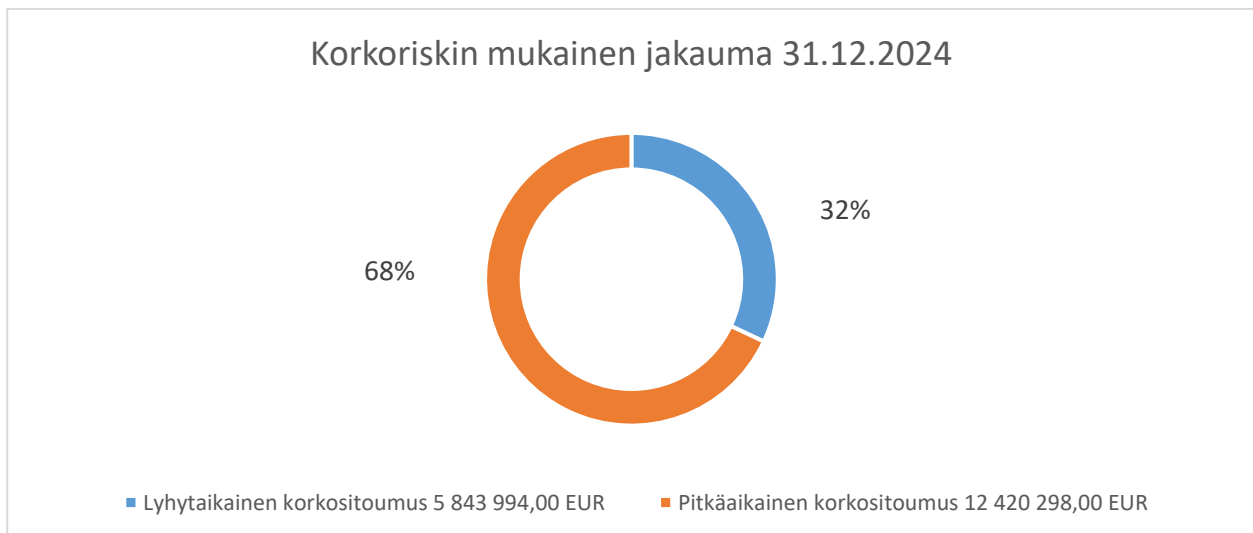
Kaupungin investointimenot aineellisiin hyödykkeisiin olivat 3,2 miljoonaa euroa ja rahoitusosuudet investointeihin noin 20 tuhatta euroa. Nettoinvestointien 3,2 miljoonasta eurosta käytettiin korvausinvestointeihin 2,8 miljoonaa ja uusinvestointeihin 0,4 miljoonaa euroa. Investointien luovutustuloista n. 5900 euroa oli maa- ja vesialueiden myyntiä ja n. 7800 euroa muiden aineellisten hyödykkeiden myyntiä.

€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
Aineelliset hyödykkeet	-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 218 130	430 470	88,2 %
Sijoitukset	0	0	0	-6 207	-6 207	
Investointimenot yhteensä	-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 224 336	424 264	88,37 %
Rahoitusosuudet	0	0	0	20 075	20 075	
Investointien luovutustulot	0	0	0	13 709	13 709	
Investointitulot yhteensä	0	0	0	33 784	33 784	
Nettoinvestoinnit yhteensä	-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 190 553	458 047	87,45 %

Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2024 positiivinen 1,052 miljoonaa euroa, kun vastaava rahavirta edellisenä vuotena oli positiivinen 3,264 miljoonaa euroa.

Rahavarat olivat vuoden lopussa 2,6 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 840 tuhatta euroa edellisen vuodenlopun kassavaroihin. Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 24 vuorokautta (ed. vuosi 15 vrk).

Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 4 miljoonaa euroa ja lyhennykset -4,1 miljoonaa euroa. Lainasalkku vuoden 2024 lopussa oli 18,2 miljoonaa euroa (ed. vuosi 18,3 miljoonaa euroa). Lainasalkku pieneni 0,1 miljoonalla eurolla vuoden aikana. Kaupungin lainasalkun keskiprosentti vuonna 2024 oli 2,45 prosenttia (1,85 ed. vuosi) ja keskimääräinen takaisinmaksuaika vuoden lopussa 5,68 vuotta (5,59 ed. vuosi).

Nurmeksen kaupungin lainasalkun korkoriskin mukainen jakauma

Lähde: Kuntarahoitus Apollo-järjestelmä

Vuoden 2024 lopussa kaupungilla oli kaksi sijoitusrahastoa. Aktia Varainhoitosalkku+ tasapainoinen B-rahastoon (entinen Taaleri Maltillinen) tehdyn 150 000 euron sijoituksen markkina-arvo oli 185 921,28 euroa vuoden 2024 lopussa. Kokonaistuottoa sijoitukselle oli kertynyt 35 921,28 euroa ja 23,95 %. Rahaston arvo nousi vuoden 2023 lopusta, jolloin sen arvo oli 172 221,94 euroa.

Aikaisemmin tehty 140.000 euron sijoitus OP-maltillinen rahastoon oli 31.12.2024 markkina-arvoltaan 198 326,31 euroa. Kokonaistuottoa rahastolle oli kertynyt 58 326,31 euroa eli 41,7 % Rahaston arvo nousi vuoden 2023 lopusta, jolloin sen arvo oli 178 713,71 euroa.

1.3.4 Yhteenveto valtuustoon nähden sitovien talousarviotavoitteiden toteutumisesta

Valtuustoon nähden sitovia ovat tulosalueiden toimintakatteet, nettoinvestointimenot sekä keskeiset tulos- ja rahoituslaskelmaerät. Negatiivisista talousarviopoikkeamista annetaan tilinpäätöksessä selvitys.

Selvitys valtuustoon nähden sitovien määrärahojen ylityksistä:

Käyttötalous (miinusmerkkiset ylityksiä, muut käyttötalouden alituksia):

	TA2024	Muutokset	Muutettu TA2024	TP2024	Alitus (+) / Ylitys (-)
Valtuustoon nähden sitovat talousarvioluvut					
1150 Hallintopalvelut	-6 281 170	0	-6 281 170	-5 796 693	484 477
1470 Ruokahuoltopalvelut	15 685	0	15 685	78 671	62 986
1480 Pielisen Karjalan maaseutupalvelut	-79 249	0	-79 249	-71 344	7 905
4100 Hyvinvointipalveluiden hallinto	-358 359	0	-358 359	-316 189	42 170
4110 Opetus- ja koulutuspalvelut	-12 224 987	-194 674	-12 419 661	-12 539 272	-119 611
4120 Varhaiskasvatuspalvelut	-7 103 052	0	-7 103 052	-6 493 879	609 173
4135 Kulttuuripalvelut	-2 020 345	-22500	-2 042 845	-1 789 815	253 030
4140 Vapaa-aikapalvelut	-824 320	0	-824 320	-835 815	-11 495
5120 Kaupunkirakennepalveluiden hallinto	-266 956	0	-266 956	-227 807	39 149
5130 Maankäyttö ja rakennusvalvonnan palvelut	35 932	-29 998	5 934	142 846	136 912
5220 Tilapalvelut	4 084 433	0	4 084 433	4 520 224	435 791
5241 Kuntatekniikan palvelut	-2 015 407	91162	-1 924 245	-2 270 057	-345 812
Verotulot	18 142 000	789000	18 931 000	19 342 337	411 337
Valtionosuudet	10 928 466	347287	11 275 753	11 204 456	-71 297
Rahoitustuotot ja kulut	855 000	0	855 000	951 459	96 459
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 657 900	0	-4 657 900	-4 787 401	-129 501
Toiminnan ja investointien rahavirta	-669 329	911 177	241 848	1 052 049	810 201
Rahavarojen muutos	-669 329	911 177	241 848	839 996	598 148

Toimintakatteen ylitykset tulosalueittain:**Hyvinvointipalvelujen toimiala**

Opetus- ja koulutuspalvelut, poikkeama toimintakatteesta -119 611 €

Selitys: Perusopetuksen osalta kotikuntakorvauksia maksettiin 65 000 € budjetoitua enemmän, lukion osalta toimintakatteen ylitys oli 57 000 €. Se koostui kuljetuspalveluiden, vuokrien, majoitus- ja ravitsemuspalveluiden ja ICT-kulujen budjettiylityksistä.

Vapaa-aikapalvelut, poikkeama toimintakatteesta -11 495 €

Selitys: Juniorikorttikustannukset olivat budjetoitua suuremmat ja Digitys-hankkeen palkkakustannukset ylittivät budjetin.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Kuntatekniikan palvelut, poikkeama toimintakatteesta -345 812 €

Selitys: Sähkö- ja lämmityskustannukset ylittyivät 100 000 €, kalustohankinnat 45 000 €, työaineet, varaosat ja rakennusmateriaali 65 000 € ja puhtaanapito- ja kunnossapitopalvelut (auraukset, hiekoitukset yms.) 135 000 €.

Valtionosuudet, poikkeama talousarviosta -71 297 €

Selitys: Opetus- ja kulttuuriministeriö teki muutoksia valtionosuuslaskelmiin vielä joulukuussa

Suunnitelman mukaiset poistot, poikkeama talousarviosta -129 501 €

Selitys: Budjetointivirhe

Investoinnit nettokustannusten mukaisessa järjestyksessä (miinusmerkkinen poikkeama = ylitys)

		Alkup. talousarvi o	TA- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
9225	Palv.as.yksikkö/toimintakeskus	-1 850 000	-40 000	-1 890 000	-1 942 069	-52 069	103 %
9645	Jäähallin peruskorjaus	-300 000	-111 429	-411 429	-410 949	480	100 %
9470	Hyväriilä, kevyenliik. väylä	-40 000	-68 000	-108 000	-107 901	99	100 %
9457	Hyväriilän rautatiesilta	-60 000	0	-60 000	-59 193	808	99 %
9106	Kuivurihankinta	0	-57 600	-57 600	-57 600	0	100 %
9244	Harja-auto	-80 000	25 740	-54 260	-54 260	0	100 %
9648	Sataman rakentaminen, venesatama	-50 000	0	-50 000	-49 608	392	99 %
9454	Porokylän rautatiesilta	-60 000	0	-60 000	-45 496	14 504	76 %
9474	Pyöräteiden peruskunnostus	-50 000	13 421	-36 579	-36 573	6	100 %
9468	Kirkkokatu (Rajak-Mikonsalmi)	-60 000	0	-60 000	-36 492	23 508	61 %
9477	Ulkokuntolupist/satama, kuntop	-30 000	0	-30 000	-35 862	-5 862	120 %
9671	Puukoulun invaluisika, avoterassi	-12 000	-22 732	-34 732	-34 732	0	100 %
9909	Tavarasatama	-50 000	0	-50 000	-28 923	21 077	58 %
9322	Taukopaikat, reitistömerkinnät	-30 000	0	-30 000	-27 171	2 829	91 %
9480	Hevosniementien ajoyhteys	-60 000	0	-60 000	-26 467	33 533	44 %
9324	Kulunvalvonta järjestelmä	-30 000	0	-30 000	-23 415	6 585	78 %
9108	Kaupp.talon Kalusto/Lukit.muut	0	-20 000	-20 000	-22 404	-2 404	112 %
9245	Ruohonleikkuri Kubota	-20 000	0	-20 000	-19 954	46	100 %
9192	Terveyskeskus	-50 000	30 000	-20 000	-19 864	136	99 %
9138	Kotorannan sprinklauksen muut.	0	-20 000	-20 000	-17 297	2 703	86 %
9445	Laamilan alueen asuntokadut	-20 000	0	-20 000	-16 740	3 260	84 %
9224	Valtimon paloaseman peruskorj.	0	-30 000	-30 000	-15 894	14 106	53 %
9643	Bomban sataman laitur	-40 000	0	-40 000	-15 803	24 197	40 %
9139	Varikon käyttövesipu. saneeraus	0	-15 192	-15 192	-15 270	-78	101 %
9240	Porokylän torin WC	-10 000	-5 000	-15 000	-14 787	213	99 %
9242	Lokkiharjun WC rakennus	-10 000	-5 000	-15 000	-14 522	478	97 %
9223	Keskusvarikko	0	-19 808	-19 808	-14 043	5 765	71 %
9472	Meijerin alueen kadut	-20 000	0	-20 000	-11 666	8 334	58 %
9473	Pulkkamäen rakentaminen	-40 000	0	-40 000	-11 169	28 831	28 %
9478	Keskustan urheilukenttä	-60 000	49 000	-11 000	-10 482	518	95 %
9001	Osakkeet ja osuudet/Hankinta	0	0	0	-6 207	-6 207	
9000	Maa- ja vesialueet/Hankinta	-200 000	0	-200 000	-1 450	198 550	1 %
9209	Kuntalaisten talo	-50 000	40 000	-10 000	0	10 000	0 %
9210	Valtimotalo	-10 000	10 000	0	0	0	
9232	Kotoranta	-60 000	60 000	0	0	0	
9241	Kauppat kioskikahvila, WC, var.	-10 000	10 000	0	0	0	
9243	Uimaran uusi huoltorak.ja sauna	-10 000	10 000	0	0	0	
9442	Haketie	-20 000	20 000	0	0	0	
9471	Keskuskatu, Keskustie (re)	0	0	0	0	0	
9640	Venepaikat	-25 000	25 000	0	0	0	
9905	Tiirikkalant. kuntot. korj. suunn	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0 %
9906	Huleves. hallintasuunnitelma	-40 000	0	-40 000	0	40 000	0 %
9907	Saramojoen kunnostushanke	-30 000	30 000	0	0	0	
9908	Kauppatorin kok. suunnittelu	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0 %
9910	Vihreän teollisuusalueen infra	-30 000	0	-30 000	0	30 000	0 %
9002	Maa- ja vesialueet/Myynnit	0	0	0	5 936	5 936	
9005	Muut aineell. hyöd. /myynnit	0	0	0	7 773	7 773	
RAPORTTI YHTEENSÄ		-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 190 553	458 047	87 %
Menot		-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 224 336	424 264	88 %
Tulot		0	0	0	33 784	33 784	
Rahoitusosuudet		0	0	0	20 075	20 075	
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	13 709	13 709	

Osakkeet ja osuudet/hankinta: määrärahan ylitys 6 207 € (Ei budjetoitu)

Selitys: Itärata Oy:n osakkeiden maksu sopimuksen mukaan ja Metsäliitto osk lisäosuudet

Palveluasumisen yksikkö/toimintakeskus: määrärahan ylitys 52 069 €

Selitys: Marginaalinen poikkeama, työn aikana on tullut esiin muutostarpeita suunnitelmiin verrattuna. Niistä on pyydetty hankkeessa muutostyötarjoukset ja hyväksytyt tarjoukset on tilattu.

Muutosten taustalla (suunnittelun puutteet, muuttuneet tarpeet (käyttäjien taholta).

Ulkokuntoilupisteet/satama/kuntoportaati: määrärahan ylitys 5 862 €

Selitys: Marginaalinen poikkeama

Kauppalantalon kalusto/lukitusmuutokset: määrärahan ylitys 2 404 €

Selitys: Marginaalinen poikkeama

Varikonkäyttövesiputkisto saneeraus: määrärahan ylitys 78 €

Selitys: marginaalinen poikkeama

1.3.5 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Vuodesta 2021 alkaen sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on noudatettu valtuuston 2.9.2020 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita, jotka on esitetty seuraavasti:

Lainsäädäntöperusta ja soveltamisala

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kaupunkikonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia Nurmeksens kaupunkikonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kaupunkikonsernin toimintaa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kaupungin hallinto- ja johtosäännöissä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite, tarkoitus ja käsitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Nurmeksens kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä Nurmeksens kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tiivielvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että:

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla:

- tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus on riippumaton kaupunginhallituksen ja ylimmän johdon tukitoiminto. Nurmeksens kaupungilla ei ole vakituista sisäisen tarkastuksen yksikköä.

Kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja voivat päättää määräaikaisen sisäisen tarkastuksen asettamisesta sisäisen valvonnan tai riskiarvion perusteella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut

Valtuusto päättää Nurmeksien kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet -asiakirjassa ja hallintosäännössä kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kaupunkikonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kaupunginhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kaupunginhallitus hyväksyy erillisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen valtuuston hyväksymisen periaatteiden pohjalta.

Kaupunkirakennelautakunta ja hyvinvointilautakunta vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnan vastuussa olevalle toimielimelle.

Konserninyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserninyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta konserniohjeen mukaisesti.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa kunnan ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla. Riskienhallinnan tulee ulottua kaikkiin riskiluokkiin, sekä sisäisiin että ulkoisiin. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyy vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Toimiva sisäinen valvonta myös ehkäisee ja paljastaa väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä tai kaupunkikonsernin ohjeita rikkovia taikka lainvastaisia tekoja.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta osana taloussuunnittelu- ja seurantaprosessia

Kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Kaupunginhallitus kokoaa näiden perusteella koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana vuoden toisessa osavuositarkastuksessa, tytäryhtiöiden puolivuotisraporteissa ja tilinpäätöksissä sekä kaupunkikonsernin tilinpäätöksessä.

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu lautakuntien ja tytäryhtiöiden laatimiin selontekoihin. Hallituksen alaisten lautakuntien tulee käsitellä oman tehtäväalueen selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon. Mikäli tilikaudella havaitaan merkittäviä riskejä, tulee lautakuntien, viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen raportoida niistä ja niiden hallintakeinoista välittömästi valvontavastuussa olevalle talousjohtajalle ja kaupunginjohtajalle. Valvontavastuussa olevien tulee raportoinnin perusteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointi on tehty ohjeiden mukaisesti osavuositarkastuksen 1–6/2024 yhteydessä. Raportissa on käsitelty lautakuntien ja kaupunginhallituksen vastuualueilla olevia riskejä ja niiden toteutumista vuoden kuluessa. Tilinpäätöksessä toimialojen riskienhallintaa on käsitelty luvussa 2.

Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja niiden jatkuvasta ylläpidosta. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Vaikka henkilö ei olisikaan lain tarkoittama tilivelvollinen, hänen on luonnollisesti hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella eikä tilivelvollisaseman puuttuminen vapauta esimiehiä toiminnan valvontavastuusta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toteutus

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupungin operatiivisena toimintana kuuluvat kunnanhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja toimialojen johtajille.

Koko kaupunkikonsernin systemaattinen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kohdentuneet keskeisten toiminnan ja talouden tavoitteiden toteuttamisen seurantaan sekä merkittävimpien riskien ja epävarmuustekijöiden hallintaan (ks. luku 1.3.6 merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät). Kaikkien operatiivisten riskien seuranta ei ole ollut systemaattista, vaan toteutus on tehty osana päivittäisjohtamista.

Kaupungin johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytäntö perustuu suunnitelmalliseen strategian noudattamiseen. Strategian mukaisen toiminnan varmistaminen tehdään talousarvion laadinnan yhteydessä, jolloin organisaation yksiköille ja konserniyhtiöille asetetaan tilivuoden tulostavoitteet. Tytäryhtiöiden tavoitteet asetetaan kaupunginjohtajan talousarvioneuvotteluissa tytäryhtiöiden toimitusjohtajien ja hallitusten puheenjohtajien kanssa. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista seurataan kolme kertaa vuodessa neljännesvuosittain valtuustolle tehtävällä osavuositarkastuksella. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko on annettu valtuustolle toisen osavuositarkastuksen 1–6/2024 yhteydessä. Koko vuoden raportointi toteutetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Seurantaraportointi kattaa kaikki toimialat, tulosyksiköt ja tytäryhtiöt (puolivuositarkastuksella). Organisaation sisäistä seurantaa tehdään lisäksi tarkemmalla yksikkötasolla. Talouden ja toiminnan valvonnassa ei ole havaittu merkittäviä puutteita tilivuoden aikana.

Konserniyhtiöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat yhtiöiden hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Yhtiön tulee riskienhallinnassaan ottaa huomioon konsernin kokonaisedun mukaiset tavoitteet ja konserniohjeet sekä raportoida konsernijohtajalle konserniyhtiön merkittävistä riskeistä, riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävyydestä. Yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen. Kullekin tytäryhtiölle on nimetty johtoryhmän jäsenistä kaupungin edustaja, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus yhtiön hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymille on nimetty omat luottamushenkilöedustajansa. Konsernivalvonnassa ei ole havaittu merkittäviä puutteita tilikauden aikana. Konsernin sisäisten yhteistoimintakäytäntöjen kehittämistarpeista on keskusteltu tytäryhtiöiden

toimitusjohtajien kanssa nykyistä strategiaa laadittaessa, ja voimassa olevaan strategiaan on kirjattu tavoitteeksi yhteistoimintakäytäntöjen määrittäminen ja käyttöönotto valtuustokauden aikana.

Vuoden 2024 aikana sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on jatkettu vuonna 2022 aloitettua seuranta-arviointia. Arvioinnin toteuttamiseksi on laadittu kyselylomake, jonka avulla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista voidaan selvittää aikaisempaa laajemmin toimialoitain ja tulosalueittain. Lomaketta muokattiin vuonna 2023 edellisenä vuotena saadun palautteen perusteella. Vuonna 2023 kyselyn kohdejoukkoa myös laajennettiin ja se lähetettiin kaikille kaupungin palveluksessa toimiville esihenkilöille ja lisäksi johtoryhmän jäsenille. Vuonna 2024 kysely lähetettiin samalla jakelulla kuin vuonna 2023. Arviointikyselyssä mahdollisesti esille nousevien epäkohtien ja puutteiden perusteella voidaan parantaa toimintaa. Organisaatioyksiköiden itse toteuttamassa sisäisessä arvioinnissa ei ole raportoitu tilivuoden aikana riskienhallinnan kannalta merkittäviä toimenpiteitä edellyttäviä puutteita.

Kaupungin riskienhallintaan olennaisena osana kuuluvat vahinkoriskit, joihin on varauduttu kaupungin ottamalla vakuutuksilla. Nurmeksen kaupungilla on vakuutusyhtiön kautta otettuja vakuutuksia sekä oma riskirahasto, josta voidaan kattaa vakuutusten ulkopuolisia vahinkoja. Kaupungin vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2021 vakuutusmeklarin toimesta, jonka jälkeen vakuutuksenhoitopalveluita on ulkoistettu vakuutusmeklarin hoidettavaksi. Tilivuoden 2024 aikana ei ole toteutunut merkittäviä vahinkoriskejä.

Kiinteistöriskejä on arvioitu päivitetystä toimitilaohjelmassa.

1.3.6 Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Konserni

Riskiksi talouden suunnitelmakaudelle arvioitiin Nurmeksen konsernirakenteen tehokkaan toiminnan puuttuminen. Kaupungin toiminta on lakisääteisistä syistä ja kaupungin omilla päätöksillä hajautunut konserniyhtiöihin ja emokuntaan, joten koko konsernirakenteen tehokas toimiminen on tärkeää.

Kaupunginhallitus näki suunnitelmakaudella riskiksi myös sen, että yhtiöiden ja emon välinen toiminta ei ole riittävän tiivistä ja tehokasta.

Konsernirakenteen toimivuuden edistämiseksi kaupungin strategian valmisteluun perustettiin konserniryhmä, joka asetti osana omistajaohjausta tavoitteeksi konsernin yhteistoimintakäytäntöjen määrittämisen ja käyttöönottamisen. Konsernikäytäntöjen kehittämiseksi ryhmä kuuli myös tytäryhtiöiden toimitusjohtajia. Konserniryhmä määritti omistajarakenteeseen, omistajaohjaukseen, ympäristövastuuseen ja konsernin riskienhallintaan liittyvät valtuustokauden tavoitteet.

Tytäryhtiöiden investointien rahoittaminen on tärkeä osa kaupunkikonsernin rahoituksen suunnittelua. Vuoden 2024 talousarviota laadittaessa tytäryhtiöiden investoinnit ja rahoitustarve kartoitettiin tytäryhtiöiden kanssa käydyissä talousarvioneuvotteluissa ja konsernirahoituksen osalta tiedossa olevat lainat kirjattiin valtuuston hyväksymään talousarvioon. Konsernin kattavasta rahoitussuunnittelusta tulee entistään tärkeämpi osa konsernin kokonaisriskien hallintaa.

Konsernitason riskejä on arvioitu konserniyhtiöiden kanssa muun muassa talousarvioneuvottelujen yhteydessä. Konserniyhtiöiden omat toiminnalliset tavoitteet pyrkivät ehkäisemään riskien muuttumista uhkiksi.

Hyvinvointialue

Hyvinvointialueen osalta riski liittyy lähinnä hyvinvointialueen resursseihin järjestää asukkaiden sote- ja pelastuspalvelut riittävän kattavina ja laadukkaina. Riskinä Nurmeksen kannalta on laajasti palvelevan ja monipuolisen terveysaseman säilyminen paikkakunnalla. Osa riskistä on jo toteutunut, kun ilta- ja viikonloppuvastaanotto päättyi Nurmeksessa 30.11.2024.

Pitkän aikavälin kiinteistöriskit sote-kiinteistöistä jäävät edelleen kunnille, koska hyvinvointialue sitoutuu vuokraamaan sote-kiinteistöjä nykyisillä vuokrasopimuksilla vain vuoden 2025 loppuun saakka. Uusia vuokrasopimuksia ei ole vielä allekirjoitettu. Vuokrasopimusneuvottelut hyvinvointialueen kanssa ovat kesken.

Nurmeksen kaupunki ei rakenna uutta terveysasemaa, eikä hyvinvointialue voi sitä myöskään omaan taseeseensa tehdä, joten Nurmeksessa terveyspalvelut järjestetään edelleen vanhassa terveyskeskuksen rakennuksessa. Isona riskinä on hyvinvointialueen vuokraamien tilojen supistaminen ja noudatettava vuokrataso.

Investoinnit

Emolla ja tytäryhtiöillä on tulossa tulevana vuosina investointeja, jotka edellyttävät emolta lisälainanottoa. Riskinä on, kuinka talouden tasapaino saadaan säilytettyä velkataakan kasvaessa. USA:n presidentin vaihtuminen tammikuussa 2025 on vaikuttanut markkinoiden tasapainoon ja korkotasoon. Korkotason muutokset vaikuttavat rahoituskustannuksiin ja mahdollinen korkotason nousu lisää uuden lainarahoituksen korkoriskiä. Rahoitusriskiä voidaan kuitenkin pienentää konsernin kattavalla investointiohjelmalla sekä ennakoivalla rahoitussuunnittelulla.

Korot

Kaupungin lainasalkku pieneni 0,1 miljoonalla eurolla vuonna 2024 ja oli asukasta kohti 2 033 euroa, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 2 012 euroa. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika vuoden lopussa 5,7 vuotta.

Kaupunki hyötyi muiden velallisten tavoin alhaisesta korkotasosta useiden vuosien ajan. Vuoden 2022 aikana korot nousivat nopeasti ja yleisimmin käytetty lainan viitekorko 12 kk Euribor nousi lähes 4 prosenttiyksikköä -0,5 %:sta 3,3 %:iin. Vuoden 2023 ajan 12 kk Euribor pysytteli 3,5–4,1 % välillä. Vuoden 2024 toisella vuosipuoliskolla 12 kk Euribor-korko laski tasaisesti n. 2,5 % tuntumaan.

Korkojen nousulla ei kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta kaupungin lainasalkussa oleviin aiemmin otettuihin lainoihin, koska tehdyt lainasopimukset ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia. Korkoriski liittyy ensisijaisesti kaupungin ottamiin uusiin lainoihin, jotka korkojen noustua ovat kalliimpia. Kaupungin tytäryhtiöilleen myöntämät lainat on sidottu markkinakorkoon, joten emon saamat korkotuotot kasvavat korkojen noustessa. Toisaalta tytäryhtiöiden korkokustannukset kohoavat markkinakorkojen noustessa.

Operatiivinen toiminta

Kaupungin päivittäistoimintojen riskienhallintaa toteutettiin vakiintuneesti. Operatiivisessa toiminnassa keskeistä on ollut järjestelmätöimivuuden turvaaminen, mikä on toteutunut hyvin. Henkilöriskejä on pyritty minimoimaan resurssoinnilla ja työnkuvien päivittämisellä. Operatiivinen riskienhallinta on käsittänyt myös maksuvalmiuden turvaamisen päivittäisellä kassanseurannalla ja ennakoivalla rahoitussuunnittelulla.

Strategia

Kaupungin voimassa oleva strategia on hyväksytty vuonna 2022. Strategiaa on sovellettu vuoden 2024 talousarvion toiminnallisten tavoitteiden määrittämisessä. Strategian onnistunut jalkauttaminen koko kaupunkikonsernia sitovaksi tavoitteelliseksi toiminnaksi toteutettiin kytkemällä strategian mukaiset tavoitteet suoraan vuoden 2024 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin kaupungin suunnittelu- ja seurantajärjestelmässä. Strategian valmisteluvaiheessa otettiin myös sidosryhmät ja kuntalaiset mukaan, mikä osaltaan on lisännyt strategian sitovuutta.

Muut riskit

Nurmeksen kaupunki on palkannut vuonna 2024 henkilöstö- ja maahanmuuttokoordinaattorin vastaamaan kasvaneeseen ulkomaalaisten työntekijöiden ja opiskelijoiden palveluntarpeeseen. Nurmeksessa on kasvava joukko ulkomaalaisia työntekijöitä, opiskelijoita, jotka tarvitsevat palveluita kotoutuakseen ja päästäkseen mahdollisimman hyvin kiinni suomalaiseen yhteiskuntaan.

Maailmanpoliittinen tasapaino muuttui, kun Suomi liittyi puolustusliitto Natoon keväällä 2023. Tämä on aiheuttanut lisää jännitteitä maailmanpolitiikkaan ja erityisesti Venäjän suuntaan. Varautumisastetta on nostettu ja valmistautumista erilaisten tilanteiden varalle on harjoiteltu myös kaupungin taholta.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu jo neljättä vuotta ja se vaikuttaa maailmantalouteen ja mm. raaka-ainesten hintoihin. USA:n presidentin vaihtuminen tammikuussa 2025 vaikuttaa myös suuresti maailmantalouteen. Presidentti Trumpin harjoittama politiikka ja mahdolliset tullimaksut USA:n ulkopuolelta tuotavista hyödykkeistä vaikuttavat monella tavalla maailmantalouden tasapainoon.

Useamman vuoden ajan on Nurmeksien kaupungilla ollut haasteita muutamien avoinna olevien avainhenkilöpaikkojen täyttämässä. Osaajaresursseista kilpaillaan muiden kuntatyöntekijäin ja yksityissektorin kanssa ja useamman kerran on kaupunki jäänyt toiseksi palkkakilpailussa. Vuonna 2024 käydyt YT-neuvottelut ovat myös osaltaan vaikuttaneet rekrytointiprosesseihin. Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu mm. esihenkilökoulutuksilla. Henkilöstön työssä jaksamiseen kiinnitetään huomiota ja sairaspotilaalojen syitä ja taustatekijöitä selvitetään yhdessä työterveyshuollon kanssa. Työhyvinvoinnin heikkeneminen on tulevaisuudessa huomioonotettava riski. Valtio on viime vuosina lisännyt merkittävästi kunnille siirrettäviä tehtäviä ja vastuita. Tämä on lisännyt henkilöstön työtaakkaa ja työtehtävien tasaisesta jakautumisesta täytyy huolehtia, jotta yksittäiset työntekijät eivät kuormitu liikaa. Henkilöstön eläköityminen ja pätevien uusien tekijöiden löytäminen on haaste ja riski. Erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen puolella on ollut haastetta saada kelpoisuusehdot täytettäviä, päteviä hakijoita. Nurmeksien kaupunki tukee henkilöstön lisä- ja täydennyskoulutusta tiettyihin, vaikeammin täytettäviin tehtäviin pätevoitymisessä.

Hankintalain uudistus

Hankintalain uudistus luo riskin nykyisen kaltaisen inhouse-toiminnan jatkolle, mikäli esitetty 10 % vähimmäisomistusosuus toteutuu eduskuntakäsittelyssä esitetyssä muodossa, jonka mukaan siirtymäaika päättyy 2027 kesällä. Uusien toimintamallien pitäisi olla käytössä jo 1.7.2027. Jätehuollon osalta siirtymäaika olisi 1.7.2028 saakka. Toteutuessaan tämä tarkoittaa koko Suomen tasolla sitä, että valtaosa kunnista, erityisesti pienet kunnat ja kaupungit, joutuisivat irtisanomaan nykyiset inhouse sopimukset mm. taloushallinnon, palkanlaskennan, tietoliikenteen ja ICT-tukipalveluiden osalta. Tämä koskisi mm. Meidän IT ja Talous Oy:n, Jätekuikko Oy:n ja KOHA Oy:n (kirjastojärjestelmä) palveluita.

TE-uudistus

Vuoden 2025 alussa TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille. Pohjois-Karjalassa TE-palvelut järjestetään vastuukuntamallilla, jossa Joensuun kaupunki toimii vastuukuntana. TE-palvelujen muutoksen vaikutus vuoden 2025 valtionosuuksiin oli Nurmeksessa n. 1,4 miljoonaa euroa. Työttömyysturvan rahoitus on nyt täysin kuntien vastuulla, eikä valtionosuuksissa saatu rahoitus todennäköisesti tule riittämään kasvaneisiin työttömyysturvan kustannuksiin. Työttömien määrä Nurmeksessa lisääntyi loppuvuodesta 2024 ja se on valitettavasti jatkanut kasvuaan myös alkuvuoden 2025 aikana.

Antolainat

Antolainoissa merkittävin riski liittyy Pielisen tietoverkko-osuuskunnalle myönnettyyn lainaan. Lainapääomaa viimeisimmässä järjestelyssä vuonna 2019 oli 2,899 miljoonaa euroa. Kuntien rahoituksella ja valtion tuella rakennettiin valokuituverkkoa Juukaun, Nurmekseseen ja Lieksaan. Lainapääomaa on 2024 vuoden lopussa edelleen jäljellä 2,7 milj. euroa. Merkittävin lyhennys tehtiin valtionosuuden maksulla. Pielisen-Karjalan kunnilla on yhteensä n. 9,4 milj. euroa antolainaa Pielisen tietoverkko-osuuskunnalle. Korkojen nousu vuosina 2022–2023 on kasvattanut riskiä. Lainakorko on sidottu muuttuvaan korkoon EU-säädösten mukaisesti. Lainojen osittaisista pääomittamista selvitettiin vuonna 2024. Lainsäädäntö ja kuntien riskinottoarajotukset rajaavat kuitenkin kuntien toimintamahdollisuuksia esim. lainan osittaisesta muuttamisesta pääomaksi tai pääomalainaksi.

Raportoidut riskit

Lautakunnat, viranhaltijat ja konserniyhteisöt eivät ole kirjallisesti raportoineet havaituista riskeistä talousjohtajalle ja kaupunginjohtajalle.

Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut mahdolliset oikeudelliset tai viranomaisen toimenpiteisiin liittyvät riskit

KV 17.6.2024 § 34 Talouden tasapainottamisen toimenpiteet 2024–2026-päätöksestä on tehty kunnallisvalitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valituksessa vaaditaan, että päätetyistä irtisanomisista luovutaan ja pyydetään Itä-Suomen hallinto-oikeutta kieltämään päätöksen täytäntöönpano tai määräämään se keskeytettäväksi päätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Syksyllä 2024 Itä-Suomen hallinto-oikeus on antanut päätöksen täytäntöönpanon osalta, eikä se kiellä päätöksen täytäntöönpanoa. Muilta osin hallinto-oikeus antanee asiaan ratkaisun keväällä 2025.

Oikeudenkäyntiprosessi liittyen Asevelitien purkutyöhön liittyvään vahingonkorvausvaateeseen on kesken.

Nurmeksien kaupunki on valittanut hallinto-oikeuteen vuoden 2024 valtionosuuspäätöksestä. Tästä saataneen ratkaisu vuoden 2025 aikana.

Nurmeksen kaupunki on tehnyt vuoden 2025 valtionosuuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen Valtiovarainministeriölle maaliskuussa 2025.

Puustako Oy on jättänyt yrityssaneeraushakemuksen lokakuussa 2024 Pohjois-Savon kärjäoikeuteen, joka hylkäsi hakemuksen helmikuussa 2025. Puustako Oy on ilmaissut tyytymättömyytensä päätökseen, joten asian käsittely on kesken.

Nurmeksen kaupunki on hakenut vuokrasopimusten purkua ja häättöä Puustako Oy:lle syksyllä 2024 ja Pohjois-Karjalan kärjäoikeus on antanut asiassa tuomion maaliskuussa 2025. Puustako Oy on ilmaissut tyytymättömyytensä myös tähän päätökseen, joten asian käsittely on kesken.

1.3.7 Selvitys kaupungin ympäristöasioiden hoidosta

Nurmeksen kaupungin strategiassa vuosille 2022–2025 toimintatapojen tavoitteena on ympäristövastuullinen kaupunki, joka ottaa toiminnassaan huomioon ilmaston, ympäristöterveyteen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät vaikutukset. Tämä tarkoittaa mm. kaupungin asettamien hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteiden saavuttamista määräajassa.

Nurmeksen kaupunki on ollut Hinku-kunta vuodesta 2014 lähtien ja erilaisia ilmastoon liittyviä toimenpiteitä on toteutettu koko ajan osana normaalia kuntatoimintaa. Kaupunki seuraa vuosittaista sähkön, lämmön, veden ja polttoaineiden kulutusta ja toteuttaa toimenpiteitä näiden kulutusten vähentämiseksi sekä energiatehokkuuden lisäämiseksi. Vuonna 2024 kaupunki lähti mukaan Pohjois-Karjalan maakuntaliiton vetämään Ilmastokestävää Pohjois-Karjala 2030 hankkeeseen.

Vuonna 2024 on toteutettu seuraavia energiansäästö- ja ympäristötoimenpiteitä:

- Led valaistuksen vaihtaminen katualueille (Hyvärilä), työ jatkuu
- Älykkään valaistuksen ohjauksen lisääminen katualueille, työ jatkuu
- Led valaistuksen vaihtaminen Pielisareenalle
- Osallistuttu Miljoona roskapussia -kampanjaan
- Selvitetty kaupungin omistuksessa olevien soiden ennallistamismahdollisuudet
- Aloitettu Saramojoki hanke, jossa kartoitettu vaelluskalojen elinolosuhteita Kuohattijoessa ja suunniteltu niitä parantavia toimia
- Jäähalliin tehtiin jäähdytin- ja lämmöntalteenottolaitteiston sekä kiinteistöautomaatiikan uusintaa
- Ilmastosuunnitelma hyväksyttiin
- Järjestettiin henkilökunnalle vapaaehtoinen koulutus ilmastoasioista
- Ilmastokestävää Pohjois-Karjala 2030 hanke teki ilmastokyselyitä henkilöstölle ja johtoryhmälle

1.3.8 Selvitys muista ei-taloudellisista seikoista

Nurmeksen kaupungin sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu kaupungin verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Sidonnaisuusilmoituksilla lisätään avoimuutta kaupungin toiminnassa ja ennaltaehkäistään väärinkäytösten mahdollisuutta.

Nurmeksen kaupungissa suoritetaan palvelujen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintoja muilta kuin kunnilta ja kuntayhtymiltä. Kaupunkikonsernin hankintaohjeistus on päivitetty syksyllä 2023. Hankintaohjeessa on tarkennettuja euromääräisiä rajoja, joiden mukaisesti kilpailutukset tulee pääsääntöisesti tehdä julkisesti pienhankintaportalissa. Yli 5000 euron hankintapäätöksistä tulee ohjeistuksen mukaisesti aina tehdä julkinen viranhaltijapäätös, jollei kyseessä ole puitesopimuksen mukainen hankinta.

1.3.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntaliitoksen yhdistymissopimuksessa sovittiin uuden kunnan taloudenhoidon yleisperiaatteista. Sopimuksen mukaan uuden kunnan taloudenhoidon tavoitteena on toimia suunnitelmallisesti ja vastuullisesti turvaamalla talouden tasapaino. Tasapainoinen talous edellyttää vastuullisuutta sekä käyttötaloudessa että investointien toteuttamisessa. Vuoden 2020 talousarviossa yhdistymishallitus hyväksyi vuosille 2020–2025 talouden tasapainottamissuunnitelman, joka ohjasi vielä vuoden 2023 talousarvion laadintaa. Vuoden 2024

talousarviossa talouden sopeuttamista kiristettiin huomattavasti. Vuoden 2025 talousarviossa näkyvät valtuuston kesäkuussa 2024 päättämät sopeuttamistoimenpiteet.

Kestävän kuntatalouden mittareina käytetään kuntalain 118 §:n mukaisia kriisikuntamittareita, joista kaupungin tavoitteen mukaan yksikään ei saa olla negatiivinen. Kuntaliitoksen seurauksena muodostunut hyvä talouden lähtötilanne on antanut tasapainottamistyölle aikaa ja mahdollisuuksia jaksottaa tuottavuustoimenpiteet useamman vuoden ajalle. Kuntien yhdistyminen, tulevien vuosien voimakas henkilökunnan eläköityminen ja palvelutarpeen muutokset antavat hyvät mahdollisuudet tehdä talouden korjaustoimia ennakoivasti. Kuntaliitoksen valmistelun yhteydessä yhteisen kunnan taloushaastetta kuvattiin vuoteen 2025 saakka kumulatiivisesti 11,5 miljoonan euron suuruiseksi, mikä tarkoittaisi vuositasolla säästöjä 1,9 miljoonaa toimenpiteettömään kehitysuriaan verrattuna. Vuonna 2020 tulos oli poikkeuksellisen paljon ylijäämäinen, osin koronaan liittyvien tukien ansiosta. Vielä vuonna 2021 tulos oli myös ylijäämäinen, mutta selkeästi edellisvuotta heikompi. Vuosi 2022 oli alijäämäinen, johtuen Siun soten alijäämän ja palkkaharmonisaation kustannusten kattamisesta. Vuoden 2023 tulos on reilusti ylijäämäinen, johtuen mm. muutamista kertaluontoisista myyntituotoista. Vuoden 2024 tulos on myös reilusti ylijäämäinen, johtuen verotulojen budjetoitua paremmasta kertymästä. Verottaja muutti kuntien vuoden 2024 verotulojen jako-osuuksia vielä marraskuussa 2024, jolloin vuoden 2023 verotus oli valmistunut. Nurmekselle tämä tarkoitti +1,2 miljoonaa budjetoitua suurempia verotuloja.

Vuoden 2024 keväällä käytiin YT-neuvottelut ja kesäkuussa 2024 valtuusto päätti sopeuttamistoimenpiteistä vuosille 2024–2026. Säästöt ja sopeuttamistoimet näkyvät jo 2024 tuloksessa ja etenkin tulevina vuosina tiukkana kulukurina. Aiempien vuosien hyvä tulos ei kuitenkaan anna lupaa hölläilyyn, vaan kulukuria on jatkettava, jotta talous saadaan pysymään tasapainossa. Vuoden 2025 talousarvion tulos puristettu noin -1,1 miljoonaan euroon. Valtionosuudet ovat laskusuunnassa, eikä helpotusta saatane tulevasta valtionosuuksien uudistuksesta.

Kaupungin taseessa vuoden 2024 lopussa oleva ylijäämäkertymä (16,4 milj. euroa) antaa puskuria kohdata tulevat vuodet. Tämä ei kuitenkaan poista tarvetta tarkastella kaupungin taloutta ja tulevia tilikausia edelleen kriittisesti.

Kaupunkikonsernin toteuttamat investoinnit palvelevat kaupungin elinvoimaisuuden kehittämistä. Käytettävissä olevan rahamäärän rajallisuus johtaa siihen, että investointeja joudutaan sekä karsimaan että laittamaan tärkeysjärjestykseen. Tärkeää on, että löydetään velkamäärän ja tulo-rahoituksen välinen tasapaino, eikä maksuvaikeuksia pääse syntymään. Tytäryhtiörahoituksen kasvava tarve edellyttää rahoituksen koordinoitua suunnittelua sekä konserniriskien hallintaa.

Verotulot ja valtionosuudet muodostavat keskeisen perustan kaupungin taloudelle. Soteuudistuksessa valtio leikkasi kunnallisveroprosenttia 12,64 prosenttiyksiköllä, joten Nurmeksen kaupungin kunnallisveroprosentti oli 8,36 prosenttia vuonna 2023. Kunnallisveroprosentin korottamiselle oli tämän seurauksena selkeä tarve ja sitä korotettiinkin vuodelle 2024 kaikkiaan 0,54 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2025 kunnallisvero pysyy edellisvuoden tasolla ollen 8,9 prosenttia. Veroprosentin korotuksen lisäksi on tarvittu mittavia säästötoimia ja tiukkaa kulukuria, jota on jatkettava tulevina vuosina. Vuonna 2023 perustettu kaupungin taloustyöryhmä jatkoi toimintaansa ja talouden seurantaa myös vuonna 2024.

Keväällä 2025 käydään kuntavaalit ja valitaan uudet päättäjät seuraavalle valtuustokaudelle. Valtuuston ja hallituksen jäsenten sekä eri toimielinten jäsenten vaihtuminen voi vaikuttaa kaupungin toimielinten työskentelyyn ja toimintakulttuuriin. Lähes kaikkien toimielinten jäsenmäärä pienenee uuden valtuustokauden alusta lukien.

Nurmeksen kaupunki on kehittänyt konsernirakennettaan perustamalla tytäryhtiöitä yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi, mutta myös toiminnan ja talouden hallinnan tehostamiseksi. Yhtiömuodossa toimintakokonaisuus on usein selkeämmin hallittavissa ja seurattavissa. Konsernirakenne on kokonaisuus, jossa tärkeää on konsernin kokonaisedun toteutuminen. Strategian laadinnan yhteydessä konsernityöryhmä kirjasi tavoitteiksi konsernirakenteen linjausten valmistelun ja toimeenpanon, konsernin yhteistoimintakäytäntöjen määrittämisen ja käyttöönoton sekä konserniriskienhallinnan käytäntöjen linjaukset. Osana konserniseurantaa Nurmeksen kaupunki valmistelee konsernitiilin käyttöönottamista.

Nurmeksen kaupungin voimassa oleva strategia on hyväksytty valtuustossa vuoden 2022 maaliskuussa. Talousarvion 2025 laadinnassa tavoiteasettelu on johdettu suoraan strategiasta.

Kaupungin tulevaisuuteen vaikuttaa olennaisesti kaupungin väestönkehitys. Väestö väheni vuoden 2024 aikana 147 henkilöllä. Korkea kuolleisuus suhteessa syntyvyyteen on merkittävin väestönkehitystä alaspäin vetävä tekijä.

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025 lukien. Tämä on suuri muutos ja tulevina vuosina myös kunnan talouteen vaikuttava tekijä. TE-uudistus on toteutettu Pohjois-Karjalassa niin sanotulla vastuukuntamallilla, jossa Joensuun kaupunki toimii vastuukuntana.

Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta koskee nyt työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella. Kannustavan rahoitusmallin mukaisesti pelkkä työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta. Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa aiemmin ja kasvaa portaittain. Palkkatukityö ei enää kerrytä työssäoloa eikä näin ollen vaikuta kunnan maksusuuteen työmarkkinatuesta. Palkkatuki työllistämismuotona vähenee radikaalisti. Palkkatukea ei jatkossa enää juurikaan myönnetä ja tämä osaltaan vaikuttaa monien yhdistysten ja järjestöjen työllistämiseen. Käytännössä yhdistysten työllistäminen jää kokonaan pois, ellei jotain palkkatukea korvaavaa mallia ole tarjolla. Nurmeksessa Näre ry luopuneen palkkatukityöllistämisen loppumisen myötä lähes kaikista toiminnoistaan vuoden 2025 aikana. Näre ry on tarjonnut palkkatukityötä ja työkokeilupaiikkoja 10–30 henkilöille vuosittain.

Tavoitteena on ollut toteuttaa työttömyysturvan rahoitusvastuun siirto kunta–valtio -suhteessa kustannusneutraalisti. Tämän toteutuminen näyttää kuntien osalta heikolta. Vaikka valtio korvaa tiettyjä osia työttömyysturvan kustannuksista lisäämällä nämä kunnan valtionosuuksiin, ovat TE-uudistuksen tuomat kustannukset todennäköisesti isommat kuin valtionosuuksien korotus. Vasta vuoden 2025 jälkeen nähdään, miten hyvin kustannusneutraalius on toteutunut. Kuntien näkökulmasta on huolestuttavaa, onko valtionosuustaso kuitenkaan riittävä ja huomioidaanko siinä täysimääräisesti kaikki kustannukset.

Valtionosuusuudistus on siirtynyt vuodelle 2026. Kuntatalouden pelastusta tuskin on luvassa sieltäkään, koska valtio ei ole lisäämässä kuntien rahoitusta, vaan uudistus on tarkoitus toteuttaa ns. nollasummapelinä eli toisilta otetaan ja toisille annetaan. Arto Sulosen ja Eero Laesterän vetämän työryhmän raportin mukaan Nurmeksessä uudistuksessa häviäjä, eli valtionosuudet voisivat pienentyä jopa 180 euroa asukasta kohti. Tämä tarkoittaisi jopa 1,6 miljoonaa euron vähennystä valtionosuuksiin.

Hankintalain muutos voi vaikuttaa suuresti kuntien toimintaan ja tehtävien järjestämiseen tulevaisuudessa. Mikäli lakiesitys menee läpi sellaisenaan, tarkoittaa se monille kunnille esim. kirjanpidon, palkanlaskennan ja ICT-palvelujen kilpailuttamista tai järjestämistä itse. Tämä olisi toteutuessaan erittäin suuri muutos toimintatapoihin ja toimintojen järjestämiseen. Nurmeksessa kaupungin kohdalla harkittavaksi tulee varmasti ainakin kirjanpidon ja palkanlaskennan toimintojen järjestäminen omana toimintana ja mahdollisesti konsernitasona palveluna.

Puustako Oy:n konkurssin käsittely kestää arviolta noin vuoden verran eli kaupunki joutuu odottamaan mahdollisia saataviaan hyvinkin vuoteen 2026. Puustako Oy:n vuokraamien tonttien maaperä on tutkittava mahdollisen pilaantumisen varalta ja mikäli siellä havaitaan maanperän pilaantumista, jäänevät maaperän puhdistamiskustannukset kaupungin maksettaviksi. Myös Puustako Oy:lle vuokrattuna ollut muovihalli on kärsinyt vaurioita vuokralaisen toiminnan seurauksena ja myös tämän puhdistuskustannukset jäänevät kaupungin kustannuksiksi.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen uusimman suhdanne-ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa v.2025 kohtalaisesti (1,2 %) ja työttömyys alkaa vähentyä. Talouskasvua tukevat yksityiset ja julkiset investoinnit sekä kotitalouksien kulutuksen elpyminen. Työttömyysasteen Etla arvioi kutistuvan 8,2 prosenttiin vuonna 2025 ja alenevan 7,9 prosenttiin vuonna 2026. Tämän perusteella voimme olla varovaisen toiveikkaita tulevien vuosien suhteen. Nurmeksessä seurannut hieman suhdanteiden jäljessä eli meillä työttömyysasteen kehittymisen suunnan muutoksen voinee odottaa tapahtuvan vuonna 2026.

1.4 Kokonaistalouden tarkastelu (ulkoinen)

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €	2024	2023	Muutos	Muutos-%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	994	887	107	12 %
MAKSUTUOTOT	283	303	-20	-7 %
TUET JA AVUSTUKSET	531	734	-203	-28 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 576	4 856	-280	-6 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 384	6 780	-396	-6 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	89	64	25	39 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	89	64	25	39 %
TOIMINTAKULUT			0	
HENKILÖSTÖKULUT	-17 787	-17 957	170	-1 %
PALKAT JA PALKKIOT	-14 319	-14 378	59	0 %
HENKILÖSIVUKULUT	-3 468	-3 579	111	-3 %
ELÄKEKULUT	-3 018	-3 061	43	-1 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-450	-518	68	-13 %
PALVELUJEN OSTOT	8 311	-8 565	16 876	-197 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 161	-3 227	66	-2 %
AVUSTUKSET	-1 481	-1 811	330	-18 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 333	-1 340	7	-1 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-32 072	-32 899	827	-3 %
TOIMINTAKATE	-25 599	-26 055	456	-2 %
VEROTULOT	-19 342	18 306	-37 648	-206 %
VALTIONOSUUDET	-11 205	13 534	-24 739	-183 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			0	
KORKOTUOTOT	902	792	110	14 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	571	569	2	0 %
KORKOKULUT	-502	-377	-125	33 %
MUUT RAHOITUSKULUT	19	-17	36	-212 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	951	967	-16	-2 %
VUOSIKATE	5 899	6 752	-853	-13 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			0	
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 787	-4 859	72	-1 %
ARVONALENTUMISET	-58	-1 037	979	-94 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 845	-5 896	1 051	-18 %
TILIKAUDEN TULOS	1 054	856	198	23 %
POISTOERON MUUTOS	691	691	0	0 %
VARAUSTEN MUUTOS	-1 000	-1 000	0	0 %
RAHASTOJEN MUUTOS	-36	-36	0	0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	709	511	198	39 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023	Muutos	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20 %	21 %	-1 %	%-yksikköä
Vuosikate/Poistot, %	123 %	115 %	9 %	%-yksikköä
Vuosikate, euroa/asukas	657	739	-82	€
Asukasmäärä	8983	9132	-149	henkilöä

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024		2023	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	5 899		6 752	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 731	4 168	-472	6 280
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-3 224		-3 616	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	20		10	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	89	-3 116	590	-3 016
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 052		3 264	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-27		-2 506	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	4	-23	8	-2 498
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 000		5 000	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 105	-105	-3 854	1 146
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	64		73	
SAAMISTEN MUUTOS	-551		1 747	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	403	-84	-3 424	-1 604
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-212		-2 955	
RAHAVAROJEN MUUTOS	840		309	
RAHAVARAT	31. 12.	2 663	1 823	
	1. 1.	1 823	840	1 514 309
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024		2023	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	15 256		10 756	
Investointien tulo-rahoitus, %	184,1		187,2	
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3		2,7	
Kassan riittävyys, pv	24		15	
Asukasmäärä	8 983		9 132	

Tase ja sen tunnusluvut

1 000 €	31.12.2024	31.12.2023	Muutos	Muutos-%
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	614	738	-125	-17 %
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	614	738	-125	-17 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET	51 383	52 920	-1 536	-3 %
MAA- JA VESIALUEET	7 066	7 071	-4	0 %
RAKENNUKSET	37 013	37 584	-571	-2 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 059	6 355	-297	-5 %
KONEET JA KALUSTO	874	1 068	-194	-18 %
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	174	174	0	0 %
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	198	667	-469	-70 %
SIJOITUKSET	11 459	11 430	29	0 %
OSAKKEET JA OSUUDET	6 404	6 398	6	0 %
MUUT LAINASAAMISET	4 281	4 281	0	0 %
MUUT SAAMISET	774	751	23	3 %
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	63 456	65 087	-1 631	-3 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	57	42	15	35 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	57	42	15	35 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
SAAMISET	18 251	17 700	551	3 %
PITKÄAIKAISET SAAMISET	16 237	15 916	322	2 %
LAINASAAMISET	16 231	15 909	322	2 %
MUUT SAAMISET	7	7	0	0 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 014	1 785	229	13 %
MYyntISAAMISET	374	360	14	4 %
LAINASAAMISET	1 243	843	400	47 %
MUUT SAAMISET	100	260	-160	-61 %
SIIRTOSAAMISET	297	321	-25	-8 %
RAHOITUSARVOPAPERIT	290	290	0	0 %
SIJOITUKS RAHAMARKKINAINSTRUM	150	150	0	0 %
MUUT ARVOPAPERIT	140	140	0	0 %
RAHAT JA PANKKISAAMISET	2 373	1 533	840	55 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	20 914	19 523	1 391	7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 427	84 653	-225	0 %

1 000 €	31.12.2024	31.12.2023	Muutos	Muutos-%
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
PERUSPÄÄOMA	34 937	34 937	0	0 %
MUUT OMAT RAHASTOT	1 079	1 043	36	3 %
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	15 679	15 168	511	3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	709	511	199	39 %
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	52 403	51 658	745	1 %
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS				
POISTOERO	6 565	7 256	-691	-10 %
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 000	1 000	1 000	100 %
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	8 565	8 256	309	4 %
PAKOLLISET VARAUKSET				
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	0	1 657	-1 657	-100 %
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	0	1 657	-1 657	-100 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	487	408	79	19 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	487	408	79	19 %
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN	14 883	14 481	402	3 %
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	14 883	14 464	419	3 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0	17	-17	-100 %
LYHYTAIKAINEN	8 089	8 193	-104	-1 %
LAINAT RAH. -JA VAKUUT.LAITOKS.	450	450	0	0 %
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2 931	3 431	-500	-15 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0	7	-7	-100 %
SAADUT ENNAKOT	6	6	0	0 %
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	1 586	1 258	328	26 %
MUUT VELAT	271	289	-18	-6 %
SIIRTOVELAT	2 845	2 752	93	3 %
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	22 972	22 675	298	1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 427	84 653	-225	0 %

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023	Muutos	
Omavaraisuusaste, %	72,2	70,8	1,4	%-yks.
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,2	58,7	3,5	%-yks.
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	16 388	15 679	709	
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1824	1717	107	
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	18 264	18 369	-105	
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2033	2012	22	
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	23 009	24 122	-1 113	
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	2635	2714	-79	
Lainasaamiset, 1000 euroa	1 243	843	400	
Asukasmäärä	8 983	9 132	-149	

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	1000 EUROA	MENOT	1000 EUROA
TOIMINTA		TOIMINTA	
TOIMINTATUOTOT	6 384	TOIMINTAKULUT	32 072
VEROTULOT	19 342	- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-89
VALTIONOSUUDET	11 205	KORKOKULUT	502
KORKOTUOTOT	902	MUUT RAHOITUSKULUT	19
MUUT RAHOITUSTUOTOT	571	TULORAHOTUKSEN KORJAUSERÄT	
TULORAHOTUKSEN KORJAUSERÄT		+/- PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	1 657
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-75	INVESTOINNIT	
INVESTOINNIT		INVESTOINTIMENOT	3 224
RAHOITUSOSUUDET	20	RAHOITUSTOIMINTA	
INVESTOINTIMENOIHIN		ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	27
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	89		
RAHOITUSTOIMINTA		PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	4 105
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	4	KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	41 518
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 000		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	42 442		

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 42 442 - 41 518 = 924

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 840 - (-84) = 924

1.5 Konsernitarkastelu

1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot	100 %
Nurmeksen Yrityspalvelu Oy	100 %
Nurmeksen Vesi Oy	100 %
Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Oy	100 %
Nuoriso- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy	100 %
Nurmeksen Lämpö Oy	88 %

Kuntayhtymät

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (Riveria)	6,40 %
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	7,00 %

1.5.2 Kuntakonsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut

Vuoden 2024 kaupunkikonsernin tilikauden ylijäämä oli 670 098,96 euroa (ed. vuosi 1 006 084,22 euroa), ja vuosikate 8 089 550,39 euroa (ed. vuosi 9 276 452,15 euroa) eli 901 euroa (ed. vuosi 1016 euroa) asukasta kohden laskettuna. Kaupungin tytäryhtiöiden yhteenlaskettu tulos oli negatiivinen -712 359 euroa (ed. vuosi -56 393 euroa). Nurmeksen kaupungin osuus Nurmeksen Lämpö Oy:n tappiosta on 88 prosenttia eli -307 462 euroa (ed. vuosi +180 271 euroa). Kuntayhtymien tilinpäätöksen tuloksesta Nurmeksen osuus jakaantuu omistuosuuksien mukaan seuraavasti: Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä 215 164 euroa (ed. vuosi 186 775 euroa) ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 17 870 euroa (ed. vuosi 22 758 euroa). Konsernin lainakanta kasvoi noin 4,5 miljoonaa euroa ja oli 3197euroa per asukas (ed. vuosi 2 653 euroa per asukas).

Tytäryhtiöiden tulokset:

Tytäryhteisöt	Tulos 2024	Tulos 2023	Muutos €
Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot	- 163 952	- 103 149	- 60 803
Nuoriso- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy	70 387	27 536	42 851
Nurmeksen Lämpö Oy	- 349 389	204 853	- 554 242
Nurmeksen Vesi Oy	188 492	60 477	128 015
Nurmeksen Yrityspalvelu Oy	- 503 493	- 273 663	- 229 830
Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Oy	45 596	27 553	18 043
Yhteensä	- 712 359	- 56 393	- 655 966

Konsernin tuloslaskelma

1 000 €	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
TOIMINTATUOTOT	18 673	17 891	782	4 %
TOIMINTAKULUT	-45 307	-44 637	-670	2 %
TOIMINTAKATE	-26 635	-26 746	111	-0,4 %
VEROTULOT	19 257	18 252	1 005	6 %
VALTIONOSUUDET	15 213	17 373	-2 160	-12 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	254	398	-144	-36 %
KORKOTUOTOT	358	248	110	44 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	750	641	109	17 %
KORKOKULUT	-834	-464	-370	80 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-19	-28	9	-32 %
VUOSIKATE	8 090	9 276	-1 186	-13 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 373	-8 167	794	-10 %
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-7 068	-7 130	62	-1 %
ARVONALENTUMISET	-305	-1 037	732	-71 %
TILIKAUDEN TULOS	717	1 109	-392	-35 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-33	-57	24	-42 %
TILIKAUDEN VEROT	-64	-68	4	-6 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	50	22	28	127 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	670	1 006	-336	-33 %

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	Muutos	
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,2	40,1	1,1	%-yks.
Vuosikate/Poistot, %	110	114	-4,0	%-yks.
Vuosikate, €/asukas	901	1016	-115,3	
Asukasmäärä	8983	9132	-149,0	

Konsernin rahoituslaskelma
1 000 €

	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	8 090	9 276	-1 186	-13 %
TILIKAUDEN VEROT	-64	-68	4	-6 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-1 733	-567	-1 166	206 %
	6 293	8 641	-2 348	-27 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-10 150	-6 230	-3 920	63 %
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	20	10	10	100 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	90	685	-595	-87 %
	-10 040	-5 534	-4 506	81 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 747	3 107	-6 854	-221 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-3	-21	18	-86 %
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	12	0	12	
	9	-21	30	-143 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	9 523	5 321	4 202	79 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 891	-4 422	-469	11 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-135	-122	-13	11 %
	4 497	777	3 720	479 %
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET				
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	64	86	-22	-26 %
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	173	-8	181	-2263 %
SAAMISTEN MUUTOS	-216	640	-856	-134 %
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	554	-3 109	3 663	-118 %
	574	-2 391	2 965	-124 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 080	-1 635	6 715	-411 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 333	1 471	-138	-9 %
RAHAVAROJEN MUUTOS				
RAHAVARAT 31. 12.	10 295	8 962	1 333	15 %
RAHAVARAT 1.1.	8 962	7 490	1 472	20 %
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 024	2 023	Muutos	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-5 435	-7 660	2 225	
Investointien tulo-rahoitus, %	79,9	149,1	-69,2	%-yksikköä
Laskennallinen lainanhoitokate	2,0	2,8	-0,8	
Kassan riittävyys, pv	61	59	2,0	

Konsernitase

KONSERNITASE VASTAAVAA (1 000 €)	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
PYSYVÄT VASTAAVAT	89 632	86 897	2 735	3 %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	681	752	-71	-9 %
AINEETTOMAT OIKEUDET	64	14	50	357 %
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	617	738	-121	-16 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET	87 115	84 291	2 824	3 %
MAA- JA VESIALUEET	7 695	7 665	30	0 %
RAKENNUKSET	60 731	59 541	1 190	2 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	12 185	12 900	-715	-6 %
KONEET JA KALUSTO	1 971	2 224	-253	-11 %
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	214	219	-5	-2 %
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	4 318	1 741	2 577	148 %
SIJOITUKSET	1 836	1 854	-18	-1 %
OSAKKUUSYHTEISÖOSUUDET	152	165	-13	-8 %
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	805	801	4	0 %
MUUT SAAMISET	879	888	-9	-1 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	539	528	11	2 %
VALTION TOIMEKSIANNOT	479	483	-4	-1 %
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	57	42	15	36 %
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3	3	0	0 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 034	15 657	1 377	9 %
VAIHTO-OMAISUUS	279	451	-172	-38 %
AINEET JA TARVIKKEET	279	451	-172	-38 %
SAAMISET	6 460	6 244	216	3 %
PITKÄAIKAISET SAAMISET	4 061	4 158	-97	-2 %
MYyntISAAMISET	5	7	-2	-29 %
LAINASAAMISET	4 039	4 129	-90	-2 %
MUUT SAAMISET	17	22	-5	-23 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 399	2 086	313	15 %
MYyntISAAMISET	1 585	1 109	476	43 %
LAINASAAMISET	90	71	19	27 %
MUUT SAAMISET	152	428	-276	-64 %
SIIRTOSAAMISET	572	479	93	19 %
RAHOITUSARVOPAPERIT	2 027	1 625	402	25 %
SIJOITUKS RAHAMARKKINAINSTRUM	1 867	1 466	401	27 %
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	6	6	0	0 %
MUUT ARVOPAPERIT	153	153	0	0 %
RAHAT JA PANKKISAAMISET	8 268	7 337	931	13 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	107 205	103 082	4 123	4 %

Konsernitase

KONSERNITASE VASTATTAAVAA (1000 €)	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
OMA PÄÄOMA	68 003	67 299	704	1 %
PERUSPÄÄOMA	34 937	34 937	0	0 %
ARVONKOROTUSRAHASTO	214	214	0	0 %
MUUT OMAT RAHASTOT	1 664	1 566	98	6 %
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	30 518	29 576	942	3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	670	1 006	-336	-33 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	466	516	-50	-10 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	466	516	-50	-10 %
PAKOLLISET VARAUKSET	0	1 657	-1 657	-100 %
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	0	1 657	-1 657	-100 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	983	907	76	8 %
VALTION TOIMEKSIANNOT	478	482	-4	-1 %
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	502	423	79	19 %
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3	3	0	0 %
VIERAS PÄÄOMA	37 754	32 703	5 051	15 %
PITKÄAIKAINEN	26 974	21 835	5 139	24 %
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	25 008	19 881	5 127	26 %
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0	12	-12	-100 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0	17	-17	-100 %
SAADUT ENNAKOT	63	34	29	85 %
MUUT VELAT	1 903	1 891	12	1 %
LYHYTAIKAINEN	10 780	10 868	-88	-1 %
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	783	871	-88	-10 %
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2 931	3 438	-507	-15 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0	7	-7	-100 %
SAADUT ENNAKOT	182	241	-59	-24 %
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	2 346	1 992	354	18 %
MUUT VELAT	693	620	73	12 %
SIIRTOVELAT	3 844	3 699	145	4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	107 205	103 082	4 123	4 %

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023	Muutos	
Omavaraisuusaste, %	64,00	65,40	-1,4	%-yks.
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,6	60,6	10	%-yks.
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	31 189	30 583	606	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3472	3349	123	
Konsernin lainat, €/asukas	3197	2653	545	
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	28 722	24 225	4 497	
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	34 693	31 317	3 375	
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0	0	
Asukasmäärä	8 983	9 132	-149	

1.5.3 Konsernitoiminnan ohjaus, oleelliset tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Konserniohjaus ja oleelliset tapahtumat

Konserniyhtiöt eivät pyytäneet vuonna 2024 konserniohjeen mukaista ohjeistusta konsernijohtolta.

Konserniohjausta annettiin kuitenkin ilman kaupunginhallituksen pykäläkohtaista käsittelyä. Erityisesti konserniyhtiöiden rahoitukseen liittyvistä asioista neuvoteltiin vuoden aikana useasti tytäryhtiöiden kanssa.

Yhtiöiden toiminnalliset toteumatiedot on raportoitu kohdassa 2 kaupungin toimialakatsausten jälkeen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kaupungilla on viisi 100 % omistamaa tytäryhtiötä ja yksi tytäryhtiö Nurmeksen Lämpö Oy, jossa omistusosuus on 88 prosenttia.

Strategian valmistelussa yhtenä työryhmänä oli konserniasioita valmisteleva strategiatyöryhmä. Konsernityöryhmä linjasi uuden strategian keskeisiksi tavoitteiksi valtuustokaudelle:

- 1) Konsernirakenteen linjausten valmistelun valtuustolle sekä toimeenpanosuunnitelman laadinnan linjausten toteuttamiseksi
 - 2) Konsernin yhteistoimintakäytäntöjen määrittämisen ja käyttöönottamisen
 - 3) Konserniohjeen ja hallintosäännön päivittämisen
 - 4) Kuntalaisten tietoisuuden lisäämisen konserniyhtiöistä
 - 5) Yhtiöiden omien strategioiden laadinnan
 - 6) Strategisten omistajatavoitteiden määrittämisen ja mittarit yhtiöille
 - 7) Konkreettiset ilmastotavoitteet konsernille
 - 8) Konserniriskienhallinnan käytäntöjen linjaamisen
 - 9) Asiantuntijajäsenten käyttämisen konserniyhtiöiden hallituksissa.
- Voimassa oleva strategia on hyväksytty valtuustossa maaliskuussa 2022.

Seuraavaksi esitetään katsaus tytäryhtiöiden tulevan kehityksen keskeisistä arvioista yhtiöiden toimintakertomuksiin perustuen.

Nurmeksen Lämpö Oy

Ritoniemen lämpökeskushanke aloitettiin keväällä ja urakan toteuttajaksi kilpailutuksen myötä valikoitui JL Metals Oy Kuortaneelta. Urakka on käynnissä tilikauden vaihtuessa ja jatkuu vuoden 2025 loppuun. Investoinnin arvo on noin 12 milj. euroa. Rahoituksen osuus 10 milj. euroa haettiin Kuntarahoitus Oy:ltä. Nurmeksen kaupunki antoi lainalle 100 % takauksen. Lainasta on tilinpäätöshetkellä nostettuna 5 milj. euroa. Toinen puoli tullaan nostamaan alkuvuoden 2025 aikana.

Yhtiön tulosta rasitti tilikauden aikana Vinkerlahden lämpölaitoksella yllättäen ilmi tullut korjaustarve. Lämpölaitoksen korjaus saatiin kuitenkin tehtyä ennen lämmityskauden alkua.

Tulevaisuuden kehitykseen taloudellisesti merkittävää on se, että lainan lyhennykset alkavat vuonna 2026 ja uuden kattilan käyttöönotto vuoden vaihteessa 2025/2026.

Nurmeksen Vesi Oy

Nurmeksen Vesi Oy ulkoisti taloushallinnon vuoden 2024 alusta alkaen tilitoimistolle. Toimistoon palkattiin myös vuoden alusta uusi toimistosihiteeri, joka hoitaa yhtiön asiakaspalvelua ja laskutusta. Yhtiö päätti hankkia uuden asiakashallintajärjestelmän keväällä 2024. Toimitusjohtaja ja vuoden alussa aloittanut uusi toimistosihiteeri vastasivat asiakashallintajärjestelmän käyttöönottoprojektista. Uusi asiakashallintajärjestelmä otettiin käyttöön kesäkuussa 2024.

Fuusioneuvotteluja osuuskuntien kanssa jatkettiin, mutta ne eivät ole edenneet taloustilanteen takia. Yhtiö toteutti yhdessä Lautiaisen vesi- ja jätevesiosuuskunnan sekä Puiroonkankaan vesiosuuskunnan kanssa pienen uudishankkeen, jossa osuuskunnille tulevaan vesijohtoon rakennettiin toinen liitosputki osuuskuntien vedentoimituksen turvaamiseksi.

Vuonna 2024 investoinnit keskittyivät lähes täysin Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon ykkösvaiheen toteutukseen. Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon saneerauksen ykkösvaihe valmistui alkusyksystä 2024 ja henkilöstö pääsi ottamaan käyttöön uuden valvomo- ja sosiaalitilarakennuksen sekä autotalli- ja varastorakennuksen. Operatiivinen toiminta on keskitetty nyt yhteen tukikohtaan, josta käsin operoidaan eri käyttöpaikoille Nurmeksen ja Valtimon alueella.

2024 vesihuollossa ei ollut merkittäviä häiriöitä, joten yhtiön perustoiminta toteutui hyvin ja suunnitellusti. Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon kakkosvaihe, eli varsinaisen jätevedenpuhdistamon saneerauksen suunnitteluprojekti kilpailutettiin loppukesästä 2024 ja varsinainen suunnittelutyö aloitettiin loppuvuodesta. Kakkosvaiheen rakentamistyön aikataulutus on arvioitu toteutuvan vaiheittain vuosien 2025–2028 aikana. Saneerauksen kakkosvaihe on suuri ja kriittinen investointi yhtiölle ja sen toteuttaminen on yhtiön tärkein lähivuosien hanke.

Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot

Hannikaisenkatu 11

Kohteessa Hannikaisenkatu 11 C-D talossa tapahtui tammikuussa 2024 vuotovahinko, jonka seurauksena kolmeen eri asuntoon tuli kosteusvaurioita. Vuotovahinko aiheutui kattovesikaivon purkuputken jääymisestä. Vakuutusyhtiöltä tuli kielteinen korvauspäätös tapahtuneeseen vesivahinkoon. Vesivahingon kärsineistä asunnoista kaksi on korjattu takaisin asuinkäyttöön ja yksi asunto poissa asuinkäytöstä tällä hetkellä. Vuoden 2024 aikana yhtiön johto kävi useita keskusteluita SiunSoten kotihoidosta vastaavien henkilöiden kanssa kohteen Hannikaisenkatu 11 palauttamisesta vanhusten ns. yhteisöllisen asumisen yksiköksi. Neuvottelut eivät edenneet ja kohde on edelleen normaalissa vuokrauskäytössä.

Kiinteistöohjelman laatiminen

Yhtiön hallitus laati vuonna 2023 tehtyjen PTS-suunnitelmien sekä vuonna 2024 Itä-Suomen Kiinteistöarviointi Oy:n toteuttaman arviolausunnon pohjalta kiinteistöohjelman, jossa yhtiön kiinteistöt jaotellaan kohdekohtaisesti kolmeen eri ryhmään: kehitettäviin, ylläpidettäviin ja luovutettaviin kohteisiin. Kehitettävät kohteet peruskorjataan ja ne ovat kunnoltaan ja sijainniltaan sellaisia, että kohteissa oletetaan olevan kysyntää vuosikymmentenkin päästä. Ylläpidettävien kohteiden käyttötarvetta ja kysyntää arvioidaan tulevien vuosien aikana, jonka pohjalta tehdään päätökset mahdollisesta peruskorjauksesta tai kohteen asuinkäytöstä poistamisesta ja purkamisesta. Luovutettavat kohteet ovat yhtiön vanhimpia sekä korjauskustannuksiltaan kalleimpia rakennuksia, jotka käytetään elinkaarensa loppuun eikä niitä ole taloudellisesti järkevä peruskorjata

Arviolausunto

Yhtiön toimeksiannosta Itä-Suomen Kiinteistöarviointi Oy teki toukokuussa 2024 kaikkien vuokrauskäytössä olevien kohteiden markkina-arvon määrittäminen. Arviolausunnon perusteella kohteiden yhteenlaskettu markkina-arvo on 6.575.000€. Kohteiden kirjanpidollinen tasearvo 1.1.2024 on huomattavasti suurempi, yhteensä 10.530.003,37 €. Tästä seuraa yhtiön toiminnan kannalta merkittävä taloudellinen riski, koska tasearvojen olisi vastattava nykykäyttöarvoa, jonka seurauksena yhtiö joutuu tekemään tasearvojen alaskirjauksia tulevana vuosina.

Muut olennaiset tapahtumat

Tilikauden aikana yhtiö päätti poistaa asuinkäytöstä Hannikaisenkatu 9 A-B talon sekä Koulurinteen B-talon eli yhteensä 18 asuntoa. Asuinkäytöstä poistettujen kohteiden asukkaille tarjottiin asuntoja yhtiön muista kohteista. Kiinteistöohjelman mukaan kohteiden asuinkäytöstä poistamisella tullaan tekemään suunnitelmallisesti tulevana vuosina ja päätös kohteen Teeritie 5 A-talon asuinkäytöstä poistamisesta tehtiin elokuussa pidetyssä hallituksen kokouksessa.

Kohteeseen Vaarahaka 11 suunniteltu käyttövesiputkiremontti jouduttiin siirtämään tuleville vuosille yhtiön heikon taloustilanteen vuoksi.

Yleinen kustannustason ja lainankorkojen nousun sekä alentuneen asuntojen käyttöasteen vuoksi yhtiön maksuvalmius on edelleen heikko, jonka vuoksi yhtiö on tehnyt Nurmeksien kaupungille esitykset lyhyt- ja pitkäaikaisten kaupunginlainojen lainajärjestelyistä. Kaupungin päätöksentekuelimet käsittelevät yhtiön esittämät hakemukset lainojen järjestelyistä alkuvuoden 2025 aikana.

Yhtiön taloudellinen tila ja maksuvalmius ovat edelleen heikkoja. Itä-Suomen Kiinteistöarviointi Oy:n tekemän arviolausunnon perusteella kohteiden markkina-arvo on noin neljä miljoonaa euroa pienempi kuin kohteiden kirjanpidolliset tasearvot olivat vuoden 2024 alussa. Kohteiden tasearvojen tulisi vastata markkina-arvoa, jonka seurauksena yhtiö joutuu tekemään tasearvojen alaskirjauksia tulevana vuosina, joka aiheuttaa yhtiön taloudelle huomattavan taloudellisen riskin. Myös kohteiden käytöstä poistojen ja purkamisten seurauksena tehtävät alaskirjaukset tulevat rasittamaan yhtiön taloutta tulevaisuudessa.

Taloudellisen tilanteen korjaamiseksi Nurmeksien kaupungille on tehty esitykset rahoitusjärjestelyistä, jotta yhtiön taloutta saataisiin tasapainotettua. Taludentasapainottaminen edellyttää laaditun kiinteistöohjelman suunnitelmallista toteuttamista siten, että korjauskustannuksiltaan kalleimmat ja vajaa käyttöiset kohteet poistetaan asuinkäytöstä tulevien vuosien aikana ja pidettävät kohteet peruskorjataan taloudellisesti kestävästi erikseen suunnitellulla korjausohjelmalla.

Yhtiön toiminnan jatkuvuus

Yhtiön tilinpäätöshetken mukainen nettokäyttöpääoma on -491 403,46 euroa. Negatiivisesta nettokäyttöpääomasta huolimatta yhtiön hallitus ja johto arvioivat yhtiön toiminnan jatkuvuuden periaatteella, koska osana talouden tervehdyttämistoimenpiteinä yhtiön kaupungin lainat järjestellään uudelleen vuoden 2025 alussa. Laaditun kiinteistöohjelman mukaisesti, alhaisen käyttöasteen ja rakennusteknisesti heikkokuntoisten kohteiden asuinkäytöstä luovutaan suunnitelmallisesti

Nuoris- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy

Hyvärilän palveluiden kysyntä kasvoi tasaisesti vuoden 2024 aikana niin elinkeino- kuin nuorisopuolen palveluissa. Leiritoiminnassa saavutimme 100 leirin tavoitteen, palvelujen erilaisia nuorisoryhmiä kuten leirikouluja, rippileirejä ja harrasteleirejä. Vakiintuneiden tapahtumien lisäksi Hyvärilä oli loppuvuodesta tapahtumapaikkana valtakunnalliselle Maaseutuparlamentti 2024 -tapahtumalle, joka oli suuri yhteistyön näyte koko Nurmekselle. Vuonna 2024 Hyvärilä investoi kanoottivaraston rakentamiseen ja uudisti PielisAreenan valaistuksen energiaa säästäviksi.

Tuleva vuosi vaikuttaa vilkkaalta ennakkovarausten ja tapahtumien suhteen. Leirikoulu- ja nuorisoryhmien määrät ovat nousussa, tavoitteena on 125 leiriä. Hyvärilä panostaa vahvasti palveluiden ja tuotteiden kehittämiseen niin nuorisokeskus- kuin elinkeinotoiminnan osalta. Työvoimapula nähdään haasteena, etenkin leirikouluoppaiden ja ravintola-alan työntekijöiden löytäminen on osoittanut haastavaksi. Erilaiset avustusten leikkaukset järjestöille ja yhdistyksille voivat vaikuttaa Hyvärilän toimintaan ja viime vuosien kriisit näkyvät edelleen kuluttajien käyttäytymisessä. Bomban matkailualueen uuden hotellin vetovoiman sekä Kolin alueen kehityksen odotetaan vaikuttavan positiivisesti myös Hyvärilän toimintaan. Hyvärilässä painotetaan nuorisomatkailemisen näkökulmaa sekä kestävästä kehityksestä matkailun periaatteita.

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy

Henkilökunta

Vuoden aikana yhtiön palveluksessa työskenteli toimitusjohtajan lisäksi yhteensä 10 eri henkilöä. Kokoaikaisia työntekijöitä oli 8, osa-aikaisia työntekijöitä oli 2. Työntekijöistä määräaikaisia projektityöntekijöitä oli 5 henkilöä.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiöllä oli vuoden aikana yhteensä 151 asiakasta, tavoite oli 180. Yhtiö valmisteli yrityksille rahoitushakemuksia yhteensä 1,7 milj. euron arvosta, tavoite oli 1,5 miljoonaa euroa. Aloitettavia yrityksiä yhtiöllä oli asiakkaana 10 kpl, tavoite oli 12. Sekä yritysten investointi- ja kehittämishakemusten että aloittavien yritysten määrään vaikutti yleinen heikko suhdannetilanne ja epävarmuus tulevasta. Asiakkaiden suosittelemuus yhtiön palveluista on edelleen erinomaisella tasolla, NPS oli 93,2/100, kun tavoitteena oli vähintään 90/100.

Hanketoiminnan tavoitteena oli saada EU-rahoituksesta merkittäviä yrityskehittämispänsioja Nurmekseen. Konkreettisenä tavoitteena oli 4 käynnistävää kehittämishanketta, ja saada EU-rahoitusta alueelle hankkeiden kautta yhteensä 300 000 euroa. Vuoden 2024 aikana käynnistyi kolme kehittämishanketta ja kaksi yhtiön valmistelemaa yritysryhmähanketta. Käynnistyneet yhtiön kehittämishankkeet olivat: Pohjoinen Lakeland – matkailuyritysten kannattava kasvu, Maaseudun Ideafestivaali Nurmeksessa ja VIETERI - Vihreän siirtymän, elintarvikejalostuksen ja teollisuuden tuottavuuden kehittäminen.

Yhtiön omien kehittämishankkeiden kautta saatiin alueelle EU-rahoitusta yhteensä 812 573 euroa, josta vuodelle 2024 kohdistui rahoituspäätöksillä yhteensä 348 516 euroa. Yhtiön valmistelemien ja hallinnoimien yritysryhmähankkeiden kautta EU-rahoitusta mukana oleville yrityksille saatiin yhteensä 433 863 euroa. Lisäksi yhtiö oli hakenut vuonna 2023 Keskitien säätiöltä kansallista rahoitusta Maaseutuparlamentin 2024 idea- ja opintoretien toteuttamiseen ja paikalliseen koordinointiin. Tätä rahoitusta saatiin edellä mainittujen lisäksi yhteensä 60 000 euroa vuodelle 2024. Kaikkien edellä mainittujen yhtiön hakemien rahoitusten yhteissumma nousee 1 306 436 euroon.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä

Digikeskus ja etätyötilat Nurmekseen ja Juukaan hankkeessa aloitti digikehittäjät, joista toinen vastaa Nurmeksens digikeskuksen toiminnosta ja niiden kehittämisestä, ja toinen työntekijä vastaavista tehtävistä Juuassa.

Yhtiö jatkoi yhdessä Nurmeksens kaupungin kanssa valmistelua Juuan kunnan liittymisestä vähemmistöosakkaaksi yhtiössä.

Nurmeksens Yrityspalvelu Oy

Alkuvuodesta valmistui edellisen vuoden syksyllä aloitettu investointi asiakkaalle. Investoinnin toteutuneet kokonaiskustannukset olivat 481 652 euroa. Yhtiö oli hakenut investointia varten lainaa Nurmeksens kaupungilta 400 000 euroa v. 2023. Investoinnin pääoma ja siihen liittyvä yhtiön hallinnointipalkkio on sisällytetty asiakkaan pääomavuokrasopimukseen.

Yhtiö oli budjetoimut vuodelle 2024 PTS-toimenpiteitä 10 vuoden PTS-toimenpidesuunnitelman mukaisesti yht. 94 200 euroa. Koska keväällä 2024 tuli ilmi tarve kiireelliselle iv-koneen muutostyölle, jonka kustannusarvioksi arvioitiin noin 150 000 euroa, yhtiö joutui karsimaan joitakin suunniteltuja PTS-toimenpiteitä. Yhtiö toteutti vuoden 2024 aikana yht. noin 79 000 euron arvosta PTS-toimenpiteitä, joista pääosa kohdentui iv-koneen muutokseen. Osa tähän liittyvistä toimenpiteistä toteutetaan alkuvuonna 2025. Yhtiön ainut työntekijä ilmoitti loppuvuonna siirtyvänsä toisiin tehtäviin. Yhtiö käynnisti toimitilapäällikön rekrytoinnin joulukuussa.

Yhtiö seurasi vuoden aikana huolellisesti kassavirta- ja kassavaratilannetta. Yhtiön kassavaratilanne oli kireä etenkin niinä kuukausina, jolloin yhtiö maksoi lainojen lyhennykset ja korot Nurmeksens kaupungille. Yhtiö haki Nurmeksens kaupungilta kassalainaa 100 0000 euroa, jonka nosti elokuussa 2024. Kassalaina on maksettu takaisin Nurmeksens kaupungille alkuvuonna 2025. Yhtiön haasteellisen taloudellisen tilanteen taustalla on omaisuuden siirrossa tehty omistajalinjauksen mukaiset ratkaisut, jotka eivät yhtiön kannalta olleet kannattavia. Kiinteistöt arvostettiin siirtovaiheessa selvästi tuottoarvoja korkeampiin tasearvoihin, mikä synnytti rakenteellisen haasteen, jossa kiinteistövuokrien tuotoilla ei pystytä kattamaan poistoja, lainojen lyhennyksiä eikä korkokuluja. Yhtiön toiminnan volyyymi on liian pieni, eli yhtiöllä on omistuksessaan liian vähän toimitiloja. Yhtiötä perustaessa suunnitelmalla oli, että yhtiölle siirretään vaihteittain uusia toimitiloja. Yhtiön omistukseen siirtyneet toimitilat ovat melko vanhoja, toimitilojen siirrossa v. 2021 yhtiölle siirtyi myös paljon korjausvelkaa. Yhtiön laatiman PTS-suunnitelman v. 2023–2032 kustannusarvio kahden toimitilan osalta on yht. 1,2 miljoonaa euroa. Rahoitusrakenne eli suuri lainakanta on edelleen liian raskas suhteessa toiminnan tuottoihin. Omistajan kanssa tehty rahoitusjärjestely v. 2023 oli erittäin tärkeä yhtiölle, mutta

korkojen ja kustannusten nousu leikkasi rahoitusjärjestelyn tehoa, minkä vuoksi kumulatiivista kassaylijäämää ei ole juurikaan muodostunut. Yhtiö on kuitenkin pystynyt hoitamaan kaikki lainavelvoitteensa Nurmeksien kaupungille, eli maksanut lainoista lyhennykset ja korot. Vuonna 2024 yhtiö maksoi Nurmeksien kaupungille lyhennyksiä ja korkoja yhteensä noin 551 000 euroa.

Yhtiön kannalta merkittävimmät riskit ja haasteet liittyvätkin yhtiön talouteen. Toinen yhtiön kannalta merkittävä riski on asiakasriski. Yleinen taloussuhdanne on ollut heikko, mikä on vaikuttanut yritysten tuotteiden markkinakysyntään ja investointeihin, lisäksi yritysten liiketoimintaympäristö on ollut jo usean vuoden ajan haasteellinen mm. rahoituksen saatavuuden vuoksi. Yhtiön vuokralaiset ovat kuitenkin toistaiseksi pystyneet suoriutumaan velvoitteistaan yhtiölle. Kolmas merkittävä riski yhtiön kannalta ovat sopimusriskit, joita siirtyi yhtiölle omaisuuden siirtovaiheessa. Uusien sopimusehtojen neuvottelu ei ole kuntien välisessä tiukassa kilpailutilanteessa helppoa. Neljäs merkittävä riski yhtiön kannalta ovat lakien, säädösten ja asetusten muutokset liittyen rakentamiseen. Yhtiölle on jo realisoitunut takautuvasti riski yhdessä toimitilassa paloturvallisuusmääräysten muuttumisen vuoksi. Yhteen toimitilaan oli tehty laajennus- ja muutosinvestointeja toimitilan ollessa vielä Nurmeksien kaupungin omistuksessa. Investointien toteuttamisen jälkeen paloturvallisuusmääräykset muuttuivat. Tämän vuoksi yhtiö joutuu tekemään kyseisessä toimitilassa paloturvallisuutta parantavia toimenpiteitä, alustava arvio toimenpiteiden kustannuksista on noin 150 000 euroa.

Yhtiön tulos on ollut jokaisena vuonna tappiollinen, ja tämä on laskenut yhtiön omavaraisuuden heikolle tasolle. Yhtiö ei pysty omilla toimenpiteillään kääntämään tuloskehitystä, eikä parantamaan riittävästi kassavaratilannetta. Tämän vuoksi yhtiön hallitus päättikin syksyllä 2024 esittää Nurmeksien kaupungille rahoitusjärjestelyä alkuvuodesta 2025 siten, että siirtolainaa konvertoidaan 1 500 000 euroa SVOP-rahastoon.

Olellaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön uusi toimitilapäälikkö aloitti perehtymisen työtehtävään helmikuussa.

Yhtiön hallitus päätti helmikuussa 2025 tehdä 247 240,17 euron alaskirjauksen yhtiön kiinteistöomaisuuden tasearvoihin tarkasteltuaan kiinteistöomaisuuden käyttöastetta, tulonodotuksia ja markkinahintaa. Tämän vuoksi yhtiön tulos v. 2024 painuu 503 493,14 euroa tappiolliseksi. Ilman alaskirjausta yhtiön tulos olisi ollut 254 040,49 euroa tappiollinen, ja noin 70 000 euroa budjetoitua parempi.

Mikäli yhtiön hallituksen esittämä rahoitusjärjestely Nurmeksien kaupungille toteutuu 01.04.2025 alkaen, se helpottaa yhtiön kassavaratilannetta loppuvuodesta 2025 lähtien. Tämän lisäksi yhtiön kannalta on erittäin tärkeää saada lisää kannattavaa kassavirtaa esim. sote- ja muista toimitiloista. Tämä asia on noussut esille myös valmisteilla olevassa konserniselvityksessä.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymistä on jäljellä enää Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria. Kuntayhtymien tulevaisuuden linjauksista ja mm. maksuista päätetään jäsenkuntien omistajaohjauksessa, johon kaupunki on valinnut kuntayhtymäkohtaiset edustajansa. Konsernikokonaisuuteen kuuluu lisäksi aluekehitysviranomaisena toimiva Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

1.5.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan osalta on arvioitu konserniohjausta, ohjeiden antoa kaupungin edustajille, konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumisen arviointia, tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman raportointia, keskitettyjen konsernitoimintojen ja – palveluiden käyttöä sekä riskien hallinnan toimivuutta.

Valtuusto asettaa konserniyhtiöille tavoitteet talousarviossa. Konserniyhtiöt raportoivat tavoitteiden toteutumista puolivuotisraportissa, joka esitetään toisen osavuosisiraportin yhteydessä, sekä tilinpäätöksessä. Konserniyhteisöjen riskienhallinta on järjestetty kullekin toimialalle tyypillisesti.

Konserniohjausta on tehty talousarvion laadintavaiheessa kaupunginjohtajan, talousjohtajan sekä konserniyhtiöiden toimitusjohtajien ja hallituksen puheenjohtajien yhtiökohtaisissa palaverissa.

Konserniohje päivitettiin vuonna 2024 ja kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn konserniohjeen helmikuussa 2024. Konserniyhtiöiden hallitukset hyväksyivät myös konserniohjeen keväällä 2024. Konserniohje tuli voimaan maaliskuussa 2024. Konserniohjeen mukaisesti Nurmeksen kaupungin konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtaja on edelleen nimennyt talousjohtajan, konsernijohtajan, hyvinvointijohtajan ja teknisen johtajan toimimaan edustajinaan kaupungin tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa.

Vuonna 2023 hyväksytty hankintaohje koskee koko konsernia julkisten hankintojen osalta.

Kaupunginhallitus arvioi konsernivalvonnan tilan kohtuulliseksi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet luovat pohjan konsernin valvonnalle. Strategiassa on tavoitteena konserniohjauksen kehittäminen edelleen.

1.6 Tuloksen käsittely

Kaupungin vuoden 2024 tilikauden tulos on 1 054 126 euroa.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden 2024 tuloksen käsittelyä siten, että

- tehdään 1 000 000 euron investointivaraus tavarasataman investointiin
- tehdään 36 000 euron siirto riskirahastoon, varauksen lisäyksenä
- tehdään poistoeron vähennystä suunnitelman mukaan 691 226 euroa
- tilikauden ylijäämä 709 352 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

2 Toimialojen ja tytäryhtiöiden valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Nurmes

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 670 706	0	2 670 706	3 058 068	387 362	114,5 %
Maksutuotot	250 000	0	250 000	288 620	38 620	115,4 %
Tuet ja avustukset	799 864	0	799 864	535 263	- 264 601	66,9 %
Muut toimintatuotot	8 984 805	0	8 984 805	9 035 331	50 526	100,6 %
Toimintatuotot	12 705 375	0	12 705 375	12 917 283	211 908	101,7 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-18 395 433	- 359 260	-18 754 693	-17 786 677	968 016	94,8 %
Palkat ja palkkiot	-14 800 170	- 300 000	-15 100 170	-14 318 692	781 478	94,8 %
Henkilösivukulut	-3 595 263	-59 260	-3 654 523	-3 467 985	186 538	94,9 %
Eläkekulut	-3 237 881	-51 970	-3 289 851	-3 017 839	272 012	91,7 %
Muut henkilösivukulut	- 357 382	-7 290	- 364 672	- 450 145	-85 473	123,4 %
Palvelujen ostot	-10 599 662	205 750	-10 393 912	-10 365 653	28 259	99,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 444 600	20 000	-3 424 600	-3 180 320	244 280	92,9 %
Avustukset	-1 599 100	0	-1 599 100	-1 480 721	118 379	92,6 %
Muut toimintakulut	-5 728 375	0	-5 728 375	-5 792 358	-63 983	101,1 %
Toimintakulut	-39 767 170	- 133 510	-39 900 680	-38 605 728	1 294 952	96,8 %
Toimintakate	-27 037 795	- 133 510	-27 171 305	-25 599 214	1 572 091	94,2 %
Verotulot	18 142 000	789 000	18 931 000	19 342 337	411 337	102,2 %
Valtionosuudet	10 928 466	347 287	11 275 753	11 204 546	-71 207	99,4 %
Korkotuotot	800 000	0	800 000	902 111	102 111	112,8 %
Muut rahoitustuotot	550 000	0	550 000	570 707	20 707	103,8 %
Korkokulut	- 495 000	0	- 495 000	- 502 092	-7 092	101,4 %
Muut rahoituskulut	0	0	0	-19 268	-19 268	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	855 000	0	855 000	951 459	96 459	111,3 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-4 657 900	0	-4 657 900	-4 787 401	- 129 501	102,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 657 900	0	-4 657 900	-4 845 001	- 187 101	104,0 %
Tilikauden tulos	-1 770 229	1 002 777	- 767 452	1 054 126	1 821 578	- 137,4 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 079 129	1 002 777	-76 352	709 352	785 704	- 929,1 %

2.1 Kaupunginhallituksen toimiala

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Kaupunginhallituksen toimiala vastaa kunnan yleisistä hallinnollisista toimintaedellytyksistä, asioiden valmistelusta kaupunginhallitukselle, ruokapalveluista, maatalousyrittäjien lomituspalveluista ja maaseutuhallinnon järjestämisestä. Kaupunginhallituksen toimialan tulosalueet ovat hallintopalvelut ja ruokapalvelut.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Toimialan henkilöstömäärältään suurin tulosalue on ruokapalvelut. Ruokapalveluissa työskentelee 11 vakinaista ruokapalvelutyöntekijää ja 1 ruokapalveluesimies. Hallintopalvelut tulosalueella työskentelevät kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, konsernijohtaja, talousjohtaja, johdon sihteeri, työsuojelupäällikkö, ma. asianhallintapäällikkö, työllisyysohjaaja, työllisyyskoordinaattori, henkilöstö- ja maahanmuuttokoordinaattori ja kaksi toimistosihiteeriä. Hallintopalvelulla on asiakaspalvelupisteet sekä Kuntalaisten Talolla että kaupungintalolla, hallintopalvelujen toimipiste on kaupungintalolla. Ruokapalveluilla on valmistuskeittiö koulukeskuksessa Valtimon pitäjässä sekä 3 jakelukeittiötä Nurmeksen taajamassa.

Nurmeksen maaseutuhallinnon toiminnot siirtyivät ostopalveluina 1.1.2021 osaksi Liperin kunnan järjestämiä Joensuun seudun maaseutupalveluita, eikä maaseutuhallinto kuulu enää kaupungin toimintaorganisaatioon. Hallintosäännön mukaisesti maaseutuhallinto on kuitenkin oma tulosalueensa, jonka taloutta seurataan toimintakatetasolla valtuuston nähdessä sitovasti. Vuoden 2024 talousarviossa maaseutuhallinnon toimintakatteen sitovuus on -79 249 euroa.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus vastaa kaupunginhallituksen toimialan omien tehtäväalueiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hallintosäännön ja hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Hallintosäännön ja konserniohjeen päivitys: Viimeisin päivitetty hallintosääntö on tullut voimaan 1.1.2025. Nyt voimassa oleva konserniohje on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 26.2.2024.

Toimialan riskienhallinta

Toimialan tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimialan toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit, sekä vahinkoriskit.

Henkilöstöriski on kohonnut asianhallinnassa. Toimenpiteet riskien pienentämiseksi kaikilla tulosalueilla ovat rekrytointi, uusien sijaisten nimeäminen ja heidän perehdyttämisensä. Talous- ja palkkahallinnon hoitaminen on Meidän IT ja Talous Oy:lle.

Kaupunginhallituksen
toimiala

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 099 476	0	1 099 476	1 180 810	81 334	107,4 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	360 000	0	360 000	317 896	-42 104	88,3 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	69	69	0,0 %
Toimintatuotot	1 459 476	0	1 459 476	1 498 775	39 299	102,7 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 966 085	0	-1 966 085	-1 871 517	94 568	95,2 %
Palkat ja palkkiot	-1 616 941	0	-1 616 941	-1 534 125	82 816	94,9 %
Henkilösivukulut	- 349 144	0	- 349 144	- 337 392	11 752	96,6 %
Eläkekulut	- 313 229	0	- 313 229	- 292 045	21 184	93,2 %
Muut henkilösivukulut	-35 915	0	-35 915	-45 346	-9 431	126,3 %
Palvelujen ostot	-3 607 190	0	-3 607 190	-3 416 368	190 822	94,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 543 350	0	- 543 350	- 397 249	146 101	73,1 %
Avustukset	- 936 800	0	- 936 800	- 855 683	81 117	91,3 %
Muut toimintakulut	- 750 785	0	- 750 785	- 747 325	3 460	99,5 %
Toimintakulut	-7 804 210	0	-7 804 210	-7 288 141	516 069	93,4 %
Toimintakate	-6 344 734	0	-6 344 734	-5 789 366	555 368	91,2 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-81 600	0	-81 600	-81 681	-81	100,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-81 600	0	-81 600	-81 681	-81	100,1 %
Tilikauden tulos	-6 426 334	0	-6 426 334	-5 870 529	555 805	91,4 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-6 426 334	0	-6 426 334	-5 870 529	555 805	91,4 %

2.1.1 Hallintopalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Hallintopalvelut huolehtii valtuuston, kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja vaikuttamistoimielinten toimintaan liittyvistä hallinnollisista tehtävistä ja muista yleisistä toimintaedellytyksistä. Hallintopalvelut vastaa talouden ja konserniohjauksen yhteensovittamisesta, työllisyyden- ja maahanmuuttoasioiden edistämisestä. Se vastaa organisaation hallinnon, henkilöstön, työsuojelun, yhteistoiminnan, viestinnän ja työllisyyden yhteensovittamisesta ja rajapinnoista.

Tulosalueella kaupunginhallitus jakaa 7 000 euroa avustuksia yhdistyksille ja muille toimijoille sekä 500 euroa vaipparahaa jokaisen uuden syntyneen nurmeslaisen perheille.

Vuosi 2024 on Nurmeksien kaupungin juhluvuosi (50 v), jonka myötä kaupunki järjestää kuukausittain eri ohjelmaa kaupungeissa.

Maaseutuparlamentti järjestetään 26. - 28.9.2024 Nurmeksessa Hyvärilän ja Bomban alueella.

Hallintopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	357 000	0	357 000	481 821	124 821	135,0 %
Toimintakulut	-6 638 170	0	-6 638 170	-6 278 515	359 655	94,6 %
Toimintakate	-6 281 170	0	-6 281 170	-5 796 693	484 477	92,3 %
Suunnitelman muk. poistot	-50 100	0	-50 100	-50 134	-34	100,1 %
Tilikauden tulos	-6 331 270	0	-6 331 270	-5 846 298	484 972	92,3 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
ELINVOIMA	TE-palvelut kunnille	Yhteistyö maakunnallisen TE-palvelujen valmistelutyöryhmien kanssa valmistautuen vuoden 2025 alusta maakunnalliseen (vastuukuntamallilla) toteutettavaa TE-palveluihin.	Pohjois-Karjalan alueella TE-palvelujen valmistelutyötä on tehty 13 eri työryhmällä. Valmistelutyö on aikataulussa.	Valmistelutyö on tehty sovitun aikataulun mukaisesti ja se on ollut valmis vuoden vaihteeseen mennessä maakunnallisesti.	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut
ELINVOIMA	Henkilöstöohjelma	Henkilöstöohjelma laaditaan ja hyväksytetään vuoden 2024 aikana. Henkilöstöohjelman laadintaa varten perustetaan erillinen työryhmä.	Henkilöstöohjelman työryhmät on päätetty nimetä yhteistyötoimikunnan esityksestä henkilöstöjaoston kokouksessa 29.5.2024 § 17. Valmistelutyöryhmän ensimmäinen kokous on pidetty 17.8.2024, jonka pohjalta valmistelutyötä jatketaan.	Henkilöstöohjelman laadinta on siirretty vuodelle 2025, jotta se on yhteneväinen vuoden 2025 aika laadittavan kuntastrategian kanssa.	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut osittain
ELINVOIMA	Asukasmarkkinointi: kampanja 3	Juhlavuoden ohjelman markkinointi Nurmeksista poismuuttaneille. Kesäkorttikampanja 50 v. juhluvuosi sisältäen juhluvuoden ohjelman. Osallistumme asumiseen ja	Juhlavuoden ohjelmat on toteutettu suunnittelutyöryhmien ohjelman mukaisesti. Tapahtumat ovat saaneet suuren yleisömäärän liikkeelle. Juhlavuoden ohjelmasta lähetettiin maaliskuussa 7963	Juhlavuoden aikana Nurmeksien asuminen ja tontit ovat olleet esillä kesätorilla, Valtimon kesäpäivillä ja maaseutuparlamentissa. Nurmeksien muuttaneille on lähetetty tervetulokirje.	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut

		rakentamiseen liittyville messuille.	postikorttia Nurmeksesta poismuuttaneille ja tapahtumia on mainostettu lehdissä, kaupungin nettisivuilla, somessa ja tapahtumakalenterissa. Osallistuttiin Rakenna ja Asu -messuille Kuopiossa helmikuussa ja Pielisen Messuille kesäkuussa. Juhlavuoden ohjelmat jatkuvat loppuvuoden. Jokaisella kuukaudella on ollut juhluvuden tapahtuma.			
ELINVOIMA	Muuttotutkimus	Muuttotutkimus toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa vuoden 2024 aikana.	Strategian välitarkastelu tehtiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.6.2024 § 35, jossa päätettiin, että muuttotutkimusta ei tehdä. Talouden tasapainottamisen yhteydessä FCG teki kattavan selvityksen muun muassa väestöstä ja väestön kehityksestä.	Strategian välitarkastelu tehtiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.6.2024 § 35, jossa päätettiin, että muuttotutkimusta ei tehdä. Talouden tasapainottamisen yhteydessä FCG teki kattavan selvityksen muun muassa väestöstä ja väestön kehityksestä.	1415 Kaupunginhallitus	Ei aloitettu
ELINVOIMA	Kuljetusten vähäpäästöisyys (kilpailutukset)	Vuoden 2024 aika kilpailutetaan perusopetuksen ja joukkoliikenteen kuljetukset. Kilpailutuksen kriteereissä huomioidaan vähäpäästöisyys.	Katuri-kuljetukset on kilpailutettu ajalle 1.8.2024-31.7.2027 + 2 vuoden optio. Kilpailutuksen hoiti Pohjois-Karjalan hankintatoimi.	Katuri-kuljetukset on kilpailutettu ajalle 1.8.2024-31.7.2027 + 2 vuoden optio. Kilpailutuksen hoiti Pohjois-Karjalan hankintatoimi.	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut
ELINVOIMA	Näkyvä tontti- ja asuntomarkkinointi	Eri tapahtumissa kuten esim. messuilla, Kesätoritapahtumissa. Lisäksi somekampanja, mainosvideot tontti- ja asuntomarkkinointia.	Tonttimarkkinointia on toteutettu "Muuta meille" esitteiden muodossa, joita on jaettu Kuopion Asu ja Rakenna -messuilla, Pielisen Messuilla, juhluvuden toritapahtumassa sekä Valtimon kesäpäivillä.	Tonttimarkkinointi on ollut esillä kesätorilla, Valtimon kesäpäivillä ja maaseutuparlamentissa. Tonttien markkinointikampanja jatkuu vuoden 2025 alussa Ellun loma-asuntoalueen ja Valtimon Pitkäniemen osalta.	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut
ELINVOIMA	Työvoiman hankinta ulkomailta	Kaupunki tekee yhteistyötä eri yhteistyötahojen kanssa edesauttaakseen ulkomaisen työvoiman hankinnassa.	Oppilaitos yhteistyö Riverian kanssa kansainvälisten opiskelijoiden ja puolisojen osalta (Kuhina-hanke). Yritysten kansainvälisten työntekijöiden alkuvaiheen asettautumis-yhteistyö erityisesti asuminen (yhteistyö yritysten kanssa). Maahanmuuttajien-	Oppilaitos yhteistyö Riverian kanssa kansainvälisten opiskelijoiden ja puolisojen osalta (Kuhina-hanke). Yritysten kansainvälisten työntekijöiden alkuvaiheen asettautumis-yhteistyö erityisesti asuminen (yhteistyö yritysten kanssa). Maahanmuuttajien-	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut

			työllistämisen tukeminen te- palveluiden kanssa.	työllistämisen tukeminen te- palveluiden kanssa.		
IMAGO	Maaseutuparlame ntti 10/2024	Maaseutuparlamentti saadaan toteutettua onnistuneesti 26-28.9.2024 Nurmeksessa Hyvärilän ja Bomban alueella (mukaan lukien tervetuloilaisuus, tutustumiskohteet, gaalailallinen) yhteistyössä valtakunnallisen, alueellisen ja paikallisen työryhmän ja yhteistyötahojen kanssa.	Maaseutuparlamentti n valmistelut etenevät aikataulun mukaisesti. Maaseutuparlamentti järjestetään 26-28.9.2024.	Hyvärilän Pielisareenalla tapahtumaan osallistui noin 1100 maaseudun asioista kiinnostunutta henkilöä ja Yle Areenan Suorat - lähetystä seurasi viikonlopun aikana 6900 katsojaa eri puolilla Suomea. Tapahtuma alkoi 26.9. torstaiaamuna opinto- ja idearetkillä, ja jatkui illalla PielisAreenalla järjestetyllä tervetulojuhlalla paikallisten esiintyjien voimin. Perjantain ohjelma sisälsi päälavakeskusteluja ja muuta ohjelmaa ja huipentui illan Karjalaisiin pitoihin. Lauantain ohjelmassa päälavakeskustelujen ja muun ohjelman lisäksi päivitettiin julkilausumaa, tekstiluonnokseen lisättiin tapahtumasta ja sisällöstä saatuja näkemyksiä ja ehdotuksia. Tapahtuma päättyi Nurmeksen kaupungin 50-v juhluvuoden kahvitarjoiluun. Yle Areenan lähetysten ja osallistujien sosiaalisen median julkaisujen myötä saimme myös positiivista näkyvyyttä eri kanavissa. Nämä antavat pohjaa saada jatkossa Nurmekseen valtakunnallista näkyvyyttä lisääviä yleisötapahtumia.	1415 Kaupunginhallitus	Toteutunut
KONSERNI	Konsernirakenteen linjaukset	Määritetään kaupungin omistajapolitiikka omaisuuslajeittain ja konserniyhteisöittäin sekä tehdään ehdotus tarvittavista muutoksista konsernirakenteeseen. Perustetaan kaupunginjohtajan nimeämä työryhmä tehtävää varten.	Valtuuston hyväksymään seuraavaan kuntastrategiaan sisällytetään omistajapolitiikka (KL 37S) ja omistajapoliittiset linjaukset, jotka ovat perustana konsernirakenteen määrittelylle.	Valtuuston hyväksymään seuraavaan kuntastrategiaan sisällytetään omistajapolitiikka (KL 37S) ja omistajapoliittiset linjaukset, jotka ovat perustana konsernirakenteen määrittelylle.	1425 Hallintopalvelut	Ei aloitettu

2.1.2 Ruokahuoltopalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Ruokapalvelussa on 13 vakituista työntekijää viidessä eri toimipisteessä, Valtimon tuotantokeittiössä sekä Kirkkokadun ja Porokylän koulujen palvelukeittiöissä sekä Rekulan ja Nurmesjärven päiväkotien keittiöissä.

Valtimon tuotantokeittiössä valmistetaan arkisin noin 1000 aterialla päivässä. Ateriat kuljetetaan kylmänä kouluille ja päiväkoteihin. Kouluilla ruokapalvelun henkilökunta lämmittää ja tarjoilee ateriat oppilaille.

Suurimmat toimintakulut ruokapalveluilla ovat henkilöstökulut ja elintarvikkeiden hankintakulut. Muita merkittäviä kustannuksia ovat koneiden ja laitteiden huolto- ja korjauskustannukset, kuljetuskustannukset sekä ICT-palvelut.

Elintarvikehankinnoissa kustannusten lisäksi tarkastelemme raaka-aineen sopivuutta käytössä olevaan tuotantotapaan (Cook and Chill ja kylmävalmistus) sekä pyrimme valitsemaan mahdollisimman paljon kotimaisia tuotteita sekä luomuraaka-aineita.

Ruokapalvelun henkilökunta käsittelee ruokapalvelun ajankohtaisia asioita kuukausittain pidettävissä henkilöstöpalaverissa. Nurmeksien kaupungin sisäisten asiakkaiden ajankohtaisia ruokapalveluun liittyviä asioita käsitellään vähintäänkin kaksi kertaa vuodessa kokoontuvassa ravitsemistyöryhmässä. Lisäksi ruokapalvelupäällikkö ja -vastaava tapaavat päiväkotiapulaisia vähintään kaksi kertaa vuodessa ruokapalveluun liittyvissä asioissa.

Hävikkinä tuhlatu ruoka kuormittaa ympäristöä turhaan. Hävikkiruoka on myös kaikkein kalleinta ruokaa. Hävikkiin menevään ruokaan on laskettava kaikki ruokapalvelun kustannukset elintarvikekustannusten lisäksi. Tällöin hävikkiruokan kilohinnaksi voidaan arvioida noin 8 €. Ruokahävikin määrää seurataan kaikkien koulujen ja päiväkotien osalta Biovaaka-palvelun avulla. Kouluilla on käytössä Biovaa't, joista jokainen ruokailija heti näkee laittamansa lautashävikin määrän. Keittiöhenkilökunta mittaa ja merkitsee kaikissa toimipisteissä päivittäin syntyneen linjastohävikin määrän Biovaaka-palveluun. Biovaaka-palvelusta pystytään seuraamaan ruokahävikin määrää toimipisteittäin tai kaikkien yhteisesti.

Ruokahuoltopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	1 102 476	0	1 102 476	1 016 953	-85 523	92,2 %
Toimintakulut	-1 086 791	0	-1 086 791	- 938 282	148 509	86,3 %
Toimintakate	15 685	0	15 685	78 671	62 986	501,6 %
Suunnitelman muk. poistot	-31 500	0	-31 500	-31 547	-47	100,1 %
Tilikauden tulos	-15 815	0	-15 815	47 114	62 929	- 297,9 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
ELINVOIMA A	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Luomutuotteiden käytön lisääminen - Luomusuunnitelman päivittäminen Portaatt Luomuun ohjelmaan. - Vähintään yhden uuden luomutuotteen käyttöönotto. - Luomuprosentin (21 %) nostaminen yhdellä prosenttiyksiköllä. - Luomuruokapäivän järjestäminen kerran vuodessa.	Luomusuunnitelma on päivitetty. Luomuprosentin nostamista tavoitellaan. On otettu käyttöön useampiakin uusia luomutuotteita mm. luomuerikoismaidot (manteli, soija), rikottu luomuherne, luomukauralese ja kuivattu luomuohra. Luomuruokapäivä järjestetään syksyllä.	Luomuruokapäivä on toteutettu kouluilla ja päiväkodeilla 12.9.2024. Uusien luomutuotteiden käyttöönotosta huolimatta, luomun osuus käytetyistä elintarvikkeista on laskenut 21 prosentista 20 prosenttiin. Tämä selittyy joidenkin käytössä olleiden luomutuotteiden poistumisella markkinoilta (luomunäkkileipä) ja toiset on taas säästösyistä jätetty käytöstä (luomujogurtti).	1470 Ruokahuoltopalvelut	Toteutunut osittain

ELINVOIM A	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Ruokahävikin vähentäminen ja linjastohävikin hyödyntäminen - Seurataan ruokahävikin määrän kehitystä Biovaaka palvelussa - Kouluilla kampanjoidaan lautashävikin vähentämiseksi - Selvitetään mahdollisuuksia syntyneen ruokahävikin myymiseksi ja antamiseksi	Ruokahävikkiä seurataan Biovaakasovelluksessa a. Ruokahävikki on vähentynyt alkuvuonna 18 % verrattuna viimevuoden vastaavaan aikaan. Ruokahävikin myymiseksi on otettu käyttöön 2 € arvoinen tähderuokalippu, jolla kaupungin henkilökunta voi ostaa tähderuokaa kouluilta ja päiväkodeilta. Ruokahävikin lahjoittamista selvitetään edelleen.	Ruokahävikkiä kouluilta ja päiväkodeilla syntyi vuonna 2024 noin 1400 kg vähemmän kuin vuonna 2023. Tämä on noin 16 % edellisvuotta vähemmän. Koulujen ja päiväkotien keittiöiden henkilökunta on tehnyt suuren työn linjastohävikin eli lautasella käymättömän ja hävikkiin joutuvan ruoan, määrän vähentämiseksi. Linjastohävikki on saatu edelliseen vuoteen verrattuna vähenemään noin 55 %. Tämä on noin 17 000 euron säästö vuodessa. Myös kouluilta tulevan lautashävikin eli lautasilta hävikkiin menevän ruoan määrää on saatu vähenemään noin 2 g ruokailijaa kohden. Vuonna 2024 lautashävikin määrä oli 15 g ruokailijaa kohden. Kahden euron arvoisia hävikkiruokalippuja, jolla kaupungin henkilöstö voi ostaa hävikkiruokaa kouluilta ja päiväkodeilta lounasruokailun päätyttyä, syksyn 2024 kokeilun aikana myytiin noin 300 kpl. Hävikkiruokalippujen myyntiä jatketaan onnistuneen kokeilun jälkeen. Ruokahävikin lahjoittamista selvitettiin, mutta vielä ei löytynyt tahoja, joka haluaisi lähteä kokeilemaan hävikkiruoan jakamista ruoka-apua tarvitseville. Jos sopiva taho ruoanjakelulle löytyy tulevaisuudessa,	1470 Ruokahuoltopalvelut	Toteutunut osittain
---------------	-------------------------------------	--	--	---	-----------------------------	--

				lahjoittamista kokeillaan.		
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Elintarvikkeiden kotimaisuusasteen seuraaminen • seurataan kotimaisten ja muiden elintarvikkeiden käytön suhdetta • pyritään pitämään kotimaisuusaste (82%) vähintään nykyisellä tasolla • selvitetään ja kokeillaan olisiko mahdollista vaihtaa joitakin elintarvikkeita (esim. riisi) kotimaisiksi elintarvikkeiksi (esim. ohra, kaura)	Kotimaisten elintarvikkeiden käyttöä suhteessa ulkomaisten elintarvikkeiden käyttöön seurataan. Kotimaisuusaste säilynyt vuoden 2023 tasolla. Lisäkeriisin vaihtaminen kotimaiseksi ohrahelmeksi kokeillaan syksyllä 2024.	Vaikka esimerkiksi ulkomainen lisäkeriisi on vaihdettu kotimaiseen ohraan, kotimaisuusaste on laskenut yhdellä prosentilla 81 prosenttiin. Sataprosenttisesti kotimaisten maitotuotteiden ja lihaleikkeleiden kulutus on vähentynyt, mikä selittää pienen kotimaisuusasteen laskun. Vastaavasti hedelmien kulutus on kasvanut. Hedelmistä suurin osa on ulkomaisia, lukuun ottamatta kotimaista omenaa syksyisin.	1470 Ruokahuoltopalvelut	Toteutunut osittain

2.2 Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Kaupunkirakennepalveluiden toimiala vastaa erityisesti toimivan ja viihtyisän elinympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Tavoitteena on elinvoimainen ja toimiva kaupunki, joka vastaa asukkaiden ja elinkeinoelämän muuttuvia tarpeita.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Kaupunkirakennetoimiala jakaantuu kolmeen tulosalueeseen, joita ovat maankäyttö- ja lupapalvelut, tilapalvelut ja kuntatekniikan palvelut. Maankäyttö ja lupapalveluiden tulosalue jakaantuu lupa-asioiden ja maankäytön tulosyksiköihin. Tilapalvelujen tulosalue jakaantuu kunnossapidon ja kiinteistöpalveluiden tulosyksiköihin. Kuntatekniikan palvelujen tulosyksikkö on kadunrakennus. Talousarviossa kaupunkirakennehallinnon hallinto on omana laskennallisena tulosalueena.

Kaupunkirakennepalvelujen toimihenkilöiden toimipiste sijaitsee Kirkkokatu 14:ssä.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunkirakennelautakunta vastaa omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hallintosäännön ja hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Riskienhallinta (riskien tarkastelu 31.12.2024 lihavoituna)

Kaupunkirakennelautakunnan tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Strategiset riskit

Nurmeksen kaupungin omistamat Sote -kiinteistöt on yhtiöitettävä ennen vuotta 2026. Yhtiö tulee vastaamaan myös osittain tilojen kiinteistönhoito- ja puhtauspalveluista, sekä kunnossapitotöistä. Tällä on vaikutus Tilapalvelut -tulosalueen talouteen ja henkilöstöresursseihin. Riskejä pyritään minimoimaan tehokkaalla tilankäytöllä (toimitilaohjelma), sekä kiinteistönhoito- ja puhtauspalveluiden ajantasaisella työmäärän mitoituksella.

- Yhtiöittämisen toimenpiteet on aloitettava. SiunSote on irtisanonut Sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset ja tällä on vaikutus toimitilaohjelman päivityksen aikatauluun ja se on edelleen työn alla. Työn mitoitus on osa päivittäisjohtamista.

Taloudelliset riskit

Ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet ja voivat aiheuttaa ennakoimattomia kustannuksia tilapalveluissa ja kuntatekniikassa.

Vuosivaihtelu on suurta esim. auras-, hiekoitus-, kattolumityö- lumen ajo-, rakennusten lämmityskustannusten kohdalla.

- Alkuvuosi oli hyvin luminen ja syystalvi oli vähäluminen.

Alueellisesti alhainen Pielisen vedenpinta ja osittain alhaiset pohjaveden tasot ovat vaikuttaneet osaan kuntalaisia.

Maailman sodat näkyy EU-maissa voimakkaana kustannusten nousuna etenkin energian osalta. Myös pakotteet voivat vaikuttaa kaupungin tekemiin hankintoihin. Sähkön hinnan epävarmuus jatkuu myös vuoden 2024 näkymissä. Sähkökustannusten nousua pyritään hillitsemään tehostetuilla energiansäästötoimenpiteillä.

- Sähkön hinnan nousu on pysynyt maltillisena. Tämän hetken perusteella on tehty sähkön hintasuojauksia, jotta riskiä sähkökustannusten hallitsemattomaan nousuun lähitulevaisuudessa saadaan pienennettyä.

Työkustannuksia hillitään usean vuoden mittaisilla puitesopimuksilla ja selkeillä sopimusehdoilla. Rakennusten käyttökustannukset saadaan pidettyä kohtuullisina niiden energiatehokkuutta parantamalla ja minimoimalla purkukuntoisten rakennusten käyttökustannukset.

- Puitesopimuksia tehdään tilanteen mukaan. Tilaohjelman päivitys on edelleen työn alla, tällä tullaan optimoimaan ylläpidettävää rakennuskantaa.

Toiminnalliset riskit

Avainhenkilöiden osaamisen ja työpanoksen pysyvyys sekä resurssien voimavarojen rajallisuus on luettava riskiksi kaupunkirakennepalveluissa. Työssä jaksamiseen on kiinnitettävä nykyisessä maailmantilanteessa ja jatkuvassa muutoksessa entistä enemmän huomiota.

- Toimialalta on osallistuttu järjestettyihin esihenkilökoulutuksiin ja viedään opittuja toimintamalleja käytäntöön.

Monet tehtävistä ovat asiantuntijatehtäviä, ja avainhenkilöiden takana on paljon tietoa, jota ei välttämättä ole taltioitu minnekään. Myös osaavan henkilöstön saatavuudessa on viime vuosina ilmennyt vaikeuksia.

- Riski on toteutunut osittain eläköitymisten myötä, kun kaikkea arvokasta hiljaista tietoa ei saada siirrettyä. Maankäyttöpäällikköä ei ole saatu rekrytoitua.

Sitoutuneisuutta pyritään lisäämään selkeyttämällä työnkuvia ja kehittämällä palkitsemisjärjestelmiä.

- Muutosneuvottelujen heijasteet ovat vaikuttaneet. Työnkuvia päivitetään organisaatiota vastaavaksi. Palkitsemisjärjestelmän uusiminen on kaupunkikonsernitason asia.

Varamiesjärjestelmää kehittämällä tietoa saadaan jaettua useammalle henkilölle ja ennakoivalla rekrytoinnilla edistetään tiedon siirtoa uusille työntekijöille.

- Käytyjen muutosneuvottelujen tuloksena toimialalla jaetaan tehtäviä uudelleen. Pyritään lisäämään moniosaajuutta, myös toimialan toimintojen kesken.

Ulkopuolinen uhka henkilöihin, tekniikkaan tai tietojärjestelmiin, tai lähistöllä tapahtuneen suuronnettomuuden johdosta. Kaupungin vastuulle kuuluvat tietoliikennejärjestelmät ovat varmistettuja ja niiden suojausta parannetaan koko ajan.

- Meitä vastaa tietoturvallisuudesta. Työntekijätasolla tehdään tietoturvakoulutuksia.

Mahdolliset pandemiat voivat aiheuttaa monia vaikutuksia kuten korona -pandemia on osoittanut.

- Pandemiat eivät vaikuttaneet vuoden 2024 aikana.

Toiminnassa on huomioitava ja ennakoitava se, että sotien vuoksi komponenttipula aiheuttaa viivästyksiä joidenkin tuotteiden toimitusaikoihin ja saatavuuteen. Yleisen tilanteen vuoksi on myös tiedostettava hybridi-vaikuttamisen riskit erityisesti informaatio- ja kybervaikuttamisen osalta.

- Riskin vaikutukset ovat olleet vähäiset.

Nurmeksen kaupungin valmiussuunnitelmaa ollaan parhaillaan päivittämässä toimintakorttien osalta ja vuoden 2024 aikana tullaan harjoittelemaan valmiuskäytäntöjä.

- Toimiala on osaltaan vienyt valmiusasioita eteenpäin kalustohankinnoin sekä laatimalla toimialakohtaisen valmiussuunnitelman ja päivittänyt toimintakortteja. Toimiala on osallistunut järjestettäviin valmiusharjoituksiin.

Vahinkoriskit

Lisääntyvät tykkylumituhot ja myrskyt ovat nykyisin lisääntyneet ja aiheuttavat usein taloudellisesti merkittäviä menetyksiä, mutta myös henkilövahingot ovat mahdollisia. Myös havumetsien hyönteistuhot on huomioitava metsänhoidossa.

- Havaittujen hyönteistuhojen osalta toimitaan metsänhoidon ohjeistuksen mukaisesti.

Ennakoivilla metsänhoitotöillä voidaan merkittävällä tavalla ennalta ehkäistä tykkylumi-, myrsky- ja hyönteistuhoja. Varavoimakoneilla turvataan sähkön saanti strategisesti tärkeissä kohteissa. Ajantasainen varautumissuunnitelma mahdollistaa nopean toiminnan ja sitä kautta voidaan myös vahinkojen laajuutta pienentää.

- Noudatetaan kaupungin metsänhoitosuunnitelmaa ja taajamametsien ekologista hoitosuunnitelmaa tuhojen minimoimiseen.

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkeiden seurauksena. Automaatiojärjestelmien avulla rakennusten turvallisuutta, olosuhteita ja rikkoutumisia pystytään valvomaan paremmin ja epäkohtiin kyetään puuttumaan nopeasti.

- Riskiin on reagoitu kulunvalvonnan ja kameravalvonnan paranamistoimenpitein.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 426 210	0	1 426 210	1 676 556	250 346	117,6 %
Maksutuotot	73 000	0	73 000	83 481	10 481	114,4 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	24 460	24 460	0,0 %
Muut toimintatuotot	8 928 105	0	8 928 105	8 946 599	18 494	100,2 %
Toimintatuotot	10 427 315	0	10 427 315	10 731 097	303 782	102,9 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-3 121 720	-94 586	-3 216 306	-3 067 209	149 097	95,4 %
Palkat ja palkkiot	-2 492 461	-79 000	-2 571 461	-2 454 794	116 667	95,5 %
Henkilösivukulut	- 629 259	-15 586	- 644 845	- 612 416	32 429	95,0 %
Eläkekulut	- 568 887	-13 667	- 582 554	- 534 168	48 386	91,7 %
Muut henkilösivukulut	-60 372	-1 919	-62 291	-78 248	-15 957	125,6 %
Palvelujen ostot	-2 317 243	155 750	-2 161 493	-2 438 809	- 277 316	112,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 426 630	0	-2 426 630	-2 366 617	60 013	97,5 %
Avustukset	- 180 000	0	- 180 000	- 170 370	9 630	94,7 %
Muut toimintakulut	- 567 720	0	- 567 720	- 612 118	-44 398	107,8 %
Toimintakulut	-8 613 313	61 164	-8 552 149	-8 655 123	- 102 974	101,2 %
Toimintakate	1 838 002	61 164	1 899 166	2 165 205	266 039	114,0 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-4 436 600	0	-4 436 600	-4 499 194	-62 594	101,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 436 600	0	-4 436 600	-4 556 794	- 120 194	102,7 %
Tilikauden tulos	-2 598 598	61 164	-2 537 434	-2 391 796	145 638	94,3 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 907 498	61 164	-1 846 334	-1 700 570	145 764	92,1 %

2.2.1 Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Maankäyttö- ja lupapalvelut jakaantuu maankäytön ja lupa-asioiden (rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun) tulosyksiköihin.

Maankäyttö vastaa kaupungin maapolitiikasta, kaavoituksesta, tonttijaoista, maan hankinnasta ja luovutuksesta, maastomittauksista, paikkatietopalvelusta ja kartaston ylläpidosta.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ympäristönsuojelun edistäminen ja valvominen kunnassa.

Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan sekä viihtyisän ja turvallisen ympäristön syntymistä ja säilymistä ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamista.

Vuonna 2024 rakennusvalvontapalveluissa laaditaan uuteen rakentamislakiin peilaava uusi rakennusjärjestys sekä tehty järjestelmällisesti kiinteistötieto/vero selvitystyötä.

Maankäyttö- ja
rakennusvalvontapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	1 028 000	0	1 028 000	1 079 100	51 100	105,0 %
Toimintakulut	- 992 068	-29 998	-1 022 066	- 936 277	85 789	91,6 %
Toimintakate	35 932	-29 998	5 934	142 846	136 912	2 407,2 %
Suunnitelman muk. poistot	-2 000	0	-2 000	-1 964	36	98,2 %
Tilikauden tulos	33 932	-29 998	3 934	140 882	136 948	3 581,1 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikö	Tila
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Valmistautuminen uuteen Rakentamislakiin mm. laatimalla uusi rakennusjärjestys.	Valmistautumistyötä tehty.	Rakennusjärjestyksen päivitys sekä hallintosääntö on päivitetty uutta rakentamislakia vastaaviksi. Henkilöstö on ollut aktiivisesti mukana aiheen koulutuksissa ja järjestelmien osalta on valmistauduttu uuden rakentamislain vaatimuksia vastaaviksi.	5120 Lupa-asiat	Toteutunut
ELINVOIMA	Näkyvä tontti- ja asuntomarkkinointi	Rakennuspaikkojen (Hiidenkiventie, Hevosniemi) ja teollisuustonttien (Känkkäälä, Haketie, Joutsentie) markkinointi ja vuokraus	Tontinluovutusehtoja on valmisteltu. Tienrakentaminen Hevosniemeen tehdään vuoden 2024 aikana.	Hevosniemen tie on rakennettu 2024 aikana sekä hyväksytty päivitetty tonttien luovutusehdot, joten valmiudet tonttien luovutuksiin vuoden 2025 aikana ovat olemassa.	5125 Maankäyttö	Toteutunut

SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Nurmeksen yleiskaavojen ja Valtimon asemakaavan edistäminen (elinvoimalupaus).	Työtä on viety eteenpäin konsultin toimesta.	Yleiskaavoitusta tehdään konsultin toimesta.	5125 Maankäyttö	Toteutunut osittain
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Ilmastosuunnitelman laatiminen	Ilmastosuunnitelman on saatu valmiiksi. Valtuusto on hyväksynyt ilmastosuunnitelman 28.10.2024.		5120 Lupa-asiat	Toteutunut
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Nurmes kansallispuistokunnaksi: selvitetään strategian mukaisesti kansallispuistoasiaa.	Asiaa selvitetty, ei realistinen vaihtoehto. Valtio on ainoa taho, joka lainsäädännön mukaan voi toteuttaa kansallispuiston.		Koko tulosalue	Toteutunut

2.2.2 Tilapalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Tilapalveluihin kuuluu kaksi tulosityksikköä, kunnossapito ja kiinteistöpalvelut.

Kunnossapidon tulosityksikkö vastaa korjaus- ja rakennuttamishankkeista, niiden suunnittelusta, kilpailutuksesta ja toteutuksesta Nurmeksen kaupungin ja urakoitsijoiden voimin.

Kiinteistöpalvelujen tulosityksikkö vastaa kiinteistöjen ja tilojen käytettävyydestä eli kiinteistöjen hoidosta ja puhtauspalveluista.

Tilapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	8 885 545	0	8 885 545	9 095 736	210 191	102,4 %
Toimintakulut	-4 815 112	0	-4 815 112	-4 597 550	217 562	95,5 %
Toimintakate	4 084 433	0	4 084 433	4 520 224	435 791	110,7 %
Suunnitelman muk. poistot	-3 508 000	0	-3 508 000	-3 532 311	-24 311	100,7 %
Tilikauden tulos	576 433	0	576 433	930 296	353 863	161,4 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
SIJAINTI	Kuusikummun uusi asumisyksikkö	Hankkeen toteuttaminen investointiohjelman mukaisesti.	Kotirinteen palveluasumisen yksikön rakentamistyö on meneillään aikataulussa ja kustannusraamissa.	Kotirinteen (uusi Kuusikumpu) rakennustyö valmistunut aikataulun mukaisesti ja kustannusraamissa.	5215 Rakennuttaminen	Toteutunut
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Sopeutetaan rakennuskanta kaupungin tarvetta vastaavaksi toimitilaohjelmassa tehtyjen linjausten sekä laaditun talousarvion mukaan	Tilaohjelman päivitystyö tehdään alkusyksystä.	Tilaohjelman päivitykseen keskeisesti vaikuttava Sote-kiinteistöjen vuokratilanne on avoin.	5215 Rakennuttaminen	Toteutunut osittain
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Uusien kohteiden suunnittelussa ja purkukohteiden toteuttamisessa otetaan huomioon jätelajikkeiden kierrätys (jätepoliittinen ohjelma)	Uusien kohteiden suunnittelussa ja purkukohteiden toteuttamisessa on otettu huomioon jätelajikkeiden kierrätys (jätepoliittinen ohjelma)		5215 Rakennuttaminen	Toteutunut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Selvitetään energiakatselmusten tarve kaupungin hallitsemisissa kiinteistöissä tavoitteena kohdekohtainen energiansäästö (energiatohokkuus).	Aloittamatta.	Aloittamatta osittain Sote-kiinteistöjen tilanteesta johtuen.	5215 Rakennuttaminen	Ei aloitettu

2.2.3 Kuntatekniikan palvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Kuntatekniikan palveluihin kuuluu kadunrakennuksen tulosityksikkö.

Tehtäviin kuuluu liikenneväylien, yleisten alueiden, puistojen ja vapaa-ajan alueiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito.

Konevarikko hoitaa kaupungin omat konepalvelut.

Kuntatekniikan palvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	513 770	0	513 770	556 261	42 491	108,3 %
Toimintakulut	-2 539 177	91 162	-2 448 015	-2 893 489	- 445 474	118,2 %
Toimintakate	-2 015 407	91 162	-1 924 245	-2 270 057	- 345 812	118,0 %
Suunnitelman muk. poistot	- 926 600	0	- 926 600	- 964 920	-38 320	104,1 %
Tilikauden tulos	-2 942 007	91 162	-2 850 845	-3 235 158	- 384 313	113,5 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
SIJAINTI	Esteettömän reitistön toteuttaminen	Rakennetaan esteetön reitti / reittejä (tsasouna, nuotiopaikka)	Hiljaisuuden polku rakennettu esteettömäksi.		5240 Kadunrakennus	Toteutunut osittain
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Satamien kehittämissuunnittelu	Suunnittelutyö aloitettu sekä Nurmeksen pienvenesataman että tavarasataman osalta.	Tavarasataman suunnittelu etenee.	5240 Kadunrakennus	Toteutunut osittain
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Rautatiesiltojen suunnittelu yhteistyössä LiVin ja ELYn kanssa	Porokylän ja Hyvärilän rautatiesiltojen kantavuustarkastelut tilattu asiantuntijakonsultilta.	Porokylän ja Hyvärilän rautatieyhteyksien kattavat kantavuustarkastelut valmistuneet vuoden 2024 aikana.	5240 Kadunrakennus	Toteutunut osittain
SIJAINTI	Itäratahanke	Seurataan hankkeen etenemistä aktiivisesti osallistuen.	Investointihankkeiden etenemistä on seurattu.	Seuranta ja raportointi ohjeistuksen mukaisesti.	5115 Kaupunkirakennepalv. hallinto	Toteutunut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Osallistutaan aktiivisesti liikennejärjestelmä- ja liikenneturvallisuustyöhön ELY-aiesopimuksen ja Viisaan liikkumisen suunnitelman nuotittamana.	Osallistuttu aktiivisesti liikennejärjestelmätyöhön yhdessä ELYn ja Maakuntaliiton kanssa. Viisaan liikkumisen suunnitelma hyväksytty ja ELY aiesopimuksen asioita viedään eteenpäin.		5240 Kadunrakennus	Toteutunut

2.3 Hyvinvointipalvelut

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Hyvinvointipalvelujen toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteensovittaa hyvinvointipalvelut-toimialan toimintaa. Hyvinvointipalvelujen hallinto sijaitsee Nurmes-talolla osoitteessa Kötsintie 2. Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut ja kulttuuripalvelut.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Opetus- ja koulutuspalvelut -tulosalueen tulosyksiköitä ovat Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat tulosyksikköinä Rekulan, Porokylän, Niksulan, Hannilan ja Pikku-Kaarlen sekä Nurmesjärven päiväkodit. Vapaa-aikapalvelujen tulosyksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosyksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo. Museoita on kaksi: Kötsin museo ja Ikolan museo. Vakinaista henkilöstöä on 182.

Toimialan tuottavuusohjelma

Toimialan tuottavuusohjelma päätettiin hyvinvointilautakunnan vuotta 2024 koskevan talousarvio kokouksen yhteydessä. Esitys tuottavuusohjelmasta oli 725 285 euroa ja lautakunnan päätös muutosten jälkeen 575 715 euroa. Päätös on toteutettu vuoden 2024 aikana sopeuttamisohjelman mukaisesti.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus on 17.8.2020 §139 ja 7.9.2020 §156 ja kaupunginvaltuusto 2.9.2020 §56 käsitellyt ja päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksesta. Ohjeistuksessa todetaan mm. seuraavaa: Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Vuotta 2024 koskevia tavoitteita uhkaavia riskejä on kirjattu talousarvion valmistelutekstin lisäksi tulosalueiden toimintakortteihin. Keskeisenä seikkana sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyen on huomioitava:

1. Tiedon luotettavuus ja täydellisyys: toimialan johto ja esimiehet huolehtivat siitä, että heidän vastuualueellaan tuotetaan ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta.

2. Toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen mm. virheiden ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi: toimialan johto ja esimiehet valvovat, että lakeja ja asetuksia sekä kaupungin päätöksiä, sääntöjä ja ohjeita noudatetaan.

3. Omaisuuden turvaaminen: toimialan johto ja esimiehet valvovat, että resurssit turvataan mahdollisilta menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, väärinkäytöksestä, huonosta hoidosta, virheistä tai muusta sääntöjen vastaisesta toiminnasta.

4. Resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö: toimialan johto ja esimiehet varmistavat, että kaupungin resursseja käytetään järkevästi ja taloudellisesti

5. Tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus: toimialan johto ja esimiehet valvovat, että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Toimialan johto ja esimiehet vastaavat siitä, että toimialan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisella tavalla.

Jokainen esimies vastaa siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuu on asianmukaisesti määritelty. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan. Esimiehen on luotava edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tulostavoitteisiin pääsemiseen. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja toimintaohjeista.

Esimiesten on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja raportoitava niistä, mikäli havaitaan lainsäädännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista taikka muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa.

Toimialan riskienhallinta

Toimielimien ja vastuualueiden esimiehet vastaavat oman alueensa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta ja sen ohjeistamisesta. Riskienhallintaprosessi perustuu - riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, - riskin toteutumisen

vaikutusarvointiin (merkittävyyteen) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen, - mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta) sekä - riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Hyvinvointipalveluiden tehtävä on turvata toimialan palveluiden tarjonta asukkailleen. Erilaiset häiriöt ja vahingon mahdollisuudet, jotka aiheutuvat monista tekijöistä, saattavat vaarantaa palveluiden tuottamisen. Riskejä sisältyy turvallisuuteen, talouteen, tietoliikenteen toimivuuteen, palvelujen laatuun, henkilöstön osaamiseen, hyvinvointiin, rekrytointiin ja kiinteistöihin.

Tavoitteita uhkaavia riskejä on ensin arvioitu yleisellä tasolla ja jäljempänä tulosalueittain:

Kunnan taloustilanteen merkittävä heikkeneminen vuosina 2024-2026 -

- on todennäköinen ja vaikutus on merkittävä - ei toteutunut vuoden 2024 osalta
 - tammikuu-kesäkuu tuloslaskelmat talouden osalta oli tasapainossa, vuotta 2025 koskevat sopeutustoimet tarkentuvat syksyn budjettivalmistelussa
 - tammikuu-joulukuun 2024 toimintakate hyvinvointipalvelujen osalta 750 766 euroa ja tilikauden tulos 683 940 euroa.

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkeiden seuroksena.

- ei kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät- toteutunut osittain
 - kiinteistöt olleet normaalissa käytössä tammikuun-kesäkuun aikana
 - Hannilan varhaiskasvatusyksikössä tehty sisäilma- ja rakennetutkimuksia ja niitä on jatkettu loppuvuoden 2024 aikana
 - Investointiohjelmaan on varattu suunnitteluraha uuden varhaiskasvatusyksikön suunnitteluun

Ulkopuolinen uhka henkilön tai lähistöllä tapahtuneen suuronnettomuuden johdosta - ei toteutunut

- ulkopuoliseen uhkaan on varauduttava päivittäin
- uhka ei ole kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät

Epidemian tai pandemian uusi aalto ja laajeneminen paikallisella tasolla ja sen kautta muodostuva henkinen kuormittavuus sekä mahdolliset tilojen sulkemiset, henkilökunnan sairauspoissaolot ja sijaistarpeen huomattava kasvu - ei ole toteutunut

- ei kovin todennäköinen
 - epidemialta ja pandemialta on välttytty

Henkilöstöpula (kelpoisuuden puuttuminen) erityisesti varhaiskasvatus- ja opetus- ja koulutuspalveluissa- on toteutunut osittain, varhaiskasvatuksessa ja opetuspalveluissa on edelleen kevään 2024 rekrytoinnin jälkeen määräaikaista tehtäviä koska niihin ei ole saatu kelpoisia henkilöitä

- on todennäköinen
 - opetus- ja koulutuspalveluissa henkilöstötilanne on kelpoisuuksien osalta kohtuullinen, varhaiskasvatuspalveluissa kelpoisten opettajien saatavuus on huono

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja kunnallisen opetushenkilöstön uusi työehtosopimus vuosille 2022-2025 - ei toteutunut ennakkoidulla tavalla, henkilöstökulujen toteuma on merkittävästi budjetoitua pienempi

- talouteen vaikuttava riski, koska uuden sopimuskauden palkkataso nousee merkittävästi
 - sopimuskauden vuotta 2024 koskevat palkkamäärärahat ovat riittäneet tammikuun - kesäkuun tarkastelujaksolla
 - henkilöstökulujen toteuma hyvinvointipalvelujen osalta on 94,7 % budjetoidusta

Hyvinvointipalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	145 020	0	145 020	200 702	55 682	138,4 %
Maksutuotot	177 000	0	177 000	205 139	28 139	115,9 %
Tuet ja avustukset	439 864	0	439 864	192 907	- 246 957	43,9 %
Muut toimintatuotot	56 700	0	56 700	88 663	31 963	156,4 %
Toimintatuotot	818 584	0	818 584	687 411	- 131 173	84,0 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-13 307 628	- 264 674	-13 572 302	-12 847 951	724 351	94,7 %
Palkat ja palkkiot	-10 690 768	- 221 000	-10 911 768	-10 329 773	581 995	94,7 %
Henkilösivukulut	-2 616 860	-43 674	-2 660 534	-2 518 177	142 357	94,6 %
Eläkekulut	-2 355 765	-38 303	-2 394 068	-2 191 626	202 442	91,5 %
Muut henkilösivukulut	- 261 095	-5 371	- 266 466	- 326 551	-60 085	122,5 %
Palvelujen ostot	-4 675 229	50 000	-4 625 229	-4 510 476	114 753	97,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 474 620	20 000	- 454 620	- 416 454	38 166	91,6 %
Avustukset	- 482 300	0	- 482 300	- 454 669	27 631	94,3 %
Muut toimintakulut	-4 409 870	0	-4 409 870	-4 432 833	-22 963	100,5 %
Toimintakulut	-23 349 647	- 194 674	-23 544 321	-22 662 382	881 939	96,3 %
Toimintakate	-22 531 063	- 194 674	-22 725 737	-21 974 971	750 766	96,7 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	- 139 700	0	- 139 700	- 206 526	-66 826	147,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	- 139 700	0	- 139 700	- 206 526	-66 826	147,8 %
Tilikauden tulos	-22 670 763	- 194 674	-22 865 437	-22 181 497	683 940	97,0 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-22 670 763	- 194 674	-22 865 437	-22 181 497	683 940	97,0 %

2.3.1 Kulttuuripalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelut muodostavat kulttuuripalvelujen tulosalueen. Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen sekä järjestävät tapahtumia, näyttelyitä ja muita kulttuuritilaisuuksia.

Nurmeksien kaupunginkirjasto palvelee Nurmeks-talossa, Valtimon lähikirjastossa ja kirjastoautossa. Henkilöstöön kuuluvat kirjastotoimenjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa, neljä kirjastovirkailijaa ja yksi kirjastovirkailija-autonkuljettaja. Kaksi kirjastovirkailijaa irtisanottiin joulukuussa 2024 osana kaupungin talouden sopeuttamista.

Kulttuurityön henkilökuntaan kuuluvat kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö, kaksi esitysteknikkoa ja yhteisökoordinaattori, joka vastaa yhdistysyhteistyöstä, perhekeskustoiminnasta ja digitaalisten palvelujen käytön ohjauksesta. Kulttuurityö keskittyy erityisesti Nurmeks-talon Hannikaisen salin ja galleria Tykon toimintaan.

Nurmeksien museo palvelee kahdessa toimipaikassa. Kötsin museo toimii Nurmeks-talossa. Ikolassa toimivat ulkomuseoalue, toimisto, konservointi- ja säilytystilat sekä pirtti, joka toimii myös kokous- ja juhlatilana. Henkilökuntaan kuuluvat museonjohtaja, museoamanuenssi, museoassistentti ja museomestari. Museoassistentti irtisanottiin joulukuussa 2024 osana kaupungin talouden sopeuttamista.

Tulosalueen riskien hallinta

1. Ongelmat henkilöstön saatavuudessa
Rekrytointiongelmat aiheuttavat henkilöstön kuormittumista, kun yksiköissä on vajausta työntekijöiden määrässä.
2. Niukka henkilöstömitoitus
Yksiköiden henkilöstömitoitukset ovat niin pienet, että yhdenkin henkilön pitempi poissaolo aiheuttaa ongelmia. Esim. tulosaluepäälliköllä ei ole nimettyä sijaista, jolloin poissaolo vaikeuttaa perustoiminnan sujumista.
3. Suuret muutokset käyttötalouden määrärahoissa
Määrärahojen leikkaaminen vaikuttaa omaan ja paikkakunnan yhdistysten toimintaan.
4. Ongelmat toimitiloissa
Toimitiloissa ilmenevät puutteet ja vauriot vaativat nopeaa reagoitua, joka ei aina toteudu.

Kulttuuripalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	26 200	0	26 200	89 061	62 861	339,9 %
Toimintakulut	-2 046 545	0	-2 046 545	-1 878 877	167 668	91,8 %
Toimintakate	-2 020 345	0	-2 020 345	-1 789 815	230 530	88,6 %
Suunnitelman muk. poistot	- 139 700	0	- 139 700	- 155 653	-15 953	111,4 %
Tilikauden tulos	-2 160 045	0	-2 160 045	-1 945 469	214 576	90,1 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Kulttuuripalvelujen tulosalue toimii yhdistysten toiminnan tukena ja mahdollistajana. Nurmeksien kaupungin 50-vuotisjuhla näkyy tulosalueen toiminnassa. Vanhan Kauppalan avoimet ovet -tapahtuman kehittäminen on edelleen tärkeä tavoite, koska tapahtumalla on suuri merkitys koko kaupungin imagoille ja vetovoimalle.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kulttuuripalvelut toimivat mahdollistajana ja tapahtuma-alustoina muille toimijoille. Kulttuuripalvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja vahvistavat paikallisidentiteettiä. Mittarit: jaetut avustukset, asiantuntijapalveluiden määrä, muiden	Hyvinvointilautakunta jakoi toukokuussa toiminta- ja kohdeavustukset kulttuuritoimintaan ja ennalta ehkäisevään työhön. Kulttuuritoiminnan avustuksia myönnettiin yhteensä 40 000 euroa yhteensä 25 eri toimijalle. Avustuksia ennalta ehkäisevään työhön myönnettiin	Muiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia järjestettiin museossa yhteensä 60. Museon asiantuntijapalveluja oli 239. Nurmeksien kaupunki 50 vuotta -juhlanäyttely keräsi 5 502 kävijää. Paikallishistorialuentoja järjestettiin museossa neljä, ja ne keräsivät yhteensä 107 kuulijaa. Museo rakensi sotiin	Koko tulosalue	Toteutunut

		toimijoiden tapahtumien määrät kulttuuripalvelujen tiloissa, paikallisuuteen liittyvien tapahtumien määrä.	kahdeksalle eri taholle yhteensä 4 000 euroa. Avustussumma nousee yhteensä 54 000 euroon Nurmeksen Kesämusiikin ja Vanhan Kauppalan avointen ovien erityisavustusten 5 000 euroa / toimija myötä. Muiden toimijoiden tapahtumien määrä oli kirjastossa 18 kpl ja museossa 8 kpl. Paikallisuuteen liittyviä tapahtumia museossa järjestettiin 7 kpl. Asiantuntijapalveluita annettiin museossa 124 kertaa. Muiden toimijoiden tapahtumia oli Hannikaisen salissa elokuvanäytösten lisäksi 17 kappaletta. Näistä paikallisuuteen liittyviä oli kuusi kappaletta. Galleria Tyko oli presidentinvaalien käytössä tammi-helmikuussa, ja kaksi näyttelyistä liittyi paikallisuuteen.	1939-1945 liittyvän perusnäyttelyn Kauppalantaloon Perinnehuoneeksi nimettyyn kokoustilaan. Nurmeksen kaupungin taidekokoelmissa olevia Alma Pääkkösen maisema-aiheisia teoksia asetettiin nähtäville kaupunginhallituksen huoneeseen Kauppalantalolle. Kirjastossa muiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia pidettiin 27 kpl. Lisäksi kirjastossa pidettiin yhdeksän taidenäyttelyä, joista paikallisuuteen liittyviä oli kaksi. Hannikaisen salissa järjestettiin elokuvanäytösten lisäksi 45 muiden toimijoiden tilaisuutta. Kulttuurityössä toteutettiin tai mahdollistettiin yhteensä 20 paikallisuuteen liittyvää tilaisuutta ja kaksi näyttelyä.		
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Asiakkaat löytävät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut. Mittarit: kävijämäärät kirjastossa, näyttelyissä ja tilaisuuksissa, lainausmäärät kirjastoissa ja kirjastoautossa.	Kävijämäärä kirjastossa yhteensä 32 320 (pääkirjasto 22 804, kirjastoauto 3 708 ja Valtimon lähikirjasto 5 808). Kirjastoauto liikennöi vain tammi-maaliskuussa. Lainausmäärä kirjastossa yhteensä 70 670 (pääkirjasto 51 808, kirjastoauto 7 594 ja Valtimon lähikirjasto 11 268). Museon kävijämäärä 3 849. Museossa digitointi 908 valokuvaa ja 28 esinettä Finna-järjestelmään, jossa Nurmeksen museon aineistoa klikattiin auki 311 827 kertaa tarkastelujakson aikana. Kulttuuritilaisuuksien kävijämäärä oli yhteensä 1 671 hlöä. Galleria Tykon näyttelyiden kävijämäärä oli 12 210.	Kävijämäärä kirjastossa oli yhteensä 62 654 (pääkirjasto 47 599, kirjastoauto 3 708 ja Valtimon lähikirjasto 11 347). Kirjastoauto liikennöi vain tammi-maaliskuussa. Lainausmäärä kirjastossa oli yhteensä 134 393 (pääkirjasto 103 983, kirjastoauto 7 742 ja Valtimon lähikirjasto 22 668). Museon näyttelyissä vieraili yhteensä 11495 kävijää, joista Kötsin museossa 5502. Museon esinekokoelmassa on 21779 objektiota, ja vuoden kartunta oli 38. Valokuvia museon kokoelmissa on 89118, ja vuoden kartunta oli 1194 valokuvaa. Valokuvista 26353 on selattavissa verkossa. Kulttuuritilaisuuksien kävijämäärä oli yhteensä 5 512 hlöä. Galleria Tykon näyttelyiden kävijämäärä oli 27 360.	Koko tulosalue	Toteutunut
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kulttuuripalvelut ovat lasten ja nuorten saavutettavissa. Mittarit: ryhmävierailujen	Lasten/nuorten ryhmävierailujen määrä kirjastossa 13 kpl, museossa 12 kpl. Kaiken kaikkiaan museossa vieraili 25 ryhmää.	Metsäpäiväkotitoimintansa Iolan museolla. Ryhmiä opastettiin museossa 27 kertaa, ja näistä päiväkotitoimintaa, koululais- ja	Koko tulosalue	Toteutunut

		määrät museossa ja kirjastossa, tapahtumien määrä.	Metsäpäiväkodin toiminnan aloittamista Ikolan museon tiloissa alettiin suunnitella. Kaikille perusopetuksen oppilaille tarjottiin Konsertti joka kouluun -projektin konsertit yhteensä kuusi kappaletta. Nuorille järjestettiin oma kaupungin juhlavuoden tapahtuma. Lisäksi kulttuurityön esitysteknikot olivat mukana toteuttamassa yhteensä kahdeksaa tapahtumaa, joissa lapset ja nuoret olivat esiintyjinä.	opiskelijaryhmiä oli 17 sisältäen 287 osallistujaa. Koululaisille, opiskelijoille ja päiväkotilaisille suunnattuja työpajoja järjestettiin museoissa 2. Peruskoululaisille järjestettiin 14 kirjallisuuden ja lukemisen edistämiseen liittyvää tilaisuutta, ja 18 kirjaston käyttöön ja tiedonhakuun liittyvää tilaisuutta. Riverian opiskelijoille pidettiin kaksi kirjaston käyttöön ja tiedonhakuun liittyvää tilaisuutta kirjastossa. Hannikaisen salissa järjestettiin 20 tapahtumaa, joiden esiintyjät olivat pääsääntöisesti lapsia ja nuoria.		
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Vuoden aikana toteutetaan tapahtumat yhteistyössä vammais- ja vanhusneuvostojen kanssa sekä romanimusiikin tapahtuma yhteistyössä romaniyhteisön kanssa. Nurmeksen kaupungin juhlavuosi ja Taste Saimaa -hanke näkyvät paikkakunnan tapahtumissa. Mittari: toteutuneet tapahtumat	Romanikulttuuritapahtuman valmistelutyötä jatkettiin. Aloitettiin Ikolassa toimivan päiväkodin metsäryhmän toiminnan valmistelu yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa suunniteltu Nurmeksen kaupungin 50-vuotisjuhlavuoden tapahtuma toteutettiin Valtimotalossa toukokuussa.	Kaksipäiväinen romanikulttuuritapahtuma toteutettiin elokuun alussa. Maakuntapäivän Regattakadun ruokapidot -tapahtumassa elokuun lopussa yhdistettiin ruokaa ja kulttuuria Taste Saimaa -juhlavuoden teeman mukaisesti. Yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa toteutettiin lokakuussa Viidenkymppien villitys -konsertti. Kaupungin juhlavuoteen liittyivät myös Linnateatterin lastenteatteriesitys ja itsenäisyyspäivän juhlatanssit PielisAreenalla.	4150 Kulttuuripalvelut	Toteutunut
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Museo osallistuu Vanhan Kauppalan alueen ja muiden Rky-alueiden kehittämiseen. Keinoina ovat tapahtumayhteistyö, asiantuntijalausunnot ja laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Mittarit: asiantuntijalausunnot, tapahtumat, verkostotapaamiset.	Vanhan kauppalan avoimet ovet- tapahtumaa valmisteltiin yhteistyössä Vanhan kauppalan asukasyhdistyksen kanssa ja aloitettiin Valtimon Vasaman kanssa valmistelut Vasaman juhlavuoden 2025 näyttelyn kokoamiseksi. Museo antoi seitsemän rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvää lausuntoa sekä osallistui Pohjois-Karjalan museoammatillisten, Itä-Suomen ammatillisesti hoidettujen museoiden, Kantapuu-museokonsortion sekä museoiden valtakunnalliseen tallennus- ja kokoelmayhteistyöhön.	Museo oli mukana Nurmeksen Vanhan kauppalan asukasyhdistyksen järjestämässä Avoimet ovet- tapahtumassa 10.8. sekä Hyvärilän nuorisokeskuksen Kekri-tapahtuman 19.10. järjestämisessä. Rakennusperinnön säilyttämiseen liittyviä lausuntoja annettiin 10 . Museo osallistui Itä-Suomen museoiden, Kantapuu-konsortion ja Pohjois-Karjalan ammatillisesti hoidettujen museoiden sekä Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristötyöryhmän tapaamisiin sekä Sotien 1939-45-perinnetoimikunnan kokouksiin. Museo toimii yhteistyökumppanina Itä-Suomen yliopiston kyläkouluprojektissa. Museo ja Itä-Suomen	4170 Museo	Toteutunut

				yliopisto hakivat avustusta Inkeri ja Mauri Vänskän säätiöltä Nurmeksen palotoimen historian tallennusprojektiin, ja sitä saatiin 15 000 euroa. Yhteistyötä Valtimon Vasaman kanssa jatkettiin Vasaman juhluvuoden 2025 näyttelyn kokoamiseksi.		
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Kulttuuripalvelut tukee nuorten osallistumista yhteistyössä oppilaitosten ja muiden nuorisotoimijoiden kanssa. Nuorille tapahtuma osallistuvan budjetoinnin kautta, yhteistyössä nuorisovaltuusto ja Hyvärilä Nuoriso- ja matkailukeskuksen kanssa. Mittarit: TET-jaksojen määrä, projektien ja oppimistehtävien määrät, toteutunut tapahtuma.	Kirjastossa oli keväällä kaksi TET-oppilasta ja kesällä kaksi nuorta töissä kesätyösetelillä. Kahden lukio-opiskelijan kuvataidediplomityöt olivat esillä kirjastossa toukokuussa. Museo jatkoi yhteistyötä Hyvärilän kansainvälisen nuorisotoiminnan kanssa. Ranskalainen lukion Erasmus-ryhmä tutustui Nurmeksen historiaan Kötsin museossa. Ikolan museo tarjosi kesätyöpaikan kahdelle nuorelle, ja nuorten 4H-yritys hoiti Ikolan museon kesäkahvilaa heinäkuussa. Nurmeksen kaupungin 50-vuotisjuhluvuoden tapahtuma nuorille järjestettiin toukokuussa yhteistyössä nuorisovaltuuston ja Hyvärilän nuorisokeskuksen kanssa.	Museo jatkoi monivuotista projektiyhteistyötään Hyvärilän nuorisokeskuksen kansainvälisen nuorisotyön kanssa kekriperinteen elvyttämisessä ja esittelyssä. Museon Kekriaiheinen näyttely Hyvärilän Kekrimarkkinoilla 19.10. keräsi 905 kävijää. Museo tarjosi kesätyöpaikan kahdelle nuorelle, ja kahden nuoren 4H-yritys hoiti Ikolan museon kahvilaa kesällä ja luentoja kahvitarjoilut syksyllä. Kirjastossa työelämään tutustui yhteensä kolme peruskoulun TET-oppilasta ja kesällä kaksi nuorta oli töissä kesätyösetelillä. Kahden lukio-opiskelijan kuvataidediplomityöt olivat esillä kirjastossa toukokuussa.	Koko tulosalue	Toteutunut

2.3.2 Opetus- ja koulutuspalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Opetus- ja koulutuspalvelujen tavoitteet määritellään velvoittavasti valtakunnallisissa opetussuunnitelmien perusteissa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta. Paikallistasolla koulujen toimintaa ohjaa tavoitteineen kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat. Lisäksi toiminnan perustana on perusopetus - ja lukiolait.

Opetus - ja koulutuspalvelut muodostuvat perus- ja lukio-opetuksen sekä kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä. Perusopetuksen oppilasmäärä on budjettia laadittaessa 782 oppilasta, josta esioppilaita 63. Perusopetusta annetaan Porokylän (vuosiluokat 1-6), Kirkkokadun (vuosiluokat 1-9) ja Valtimon (vuosiluokat 1-9) kouluissa sekä lukio-opetusta Nurmeksens lukiossa. Esiopetus järjestetään varhaiskasvatusyksiköissä. Lukio sijaitsee yhteisellä campus-alueella Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän omistaman Nurmeksens ammattiopiston kanssa. Nurmeksens lukiossa opiskelee 107 opiskelijaa. Kansalaisopiston toimintaa järjestetään useissa eri toimipisteissä eri puolilla Nurmesta keskimäärin 5100 tuntia lukuvuodessa.

Opetus- ja koulutuspalvelut

Tuloarvot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	608 064	0	608 064	383 616	- 224 448	63,1 %
Toimintakulut	-12 833 051	- 194 674	-13 027 725	-12 922 888	104 837	99,2 %
Toimintakate	-12 224 987	- 194 674	-12 419 661	-12 539 272	- 119 611	101,0 %
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	-42 322	-42 322	0,0 %
Tilikauden tulos	-12 224 987	- 194 674	-12 419 661	-12 581 595	- 161 934	101,3 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Opetuksen ja koulutuksen pitkäaikaisena tavoitteena on tukea oppilaiden ja opiskelijoiden kasvua tasapainoisiksi, terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Lisäksi tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin, vastuullisuus ja yhteistyökyky, suvaitsevaisuus ja luottamus sekä kestävä kehityksen edistäminen. Toiminnan tavoitteita ohjaa opetussuunnitelman perusteet. Keskeisinä painopistealueina on:

1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen 2. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot 3. Monilukutaito 4. Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen 5. Työelämätaidot ja yrittäjyys

6. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä kehityksen rakentaminen

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Perusopetuksen ja lukion osalta keskeinen opetuksellisia ja pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on merkittävästi heikentynyt kunnan taloustilanne sekä epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisella tasolla

- taloustilanteen heikkeneminen on merkittävä riski - ei ole toteutunut
- epidemian ja/tai pandemian riski ei tulevan lukuvuoden aikana ole kovin todennäköinen - ei ole toteutunut
- seurauksena opetushenkilöstön altistuminen ja mahdollisen sairauden aiheuttamat poissaolot ja sen myötä sijaistarpeen merkittävä kasvu - ei ole toteutunut
- oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien tuntien merkittävä kasvu - ei ole toteutunut
- riskinä on niin ikään erityisen tuen oppilaille laaditun opetuksen järjestämisestä koskevan suunnitelman tavoitteellinen toteutuminen erityisolosuhteissa - ei ole toteutunut
- riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja oppilaiden kuormittuvuus ja stressitekijät - ei ole toteutunut
- riskinä on asetusten mukaisen kelpoisuuden omaavan henkilöstön saatavuus, jolloin myös osaamisen taso laskee - toteutunut osittain
- taloudellisena riskinä on erityisen tuen tarpeiden merkittävä kasvu ja sijoitettujen lasten ja nuorten määrän kasvu - sijoitettujen lasten ja nuorten määrä on hiukan kasvanut

Perusopetuksen ja lukion osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Lukiokoulutuksen osalta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian Nurmeksens yksikön peruskorjaus on valmistunut aikataulussaan ja tilat ovat olleet käytössä lukuvuoden 2024-2025 alusta alkaen.

Ylä-Karjalan kansalaisopisto:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

- kurssitoiminnan toteutumista ja tavoitteita uhkaava riski on edelleen epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti. Fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ei ole näköpiirissä budjettia laadittaessa - ei ole toteutunut
- riskinä on hallitusohjelman mukaiset leikkaukset kansalaisopistojen tuntimäärään, Tämän seurauksena kurssien määrä vähenee syksystä 2024 alkaen - on toteutunut, tuntimäärän vähennys lukuvuodelle 2024-2025 on 14%
- vastaavasti kansalaisopiston sivutoimisten tuntiopettajien palkkakustannukset eivät toteudu budjetin mukaisesti, koska palkat maksetaan pidettyjen tuntien mukaisesti - palkkakustannukset toteutuneet 1,3% (3247 euroa) budjetoitua suurempana

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Perusopetuksen vuosiviikkotuntien suunnittelu 1-2 vuosiviikkotunnin lisäämiseksi hallitusohjelman mukaisesti.	Suunnittelu tehty koulujen työjärjestykseen kevään 2024 aikana ja otettu käyttöön 1.8.2024 alkaen. Toistaiseksi pysyvä muutos koski määräysten mukaan 7. luokan ruotsin kielen opetuksen tuntimäärän nostamista yhdellä vuosiviikkotunnilla sekä yhden vuosiviikkotunnin lisäämistä 8.-9. luokille lukuvuoden 2024-2025 ajaksi.	kts. 30.6.2024 toteuma.	4111 Perusopetus	Toteutunut
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Opettajien kelpoisuusaste	Porokylän koulu: 94,4% Kirkkokadun koulu: 90,32% Valtimon koulu: 88,4% Lukio: 100%	Porokylän koulu: 95% Kirkkokadun koulu: 92% Valtimon koulu: 90% Lukio: 95%	4110 Koulutuspalvelut	Toteutunut osittain
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Opetushenkilöstön määrä / oppilas	Porokylän koulu: 12,6 oppilasta / opettaja Kirkkokadun koulu: 8,1 oppilasta / opettaja Valtimon koulu: 7,6 oppilasta / opettaja Lukio: 11,8 oppilasta / opettaja Keskimäärin 9,2 oppilasta / opettaja	Porokylän koulu: 12,2 oppilasta / opettaja Kirkkokadun koulu: 8,0 oppilasta / opettaja Valtimon koulu: 7,4 oppilasta / opettaja Lukio: 11,5 oppilasta / opettaja	4110 Koulutuspalvelut	Ei tietoa
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite	Perusopetuksen oppilaista 100% saa päättötodistuksen.	Kirkkokadun koulu: 2 oppilasta ei saanut	Kirkkokadun koulu: kaikki perusopetuksen	4111 Perusopetus	Toteutunut osittain

	(Hyvinvointi)		päättötodistusta. Oppilaat jatkavat syksyllä vuosiluokkiin sitomattomasti peruskoulun suorittamista. Valtimon koulu: 1 oppilas ei saanut päättötodistusta. Oppilas jatkaa syksyllä vuosiluokkaan sitomattomasti peruskoulun suorittamista.	päättävät oppilaat saivat perusopetuksen päättötodistuksen vuoden 2024 aikana. Valtimon koulu: 1 perusopetuksen päättävistä oppilaista ei saanut päättötodistusta vuoden 2024 aikana. Oppilas jatkaa vuoden 2025 puolelle vuosiluokkaan sitomattomassa opetuksessa.		
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaista vähintään 50% on integroitu perusopetuksen yleisryhmiin.	Valmistavan opetuksen oppilaista 80% integroitu yleisopetuksen ryhmiin joko kokonaan tai osittain.	kts.30.6.2024 toteuma	4111 Perusopetus	Toteutunut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen TAT-Yrityskylä yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Perusopetuksen ja TAT-yrityskylän välille on keväällä 2024 solmittu jatkosopimus lukuvuodeksi 2024-2025 yrittäjyyskasvatuksen vahvistamiseksi.		4111 Perusopetus	Toteutunut

2.3.3 Vapaa-aikapalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Vapaa-aikapalvelujen tulosalue muodostuu liikuntapalveluista ja nuorisopalveluista.

Liikuntapalvelut vastaa liikuntapalvelujen suunnittelusta, kehittämisestä ja palvelujen tuotannosta. Ennaltaehkäiseviä ja kuntouttavia liikuntapalveluja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Liikuntapalvelut tukevat senioreiden liikuntatoimintaa ja kulttuuritoimintaa Seniori ePassilla, joka on tarkoitettu yli 65-vuotiaille nurmeslaisille. Uimaopetusta järjestetään kesäisin lapsille kylpylässä ja uimarannoilla.

Nuorisotyöpalvelut ostetaan Hyvärilän nuoriso - ja matkailukeskus Oy:ltä. Nuorten paja Apajan toimintaa ja etsivän toimintaa tuetaan kuntaosuudella. Nuorten työllistymistä tuetaan kesätyösetelein. Pielisen 4H-yhdistyksen kanssa jaetaan nuorille yritysseteleitä, jolla tuetaan nuorten perustamia yrityksiä. Nurmeslaisten lasten - ja nuorten harrastustoimintaa tuetaan juniorikortilla, joka jaetaan kaikille peruskoululaisille, koulujen kautta, vuoden alussa. Juniorikorttia voi käyttää mm. kaupungin metsästyslupa- ja kaupungin omistamille maille.

Liikunta-, nuoriso- ja kyläyhdistysten toimintaa tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin sekä erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden osalta keskeiset vuotta 2024 koskevat toimintaa uhkaavat riskit, on epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti ja sen myötä erityisesti riskiryhmille suunnattujen ennaltaehkäisevien liikuntapalvelujen tilapäinen keskeytyminen.

- ei ole toteutunut

Lisäksi riskinä on yleisten liikuntapaikkojen, erityisesti sisäliikuntatilojen tilapäiset käyttörajoitukset ja mahdolliset sulkemiset.

- ei ole toteutunut

Suunnitellut soveltavan liikunnan ryhmät eivät toteudu. Ikäihmisten ennaltaehkäisevää päivä kuntoutusta ei voida järjestää. Yhdistys-, seura- ja harrastustoiminta ei pysty toimimaan täysipainoisesti, jolloin vaikutus kohdistuu juniorikorttien käyttöön. Vapaa-aikapalveluissa ostetaan suurin osa palveluista, joten palveluntuottajissa tapahtuvat odottamattomat muutokset vaikuttavat toimintaan.

- ei ole toteutunut

Vapaa-aikapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	55 800	0	55 800	65 092	9 292	116,7 %
Toimintakulut	-880 120	0	-880 120	-900 906	-20 786	102,3 %
Toimintakate	-824 320	0	-824 320	-835 815	-11 495	101,4 %
Suunnitelman muk. poistot						
Tilikauden tulos	-824 320	0	-824 320	-835 815	-11 495	101,4 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Hyvinvointiin ja kaikenikäisten terveyttä edistävään toimintaan panostaminen järjestöyhteistyötä tiivistämällä. Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön käynnistäminen. Lähiliikuntapaikat tutuiksi kaupunkilaisille tapahtumien myötä. Uusien liikuntapaikkojen suunnittelu yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Esteettömyyskartoituksen tekeminen kaupungin liikuntatilojen ja -paikkojen osalta.	Vammaisneuvosto on tehnyt keväällä ja kesällä esteettömyyskävelyt Hyvärilän alueelle. Hyvärilään tehty esteetön frisbeegolfväylä. Keskustan kentän katsomoa on korjattu vammaisneuvoston ohjeiden mukaan. Esteetön kuntoilualue on valmistunut Satama-Mikonniemi alueelle. Liikuntatilakohtaiset esteettömyyskartoitukset on tehty kouluille (3), liikuntahalleille (2) jäähallille ja Kuntalaisten Talolle.	Liikuntatilakohtaiset esteettömyyskartoitukset on tehty kouluille (3), liikuntahalleille (2) jäähallille ja Kuntalaisten Talolle. Kartoituksessa on huomioitu myös kaupungin käyttämät liikuntatilat.	4185 Liikuntapalvelut	Toteutunut
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Reittihankkeen jatkovaiheen suunnittelu yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.	Tänä kesänä on tehty reiteillä merkintöjä, raivausta ja pitkoksia. Toimenpiteiden myötä on seuraavat kohteet saatu valmiiksi; Ellun ja Kotilanvaaran lenkit, Bombalta tsasounan reitti, Porokylän polut sekä Syrjän pitkokset. Hurtan taival on vielä työn alla, valmistunee loppuvuoteen mennessä. Sivakan pitkoksia uusitaan alkusyksystä. Talonpojan taival jää kesken, työ jatkuu ensivuonna.	Reittien tekeminen jatkuu vielä vuonna 2025.	4185 Liikuntapalvelut	Toteutunut
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kesätyösetelien kautta nuorten työllistyminen yhdistyksiin, yrityksiin ja yhteisöllisiin tapahtumiin.	Kesätyöseteleitä haettu tänä vuonna 167 kpl (183 kpl v. 2023). Kesätyösetelillä työllistyi 86 nuorta, joista 25 nuorta oli kaupungin eri hallintokuntien työllistämiä.	Nuorten työllistyminen kesätöihin kesätyösetelillä on koko ajan vähentynyt. Nuoria työllistyi 86.	4190 Nuorisopalvelut	Toteutunut

2.3.4 Varhaiskasvatuspalvelut

Tulosalueen yleiskuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen tarjoaminen nurmekselaisille lapsiperheille. Nurmeksessa on kuusi päiväkotia: Pikku-Kaarlen, Hannilan, Rekulan, Porokylän, Niksulan ja Nurmesjärven päiväkodit. Nurmeksessa toimii arkinen avoin päiväkotitoiminta. Perhepäivähoitajia on työsuhteessa tällä hetkellä 12 sekä yksi varahenkilö ja tarpeen mukaan palkataan uusia määräaikaista perhepäivähoitajia. Päiväkodeissa työskentelee 88 työntekijää. Päiväkodeissa toimii koko - ja osapäivähoito sekä esiopetus. Varhaiskasvatuksen hallinnossa työskentelee kokopäiväisesti 5 henkilöä.

Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta tarjoava monialainen palveluverkosto, johon kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen oppilaitokset, nuorisotyö, seurakunnat, Siun soten sosiaali- ja terveystyö, yhdistykset sekä muut perheitä tukevat tahot. Työtä tehdään yli hallintorajojen ja toimintaa koordinoi yhteisökoordinaattori. Avoin päiväkotitoiminta toimii perhekeskuksen kohtaamispaikkana. Perhekeskuksen toimintaa ohjaa hyvinvointisuunnitelman tavoitteet. Avoimen päiväkodin toiminta päättyi 31.5.2024.

Satelliittiryhmien toiminta päättyi 31.7.2024. Syynä tähän oli vuonna 2021 suurehkon ikä luokan tuleminen 3-vuotiaiksi. Kolme vuotta täyttäneet lapset voidaan sijoittaa 21 lapsen ryhmiin, jolloin yhtä aikuista kohden saa olla 7 lasta. Lapset sijoitettiin olemassa oleviin päiväkotitoimintoihin. Tällä ratkaisulla saimme säästöjä aikaan kustannuksissa. Tämän hetken isoin ongelma on se, ettei päteviä opettajia hae avoimista paikoista.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Varhaiskasvatuksen osalta keskeinen toiminnan tavoitteita sekä esiopetuksen pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on mahdollisen pandemian voimistuminen ja esiintyminen varhaiskasvatusyksiköissä sekä hoitopaikkojen riittävyys:

* sijaisten saaminen erityisesti tilanteissa, jossa varhaiskasvatus joudutaan järjestämään poikkeustilanteissa ja poikkeusoloissa, on erittäin haasteellinen

* oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien töiden merkittävä kasvu

* riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja lasten vanhempien kuormittuvuus ja stressitekijät

* varhaiskasvatuksen maksutuottojen toteutumiseen kohdistuu toimintakaudella epävarmuustekijöitä johtuen valtakunnallisesta linjauksesta, jolla nostettiin tuloja, jonka pohjalta päivähoitomaksut määräytyvät (maksutuotot pienenevät)

* varhaiskasvatustarpeen ennakoitiin koko toimintakaudelle

* kelpoisuuden omaavan henkilöstön saaminen vakinaisiin ja määräaikaisiin virka/työsuhteisiin

* kelpoisuuden omaavaa henkilöstöä ei saada erityisesti tilanteissa, jossa hoitopaikkojen kysyntä ylittää vapaana olevien hoitopaikkojen määrän

* pysyvä henkilöstöpula

Varhaiskasvatuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Varhaiskasvatuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TA 2024	Muutos	TA+Muutos	Toteuma 1-12/2024	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	120 000	0	120 000	148 108	28 108	123,4 %
Toimintakulut	-7 223 052	0	-7 223 052	-6 641 988	581 064	92,0 %
Toimintakate	-7 103 052	0	-7 103 052	-6 493 879	609 173	91,4 %
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	-8 550	-8 550	0,0 %
Tilikauden tulos	-7 103 052	0	-7 103 052	-6 502 430	600 622	91,5 %

Talousarviovuoden tavoitteet

Talousarviossa on varauduttu Nurmesjärven päiväkodin ja Karhitiellä sijaitsevan satelliittiryhmän kustannuksiin. Ryhmät on perustettu perhepäivähoitajien vähenevän määrän ja varhaiskasvatuspaikkojen kysynnän lisääntymisen tarpeeseen.

Varhaiskasvatus:

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Vastuuyksikkö	Tila
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Lähiympäristön, metsän, hyödyntäminen varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä. Toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen näkökulma. Tavoitteena on, että jokaisessa varhaiskasvatusyksiköissä on yksi Suomen ladun metsämörri-ohjaaja koulutuksen käynyt henkilö. Laatutunnuksen voi hakea, kun toiminta on ollut käynnissä vuoden.	Osa henkilöstössä on käynyt Metsämörri-koulutuksen ja koulutukset jatkuvat syksyllä. Lapsiryhmät hyödyntävät lähiympäristöä toiminnassaan.	Osa henkilöstössä on käynyt Metsämörri-koulutuksen ja koulutukset jatkuvat syksyllä. Lapsiryhmät hyödyntävät lähiympäristöä toiminnassaan. Metsämörri- koulutukseen on osallistujia myös vuoden 2025 aikana.	Koko tulosalue	Toteutunut osittain
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perhekeskuksen kohtaamispaikalla tavoitetaan perheitä ja tuetaan arjen ilmiöissä. Perhekeskusverkosto tuntee palveluverkoston.	Tapahtumia oli 2 ja perhekeskusverkosto o kokoontui 9 kertaa. Avoimella päiväkodilla toimintapäiviä oli keväällä 2024 61kpl. Lapsia osallistui toimintaan 492 ja aikuisia 367. Lapsia oli hoidossa 64. Huoltajat ovat saaneet ammatillista ohjausta 32 kertaa. Joka toinen torstai perhepäivähoitajat kokoontuivat avoimelle päiväkodille ja avoin päiväkotia järjesti toimintaa perhepäivähoitajille myös Rekulan päiväkodilla. Avoimen päiväkodin toiminta päättyi toukokuussa 2024.	"Tapahtumia 7 ja perhekeskusverkoston kokoontumisia 12 kertaa " Tapahtumat ovat olleet: avoimen avajaiset, avoimen esittely kohtaamispaikka koordinaattoreille, Pippendorffin kummitukset näytös, Joululahjakeräys, syksyinen aarrejahti, Rahoittajana Nurmes 50-v kautta: Gellityöpaja lapsille ja nuorille sekä 4H Vanhan kauppalan seikkailu lapsille Verkoston kokoontumiset ovat olleet: Pohjoisen alueen johtoryhmä 7 kertaa, Nurmeksen perhekeskusverkosto 1 kerran, Perhekeskuskoordinaattori en tapaamiset 3 kertaa ja kohtaamispaikkakoordinaattorien kokous 1 kerta. Avoimen päiväkodin toiminta päättyi toukokuussa 2024.	Koko tulosalue	Toteutunut osittain
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä pyritään liikkumaan varhaiskasvatuksen suositusten mukaisesti.	Osalla ryhmistä on käytössä liikkuva varhaiskasvatusmateriaali ja lasten kanssa liikutaan varhaiskasvatuspäivän aikana mahdollisimman paljon.	Osalla ryhmistä on käytössä liikkuva varhaiskasvatusmateriaali ja lasten kanssa liikutaan varhaiskasvatuspäivän aikana mahdollisimman paljon.	Koko tulosalue	Toteutunut osittain

HYVINVOINTI	Metsä/luontopäiväkot	Metsä-/luontopäiväkodin toiminnan suunnittelu strategian mukaisesti.	Metsäpäiväkotiryhmä aloitti toiminnan 1.8.2024 yhtenä Rekulan päiväkotiryhmänä. Luontopainotteisia lapsiryhmiä on useampia.	Metsäpäiväkotiryhmä aloitti toiminnan 1.8.2024 yhtenä Rekulan päiväkotiryhmänä. Luontopainotteisia lapsiryhmiä on useampia.	Koko tulosalue	Toteutunut
-------------	----------------------	--	---	---	----------------	---

2.4 Nurmeksen Lämpö Oy

Yhtiön yleiskuvaus

Toiminta vuonna 2022-24: Kaukolämmön tuottaminen ja jakelu Nurmeksen taajamissa. Lämmöntuotannossa käytetään pääsääntöisesti lähialueilta hankittua kotimaista polttoainetta. Asiakasmäärä vakiintuu nykyiselle tasolle, koska verkoston kattavuus on taajamissa hyvällä tasolla. Uusia asiakkaita otetaan olemassa olevan verkoston läheisyydestä. Todennäköisesti öljylämmityksestä luopuvilla kiinteistöillä on tulevaisuudessakin kiinnostusta kaukolämpöön liittymiseen.

Lämmöntuotantokapasiteettia on päivitettävä Nurmeksessa, koska pääkattila alkaa tulla teknisen käyttöikänsä päähän. Investointi pyritään aloittamaan vuonna 2024 ja uusi kattila olisi käytössä 2025-2026 lämmityskaudella.

Riskien kartoitusta ja hallintaa pyritään tekemään jatkuvasti ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Ritoniemen 10 MW:n kattilan korvaamiseksi tarvittavan kattilaprojektin aloittaminen keväällä 2024.	Aikataulussa.	Projekti on aikataulussa.	Toteutunut
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön liiketoiminnan tulos on positiivinen ja liikevaihto on noin 5,0 M€	Liikevaihto 6/2024 on 2,99 M€. Liikevaihtoennuste tämän perusteella on n. 5,2 M€.	Liikevaihto 5,04 M€. Tilikauden tulos -350 t€, joka johtui pääasiallisesti lämpökattilan rikkoutumisen suunnittelelmattomista korjauskustannuksista.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Varautumissuunnittelua ja harjoittelua jatketaan yhdessä kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa.	Osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.	Osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.	Toteutunut

2.5 Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratalot

Yhtiön yleiskuvaus

Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot (NVT) on Nurmeksen tarpeiden mukaisia asumispalveluja kestävästi tarjoava yleishyödyllinen toimija. NVT:n tehtävänä on tarjota kaupungin kaikille asukkaille ja sinne muuttaville mahdollisuus saada kohtuuhintainen ja elämäntilanteeseensa sopiva vuokra-asunto.

NVT on Nurmeksen kaupungin konserniin kuuluva, kaupungin 100% omistama vuokrataloyhtiö. Yhtiön 21 eri kohteessa on yhteensä 364 asuntoa.

Riskienhallinta

NVT:n hallituksen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Strategiset riskit

Nurmeksen väestökehitys on laskeva ja ikärakenne vanheneva. Muutokset ovat ennustettavissa, mutta nopeat suuret muutokset ovat yhtiölle riski.

Kaupungin veto- ja pitovoiman kehittäminen ovat yhtiön tulevaisuuden kannalta olennaisia.

Yhdyskuntarakenteen ennakoimattomuus muodostaa riskin kiinteistöjen sijoittumisen, kehittämisen ja uudisrakentamisen kautta.

Perusteellinen yleiskaavan päivittäminen tuo yhtiön toimintaan ennakoitavuutta.

Hyvinvointialueen ratkaisut vanhusten yhteisöllisessä asumisessa ovat avoinna. NVT:llä on tähän tarkoitukseen peruskorjattuja kiinteistöjä toissijaisessa käytössä. Yhtiössä on käynnistetty neuvottelut hyvinvointialueen kanssa.

Taloudelliset riskit

Energian hinta (kaukolämpö, sähkö) on yhtiön taloudessa merkittävä tekijä. Hintakehityksen epävarmuus on tunnistettu riski.

Riskin pienentämiseksi yhtiö tekee energiatehokkuutta parantavia investointeja.

Yhtiön velkataakka on toimialasta ja yleishyödyllisyydestä johtuen suuri. Korkotason suuret nousut voivat aiheuttaa talouteen ongelmia.

Asuntojen riittävä käyttöaste on NVT:n talouden perusta. Yleishyödyllisyydestä (/ ARA) johtuen alhaista käyttöastetta ei voida kompensoida vuokrien korotuksilla. Riskiä pyritään minimoimaan optimoimalla asuntokannan kokoa.

Toiminnalliset riskit

Kiinteistöhuolto muodostaa noin kolmanneksen yhtiön toiminnallisista kuluista. Näiden palvelujen hintakehitys on yhtiölle olennaista. Kiinteistöjen kunnon, turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta kiinteistöhuollon laatu on tärkeä.

Nurmeksessa NVT:n laajuudessa tarvittavien kiinteistöhuoltopalvelujen tarjonta on kapea. Riskiä voitaisiin mahdollisesti pienentää kaupunkikonsernin yhteisin ratkaisuin.

Vahinkoriskit

Lisääntyvät säiden ääri-ilmiöt ovat riski kiinteistöomaisuudelle. Kesäisin rankkasateet voivat aiheuttaa tulvariskejä kiinteistöille. Talvella runsaat lumisateet voivat aiheuttaa äkillisiä kattolumikuormien ylittymistä. Säiden ääri-ilmiöistä johtuvia riskejä pyritään minimoimaan ennakoiduilla kattolumien pudotuksilla ja kiinteistöjen hulevesijärjestelmien päivityksillä.

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkeivallan seurauksena.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Ulkoisen viestinnän tehostaminen.	Ulkoisen viestinnän keinoja linjataan strategian päivityksen yhteydessä. Ulkoista viestintää on tehty alkuvuoden aikana paljon mm. kv-opiskelijoiden asuttamisessa yhtiön kohteisiin.	Ulkoista viestintää tehtiin kv-opiskelijoiden asuttamisessa yhtiön kohteisiin.	Toteutunut
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	PTS-Suunnitelmien ja strategian päivitys.	PTS-Suunnitelmat tehty. Strategian päivitys loppuvuoden aikana.	Yhtiön strategian päivitys tehty.	Toteutunut
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Asuntojen käyttöastetavoite 88%.	Asuntojen kumulatiivinen käyttöaste 84,5%.	Käyttöastetavoite ei täyttynyt. Vuoden kumulatiivinen käyttöaste 85,10 %.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön käyttämän sähköenergian pienentäminen.	Yhteisöpiha 2:een lisätään aurinkopaneeleita.	Yhtiön käyttämä sähköenergia pieneni vuonna 2024 edellisiin vuosiin verrattuna.	Toteutunut

2.6 Hyvärilä Oy

Hyvärilä nuoriso- ja matkailukeskus

Hyvärilä on valtakunnallinen nuorisokeskus, jonka toimintaa valvoo ja tukee Opetus- ja kulttuuriministeriö. Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilän palvelutehtävä määräytyy nuorisolaissa; Hyvärilän pääasiallisena tehtävänä on tarjota ympärivuotisesti nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- ja leiritoimintaa (Nuorisolaki 20 §). Hyvärilän nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestäväää kehitystä. Hyvärilä toteuttaa ostopalveluna Nurmeksien kaupungin nuorisotyötä Nuorten Kulmalla ja Valtimon pitäjässä ja työpajatoimintaa Nurmeksessa. Hyvärilän toiminta on yleishyödyllistä ja mahdollinen ylijäämä on käytettävä nuorisotyöhön ja nuorisokeskuksen kehittämiseen.

RISKIENHALLINTA HYVÄRILÄSSÄ

Hyvärilä nuoriso- ja matkailukeskuksessa on tunnistettu, arvioitu ja pyritty hallitsemaan erilaisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa toimintaan ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Hyvärilä nuoriso- ja matkailukeskuksen toiminta jakaantuu kolmeen osa-alueeseen, joita ovat nuorisokeskustoiminta, alueellinen nuorisotyö ja matkailupalvelut. Alueellinen nuorisotyö jakaantuu perusnuorisotyöhön, työpajatoimintaan ja etsivä nuorisotyöhön. Nuorten Kulma eli alueellinen nuorisotyö toimii Kirkkokatu 18:ssa, 2. kerros ja matkailu- ja nuorisokeskus Hyvärilä Lomatie 12:ssa. Nuorisokeskuksen palveluksessa on kaikkiaan vakituksia työntekijöitä 26 henkilöä, joista 6 henkilöä työskentelee Nuorten Kulmalla.

Strategiset riskit

Kilpailu ja markkinoiden muutos

Nuorisokeskusten tarjoamien leirikoulupalveluiden vahvuuksia ovat laadukkaat, ohjauksellinen ja opetuksellinen ote sekä turvallisuus toimintaympäristö, jotka erottavat keskuskeskukset muista kilpailijoista. Hyvärilä vastaa kilpailuun kehittämällä asiakaslähtöisiä palvelutuotteita yhteistyössä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa huomioiden ajan ilmiöt ja kohderyhmien tarpeet sekä kehittämällä digitaalisia palveluita kuten verkkokauppa. Hiljaisia signaaleja tarkkaillaan eri tutkimustulosten ja yhteistyöverkoston kautta ja reagoidaan tarvittaessa markkinoiden muutoksiin.

Maine

Hyvärilä harjoittaa vastuullista ja eettistä liiketoimintaa; Hyvärilä on nuorisokeskus, jonka toimintaa Opetus- ja kulttuuriministeriö valvoo. Hyvärilällä on viestintäsuunnitelma, jossa myös kriisiviestintä on otettu huomioon. Hyvärilä seuraa aktiivisesti sosiaalista mediaa ja verkkokanavia, joissa keskustellaan yrityksen toiminnasta kuten booking.com, Facebook ja Instagram sekä muut sähköiset alustat. Asiakaspalautetta kerätään aktiivisesti ja niihin reagoidaan. Hyvärilä on yhteiskunnallinen yritys, joka on sitoutunut vastuulliseen toimintaan ja sillä on kaksi ympäristösertifikaattia. Olemme säännöllisesti yhteydessä mediaan ja tiedotamme avoimesti omasta toiminnastamme.

Taloudelliset riskit ovat yrityksen taloudelliseen tilanteeseen, kuten kannattavuuteen, maksuvalmiuteen ja kustannuksiin vaikuttavia riskejä.

Taloudellinen tilanne

Maailmantalouden vaihtelut (finanssikiisit, inflaatio, pandemiat) näiltä suojautuminen on haasteellista, mutta riskiä voidaan vähentää talouden huolellisella suunnittelulla ja hallinnalla. Kriisivarauttavuus, säästäminen ja velkaantumisen välttäminen, toiminnan ja tulolähteiden monipuolistaminen. Vakuutukset ovat ajanmukaisesti kunnossa. Myös talousasioista vastaavien kouluttaminen taloudelliseen toimintaan auttaa varautumaan asioihin ja ymmärtämään taloudenilmiöitä. Toiminnan riskinä on yleisesti avustusten pieneneminen mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen väheneminen. Lisäksi raaka-aineiden hinnan nousu, palvelujen ja tuotteiden hinnannousu vaikuttaa toimintaan. Riskiin varaudutaan sopeuttamalla toimintoja kuten supistamalla aukioloaikoja, tehostamalla työntekijäresursseja sekä viime kädessä pitämällä muutosneuvottelut. Yhdessä nuorisokeskusverkostona haemme ulkopuolista rahoitusta sekä jatkamme erilaisten nuorisotyön hankkeiden hakemista. Nuorisokeskusten arvonlisäverottomat nuorisohinnat ja nuorisokeskusavustuksen määrä ei huomioi yleistä kustannusten nousua. Hyvärilä pyrkii vähentämään kannattavuusriskiä nostamalla kuluttajahintoja ja näin kattamaan erotuksen. Hintojen kehitystä seurataan ja reagoidaan dynaamisella hinnoittelulla tasaamaan sesonkivaihteluja.

Operatiiviset riskit ovat yrityksen sisäisistä tai ulkoisista prosesseista, järjestelmistä tai henkilöstöstä johtuvia riskejä.

Hyvärilä on asiantuntijaorganisaatio, jolloin sairastumiset tai irtisanoutumiset ovat riskejä. Riskiin on varauduttu nimeämällä varahenkilöt avainhenkilöille ja käyttämällä mentorointimenetelmää nk. hiljaisen tiedon siirtämiseksi sekä tehtävänkuvia tarkentamalla. Henkilöstöä sitoutetaan pitämällä huolta työntekijöiden jaksamisesta sekä ajantasaisesta osaamisesta koulutussuunnitelman avulla. Työntekijöillä on henkilöstöetuja, jotka edistävät terveyttä ja hyvinvointia. Ihmisten virheiden välttämiseksi on työntekijöiden perehdyttäminen avainasemassa estämään työntekijän tekemät virheet mm. tietojen ja tilausten käsittelyssä. Sisäisiä prosesseja vahvistetaan ja kehitetään jatkuvasti karsimaan tehottomuutta ja kustannuksia.

Tietoturvariskit

Hyvärilä on osa Nurmeksien kaupungin tietoverkkojärjestelmää. Annettuja tietoturvaohjeita noudatetaan: salasanojen vaihtaminen, ohjelmien päivitykset tehdään säännöllisesti ja mahdollisista häiriöistä tiedotetaan eteenpäin mahdollisemman nopeasti. Epäluottavista osoitteista mm. ulkomailta tulevia sähköposteja käsitellään harkiten. Moniin sähköisiin järjestelmiin ja ohjelmiin on käytössä kaksivaiheinen tunnistautuminen.

Ympäristötekijät

Hyvärilän alueen tuulinen ja puistomainen alue on otollinen mm. puiden kaatumiselle. Asiaan on varauduttu tarkkailemalla puuston ikään sekä poistamalla mahdolliset riskiä aiheuttavat puut ja oksat. Myös lumikuormat aiheuttavat riskin niin rakennuksille kuin ihmisille, lumikuormia tarkkaillaan ja katot puhdistetaan säännöllisesti. Piha-alueiden kulkuväylät hiekoitetaan pienentämään liukastumisriskiä.

Valvonta- ja hallintovirheet

Hyvärilän hallitus valvoo toimitusjohtajan toimintaa säännöllisesti sekä johtaa toimintaa säännöllisillä hallituksen kokouksilla. Esihenkilöitä koulutetaan säännöllisesti ja sisäisiä palavereita pidetään. Yrityksen kirjanpito on hoidettu kirjanpitolain ja sääntöjen mukaisesti. Hallituksen puheenjohtajalla on pääsy Netvisor järjestelmään. Hyvärilässä on rajoitettu pääsy krittisiin järjestelmiin ja tietoihin vain tarvittavilla henkilöillä. Sopimuksia ja tilauksia voi tehdä vain tarvittavat henkilöt.

Vahinkoriskit - henkilöturvallisuus, omaisuus tai ympäristöön kohdistuvat riskit.

Hyvärilässä on työsuojeluvaltuutettu sekä kaksi varahenkilöä. Jokainen osasto on tehnyt riskien ja vaarojen arvioinnin. Työsuojelutoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja mahdollisista vaaratekijöistä ilmoitetaan Hyvärilän sähköiseen pelastus- ja turvallisuusjärjestelmään Peltacoon. Aluetta valvotaan kameravalvonnalla ja valvontaa on myös ulkoistettu vartiointiliikkeelle, joka kiertää alueella säännöllisesti sekä tarvittaessa mm. tapahtumien yhteydessä. Tapahtumien järjestämisessä noudatetaan viranomaisten määräyksiä ja ohjeita. Kiinteistöjen kuntoa (lumikuormat, vesivahingot yms.) seurataan säännöllisesti, mahdolliset poikkeamat ja epäkohdat ilmoitetaan Bem-järjestelmään. Asiakkailta tulleet palautteet otetaan huomioon ja niihin reagoidaan nopeasti.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Talous Tavoitteena on ylijäämäinen tilikauden tulos +12 000 €. Mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisolain mukaisesti nuorisotoiminnan kehittämiseen Hyvärilässä. Opetus- ja kulttuuriministeriöstä haetaan yleisavustusta ja erityisavustusta Nuotta-valmennuksen toteuttamiseen sekä investointiavustusta nuorisokeskuksen kehittämiseen. • liikevaihtotavoite 2,4 miljoonaa euroa • yleisavustusta haetaan 480 000 euroa • erityisavustusta 90 000 euroa Nuotta-valmennukseen • muun ulkopuolisen rahoituksen hakeminen myös yhdessä nuorisokeskusverkostona.	Talous 1-6 Liikevaihto 1,3 milj. *myyntitulot 625 000 e - kasvu ed. vuoteen + 26% *muut tulot 745 000 e - kasvua ed. vuoteen + 9% *henkilöstökulut +20% *materiaalit ja palvelut +33% *muut liiketoiminnan kulut +25,5% Tulos - 58 000 e/1-6 Saadut avustukset 2024 • yleisavustus 450 000 euroa • erityisavustusta 90 000 euroa Nuotta-valmennukseen	Talous 1-12 • liikevaihto kasvoi 2,9 miljoonaa euroon • voitollinen tulos + 70 000 euroa • Nuorisomajoitusvuoro okausia 10 076 kpl • Nuorisokäyttöpäivät 28 228,5 kpl • Nuorisokäytön prosentti 67,18 % ja elinkeinolukema 32,82 %. • 31,1 henkilötyövuotta - palkkaa maksettiin 85 henkilölle • siirryttiin omaan siivoukseen (SOL-siivouspalvelut irtisanottiin) • uusi kanoottivarasto • PielisAreenan valaistus uusittu energiaa säästäväksi	Toteutunut
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Nuorisotyö - Nuorten Kulma - perusnuorisotyö, työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö on mukana lasten- ja nuorisotyön verkostojen muutosprosesseissa ja käytäntöönpanoissa siten, että toiminta mukautuu nopeasti ja joustavasti tarkoituksenmukaiseen nuoria tukevaan työskentelymalliin. • kiinnitetään nuorisotyön toimenpiteet	• nuorisotyön toimenpiteet kiinnitetty koulujen ja oppilaitosten vuosikalentereihin • osallistuttu Nurmeksen kaupunkiin ja Hyvärilän nuorisokeskuksen yhteiseen Digitys-hankkeeseen • osallistuttu paikallisiin ja valtakunnallisiin	Vuonna 2024 toteutui: • Työpajatoiminnassa yhteensä 1035 pajapäivää, 46 nuorta. • Perusnuorisotyö, Nuokkari-toiminta sis. digitaaliset alustat; 1420 kävijää/Nurmes, 1114 kävijää/Valtimo • Etsivä nuorisotyö 162 nuorta, joista	Toteutunut

		koulujen ja oppilaitosten vuosikalentereihin - osallistutaan Nurmeksien kaupungin ja Hyvärilän nuorisokeskuksen yhteishankkeeseen Digitys-hanke. - nostetaan esille nuorisotyön vaikuttavuutta eri kanavissa tilastoinnin ja paikallisten ja valtakunnallisten tutkimusten ja kyselyjen kautta. - kohdennetaan Etsivä nuorisotyössä toimenpiteitä ensisijaisesti toisen asteen opiskelijoihin - tuetaan Nuorisovaltuustotoimintaa, toimintakausi samassa rytmisessä maakunnallisen nuorisovaltuuston kanssa. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa 1.1.2025. - kesäkauden toiminta rakennetaan suunnitelmallisesti nuorten toiveiden pohjalta - järjestetään 1 - 2 kpl nuorille suunnattua tapahtumaa/toimintaa yhteistyössä muiden nuorisotoimijoiden kanssa - osallistutaan alueellisiin ja valtakunnallisiin nuorisovaltuustojen koulutuksiin ja tapahtumiin	tutkimuksiin ja kyselyihin. - kohdennettu Etsivä nuorisotyössä toimenpiteitä ensisijaisesti toisen asteen opiskelijoihin - tuettu Nuorisovaltuustotoimintaa, toimintakausi samassa rytmisessä maakunnallisen nuorisovaltuuston kanssa. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa 1.1.2025. - osallistuttu alueellisiin ja valtakunnallisiin nuorisovaltuustojen koulutuksiin ja tapahtumiin - toteutettu yksi nuorten tapahtuma	suurin osa kiinnittyneenä työpajatoimintaa, oppilaitoksiin tai perusnuorisotyöhön - Koulunuorisotyön Yhteen Hiileen hanke siirtyi Nurmeksien kaupungilta Nuorten Kulmalle hankkeen siirtosopimuksella (syksy-24). - Nuorille suunnattu Davin konsertti PielisAreenalla yhteistyössä kaupungin kulttuuritoimen kanssa	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Kansainvälinen toiminta Hyvärilän kansainvälisen toiminnan tavoitteena on aktivoida paikallis- ja alueellinen yhteisö osallistumaan aktiivisesti Hyvärilän kansainväliseen toimintaan sekä tuottaa uusia ohjelmia nuorille ja nuorisotyöntekijöille kansainvälisissä hankkeissa. Kansainvälinen nuorisotyö vahvistaa yhteistyötä alueellisesti mm. Polvijärven nuorisotyön. Tavoitteena on saada 150 nuorta	Kansainvälinen toiminta 1-6 - toteutunut 8 kansainvälistä leiriä. - vapaaehtoistyöntekijät pitäneet 13 kansainvälisyyspäivää Nurmeksien eri kouluissa . - aktivoitu paikallisia ja paikallisjärjestöjä osallistumaan kansainvälisiin tapahtumiin ja projekteihin; Pulaviikko ja	Vuonna 2024 toteutui: - yhteensä 260 osallistujaa, yli 30 eri kansallisuutta, osallistui 13:een nuorille ja nuorisotyöntekijöille suunnattuun liikkuvuusohjelmaan. 3 136 kansainvälistä nuorisotyöpäivää Hyvärilässä - Eurooppalaiset vapaaehtoiset nuorisotyöntekijät (Esc) vierailivat	Toteutunut

		kansainvälisen toiminnan piiriin. - toteutetaan 10-12 kansainvälistä leiriä. - Hyvärilä mahdollistaa vapaaehtoistyöntekijöiden osallistumisen kaupungin tapahtumiin mm. yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä solmii yhteistyösopimuksia että toteuttaa yhteistyössä 1-2 yhteistä toimintaa vuoden aikana. - Hyvärilä aktivoi paikallisia ja paikallisjärjestöjä osallistumaan kansainvälisiin tapahtumiin ja projekteihin; Kekrijuhla, Pulaviikko ja Niittyprojekti. - Hyvärilä aktivoi alueellisia ja paikallisjärjestöjä osallistumaan kansainvälisiin tapahtumiin - solmitaan yhteistyösopimuksia paikallisten yhdistysten kanssa. - Hyvärilä aktivoi nuorisovaikuttamista Euroopan vihreän sopimuksen paikalliseen toteuttamiseen CLICA-hankkeessa. - Hyvärilä auttaa alueellisia nuorisotyöntekijöitä kehittämään kansainvälisiä yhteyksiä ja osaamista	Niittyprojekti toteutui. - solmittiin yhteistyösopimukset Näre Ry:n ja Nurmeskoti yhdistyksen kanssa - Hyvärilä aktivoi nuorisovaikuttamista Euroopan vihreän sopimuksen paikalliseen toteuttamiseen CLICA-hankkeessa. - osallistui 12 nuorta sekä Tuva ryhmä. Lisäksi 12 nuorta lähti ulkomaille eri kv-hankkeisiin ja 7 nuorta oli nuorisovaihdossa - Stay connected hankkeen päätöseminaari, osallistui mm. Kirkkokadun koulu ja Nurmeksien lukio - Green Week tapahtumassa mukana olivat Porokylän koulu, Valtimon koulu, Kirkkokadun koulu, Riveria ammattioppilaitos, Rekulan päiväkot - Hyvärilä auttaa alueellisia nuorisotyöntekijöitä kehittämään kansainvälisiä yhteyksiä ja osaamista - Nuorisotyöntekijöiden kansainvälisyys koulutus ja seminaari pidettiin koulutus Hyvärilässä maaliskuussa	viidessä paikallisessa koulussa, kahdessa päiväkodissa ja järjestivät yli 200 lapselle ja nuorelle työpajoja - Paikallisyhteisölle järjestettäviin tapahtumiin osallistui yli 1000 vierailijaa - Kekrimarkkinat, Green Week, Summer talkoot - aloitettiin VR-lasiprojekti yhdessä Nuorten Kulman kanssa	
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Vastuullisuus & kestävä kehitys - jatketaan hiilineutraalien tuotteiden kehittämistä - hankitaan kompostori - selvitetään pienimuotoisen kasvimaan tekemistä - jatketaan Niittyprojektia	Projektit jatkuvat	Toteutuneita tavoitteita olivat: - sosiaalinen vastuullisuus – nuorisopäällikkö osallistui Tukiliiton työnohjaajakoulutukseen verkossa - Roihu -hankkeessa rakennettiin esiintymislava, joka mahdollistaa monimuotoisen toiminnan - Toteutettiin markkinointi- ja viestintäkampanja,	Toteutunut

				jolla pyrittiin aktivoimaan asiakkaita tai sidosryhmiä ympäristötekoihin. • Esteettömyyskävely paikallisten vertais- ja tukijärjestöjen kanssa (mm. kehitysvammaiset, liikuntarajoitteiset, aistivammat) • Uusimme Sustainable Travel Finland sertifikaatin • Liityimme Itä-Suomen alueen ympäristökasvattajien Itävät-verkostoon • Yhdessä kv-nuorisotyön kanssa toteutettiin aiheeseen liittyviä nuorisovaihtoja ja nuorisotyöntekijöiden koulutuksia.	
ELINVOIMA A	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Hyvällä on merkittävä työllistäjä Nurmeksen alueella, työllistäen väh. 30 henkilötyövuotta. Teemme yhteistyötä oppilaitosten ja työllisyysohjaajien ym. Pikesin toimijoiden kanssa ja selvitämme eri keinoja sekä työllistää, että lisätä harjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja. Työllistämme ja teemme yhteistyötä. • jatkamme oppilaitosyhteistyötä Riveria, Karelia amk sekä Kamk • hyödynnämme oppisopimuskoulutusta ja palkkatukea • markkinoimme aktiivisesti harjoittelupaikkoja, sesonkityöpaikkoja sekä työkokeilupaikkoja • jatkamme työnantajaimagon vahvistamista markkinointikampanjoin hyödyntäen nuorisokeskusverkostoa.	Hyvällä työllisti kesätöihin yhteensä 15 nuorta, harjoittelussa oli 5 nuorta, siviilipalveluksessa 1, oppisopimuksella 2 opiskelijaa. Jatkettiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa; Karelia Amk, Riveria	Hyvällä työllisti kesätöihin yhteensä 15 nuorta, harjoittelussa oli 5 nuorta, siviilipalveluksessa 1, oppisopimuksella 2 opiskelijaa. Kaikkiaan 31,1 henkilötyövuotta. Yhteistyö oppilaitosten kanssa toteutui; Ammattioppilaitokset Karelia ja Riveria	Toteutunut
		Nuorisokeskustoiminnan kehittäminen Nuorisokäyttöprosentin pitäminen yli 60% tasolla, OKM:n tavoitetasolla, vähintään 2/3 osaa toiminnasta on nuorisotoimintaa. Mittareina nuorisokäyttöpäivät, nuorisoyöpymisvuorokaudet ja oman ohjatun toiminnan	• luontaisesti hiilineutraalit leiriohjelmat merkitty • Roihu-hankkeen tuloksena aloitettu toimintaympäristön suunnittelutyöt sekä toimintakulttuurin	Vuonna 2024 toteutui: • nuorisokäytön prosentti 67%, nuorisomajoitusvuorokausia 10 076 kpl, nuorisokäyttöpäiviä 28 228 kpl	Toteutunut

		käyttöpäivät. Valtakunnallisen nuorisokeskustoiminnan tavoitteet: - keskuksen oman ohjauksen käyttöpäivät - tavoite 28 000 käyttöpäivää - leirien ja leirikoulujen tavoite 100 leiriä vuonna 2024 - tavoite 125 leiriä vuonna 2025 - tavoitellaan nuorisotapahtumia ja isoja leirejä vuodelle 2025-2026 - panostetaan lähileirikoulujen myyntiin ja kehitetään päiväleirikoulujen ohjelmia - hyödynnetään Roihu - hankkeen (toimintakulttuurin kehittäminen) tuloksia - nostetaan nuoriso-ohjelmiin tunnetaidot - hiilineutraalit leirikouluohjelmat	muutoksen tähtäävät koulutukset markkinoinnissa panostettu tapahtuma- ja leirimarkkinointiin	100 lasten ja nuorten leiriä toteutui tavoitteen mukaisesti - Roihu-hanke: kuivan maan laiturei - Tonttupolku-projekti toteutui	
		Hyvärilä on monipuolinen nuorisotyön, nuorisomatkailun, liikunnan ja harrastus- ja vapaa-aikatoiminnan aktiivinen toimintakeskus, joka tarjoaa toimivat puitteet ja osaamisen yhteistyökumppaneille, paikallisille ja matkailijoille. Hyvärilän monipuoliset palvelut ja tilat tarjoavat ympärivuotisesti toiminnot monipuoliseen harrastamiseen. Liikunta- ja monitoimihalli palvelee kaikenikäisiä liikkuja ympärivuoden. Alueen ulkoilumahdollisuudet; parkourrata, frisbeegolfrata, Pielis-Golfin golfkenttä, liikuntapuisto, uimaranta, luontopolut ovat kaikkien käytettävissä vuodenajasta riippuen. Avarat ja hyvin hoidetut nurmikat tarjoavat mahdollisuuksia suurleireihin ja tapahtumiin yhdessä alueen matkailutoimijoiden ym. järjestötoimijoiden kanssa. Tapahtumat 2024: Rompepäivät, Drive In & Rock, Leirit 2024: Sydän lapset ja aikuiset, Suurtapahtumat: Maaseutuparlamentti 2024	- panostettu frisbeegolfradan ylläpitämiseen sekä tehty pieniä muutostöitä käyttäjäpalautteen myötä - hankittu sit on top avokajakkeja (helppokäyttöisiä) edistämään vesiurheilulajien kokeilua matalalla kynnyksellä - toteutuneet tapahtumat: Pielisen Messut, Kesäakatemia - nuorisoleirit: Sydänlapset ja aikuiset, Vesaiset	Vuonna 2024 toteutui: - tapahtumat: Pielisen Messut, Kesäakatemia-Nurmeksien nuori musiikki, Rompepäivät, Drive In & Rock, Pielisen Valo - Valtakunnallinen Maaseutuparlamentti 2024 - edistimme lasten ja nuorten liikunnallisuutta ja tarjosimme veloituksettomia liikuntamahdollisuuksia kuten padel-vuoroja ja vuokravälineitä	Toteutunut

2.7 Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy

Yhtiön yleiskuvaus

PIKES on Nurmeksen kaupungin omistama kehittämissyhtiö. Vastaamme Nurmeksen yritysneuvonnasta, kehittämistoiminnasta, osaavan työvoiman saannin edistämisestä ja alueen markkinoinnista yritysten sijoittumispaikkana. Lisäksi tehtäviimme kuuluu matkailun kehittäminen, matkailumarkkinointi ja matkailuneuvonta.

Tarjoamme alueen yrittäjille perustamis-, kehittämis- ja omistajanvaihdosneuvontapalvelut ja lisäksi toimimme paikallisena kumppanina alueelle sijoittuville yrityksille. Toteutamme Nurmeksen elinkeino-ohjelmaa, jonka painopisteitä ovat metsäbiotalous, maatalous, luontomatkailu ja elintarviketeollisuus.

Yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiö ei tavoittele voittoa. Yhtiön tarjoamat palvelut yrityksille ovat maksuttomia.

Yhtiön kannalta keskeisiä toimintaympäristön muutoksia ovat mm. EU-ohjelmakausien rahoitusta koskevat linjaukset, mm. EU-rakennerahastavarojen alueelliset jakoperusteet, jotka vaikuttavat sekä yritysrahoituksen että kehittämishankerahoituksen saatavuuteen. Valtiontalouden kiristymisen voi vaikuttaa yritystukien tasoon ja saatavuuteen. Liiketoimintaympäristön muutosvauhti kiihtyy, myös yllättävien kriisien mahdollisuus on kasvanut. Eri toimialoihin tulee vaikuttamaan megatrendit kuten ilmastonmuutos, digitaalisuus ja vastuullisuus. Yrittäjyys on muutoksessa mm. sivutoiminen yrittäjyys ja kevytyrittäjyys yleistyy. Osaavan työvoiman saatavuus ja osaajatarpeiden muutos on nopeaa, työn monipaikkaisuus tarjoaa uusia mahdollisuuksia. Mahdollisuutena nähdään alueen vahvuuksiin pohjautuva liiketoiminta kuten matkailu ja metsäbiotalous.

Merkittävimmät strategiset riskit ovat aluekehityspolitiikan linjaukset, EU-rakennerahastavarojen alueellisten jakoperusteiden muutos ja kuntatalouden kiristymisen, joka voi vaikuttaa suoraan yhtiön resursseihin ja yhtiön tarjoamiin paikallisiin yrityspalveluihin. Strategisten riskien hallintaa voidaan tehdä mm. pohtimalla ennakoivasti vaihtoehtoisia toimintamalleja ja olemalla mukana maakunnallisessa edunvalvonnassa.

Toiminnallisia riskejä ovat mm. henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit esim. yritysneuvonnassa; hankerahoituslinjausten muuttuminen, joka voi johtaa rahoituksen epäämiseen loppumaksatusvaiheessa; ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden hankinnassa epäonnistuminen esim. osaamisen tms. vuoksi. Yhtiön sisäinen perehdyttäminen, ohjeistukset ja osaamisen jatkuva kehittäminen ovat tärkeitä keinoja hallita toiminnallisia riskejä.

Taloudelliset riskit liittyvät kuntatalouden kiristymiseen, joka voi johtaa yhtiön resurssien leikkaamiseen tai EU-tukirahoituksen merkittävään supistumiseen. Näitä riskejä voidaan hallita esim. pohtimalla ennakoivasti vaihtoehtoisia toimintamalleja ja toiminnan sopeuttamismahdollisuuksia.

Vahinkoriskit esim. IT-järjestelmään liittyvä tietovuoto/murtautumine voi johtaa luottamuksellisen tiedon siirtymiseen ulkopuolisille tai omaisuuteen (tietokoneet, puhelimet jne.) voi kohdistua rikos, jota kautta luottamuksellista tietoa voi joutua väärin käsiin. Vahinkoriskien osalta kattava vakuutusturva ja sopimus luotettavan ulkopuolisen IT-järjestelmätoimittajan kanssa (tietojen suojaus) ovat keinoja hallita riskejä.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Valmistelemme elinkeino-ohjelman yhteistyössä yritysten ja keskeisten sidosryhmien kanssa.	stetty kaksi Tulevaisuustyöpajaa ohjelman valmistelemiseksi, mukana useita yrityksiä ja yhteistyökumppaneita. lmaluonnos on valmistunut kesäkuun lopussa.	Valmistelun yhteydessä päädyttiin tekemään ohjelman sijaan kuvaus elinkeinojen kehittämisen kärjistä ja tärkeimmistä kehittämistoimenpiteistä. Se valmistui vuoden 2024 joulukuussa	Toteutunut
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Alueella jo toimiva teollisuus kestävän kasvun vauhdittajana. Vähintään 10 alueen yritystä aloittaa kehittää omaa liiketoimintaansa valmennusten ja muiden kehittämistoimenpiteiden avulla.	Vastuulliseen liiketoimintaan, tuottavuuteen jne. liittyvät valmennukset yrityksille alkavat vasta syksyllä 2024. Yhtiö on valmistellut investointi- ja	Vieteri-hankkeen valmennuksissa (tekoäly, johtaminen, vastuullisuus) on mukana yhteensä kuusi teollisuusyritystä, ja kolme muiden toimialojen yritystä.	Toteutunut

			kehittämisrahoitushakemuksia 10 kpl alueen yrityksille yht. 1,3 meur arvosta. Lisäksi yhtiö on valmistellut kaksi yritysryhmähanketta alueen yritysten pyynnöstä, näissä kahdessa hankkeessa on mukana useita yrityksiä. Hankkeista odotetaan rahoituspäätöksiä.	Lisäksi Metalli-Innovaatiot yritysryhmä-hankkeessa kolme teollisuusyritystä on aloittanut kehittämistoimenpiteitä.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Uutta vihreää teollisuutta ja matkailuliiketoimintaa saadaan Nurmekseen, vähintään yksi teollinen yritys ja vähintään kaksi uutta matkailu- ja oheispalveluja tarjoavaa yritystä sijoittaa toimintansa tänne.	Sijoittumista suunnittelevien teollisuusyritysten osalta investoinnit edelleen valmisteluvaiheessa, yksityisen yrityksen suunnittelema investointi matkailun oheispalveluun pysähtyi pankkirahoituksen saamisen haasteeseen, toinen yrittäjä valitsi toisen matkailukohteen liiketoiminnan kohteeksi toisen matkailualueen ainakin toistaiseksi.	Kaksi Vihreän teollisuuden yritystä suunnittelee edelleen sijoittumista Nurmekseen. Matkailun oheispalveluihin liittynyt yritysshanke pysähtyi pankkirahoituksen heikon saatavuuden vuoksi.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Vahvistamme Bomban matkailualueen ja Nurmeksen tunnettuutta kotimaassa. - Matkailualueen markkinoidaan matkamessuilla 2024 - Matkailualueen markkinointia saadaan tehostettua yhteistyöllä, ja Bomba-Nurmeksen alueesta tulee nouseva trendikohde kotimaan markkinoilla.	Matkamessuille osallistuttu ensimmäistä kertaa yhteisosastolla Kolin Matkailun, Lieke Oy:n ja Pohjois-Karjalan Sokos-hotellien kanssa. Lisäksi on tehty Bomba-Nurmes aluetta tunnetuksi muissa tapahtumissa mm. Kesän avaus-tapahtumassa Joensuussa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Rekisteröidyt yöpymiset ovat Nurmeksessa kasvaneet n. 5 % edellisen vuoteen nähden. Matkailuyrittäjien kanssa valmisteilla markkinoinnin vuosikello, johon suunnitellaan myös tulevia yhteismarkkinoinnin toimenpiteitä. Yhtiön omana toimenpiteenä on tehty jatkuvaa digimarkkinointia. Alueen matkailusivuston VisitBomba sivuston istuntojen määrä on noussut yli 500 000:een.	Rekisteröidyt yöpymiset lisääntyivät matkailualueella 24 % viime vuoteen verrattuna. VisitBomba sivuston kävijämäärä jäi hieman tavoitteesta, se oli yht. 465 748.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Bomban matkailualueen tunnettuus kansainvälisillä kohdemarkkinoilla kasvaa. Teemme kansainvälisessä matkailumarkkinoinnissa yhteistyötä Kolin, Lieksan	Kaksi merkittävää kansainvälistä matkanjärjestäjää vierailut kevään aikana Nurmeksessa ja tutustunut alueen palvelutarjontaan. Lisäksi alueen matkailuyrityksille tarjottu	Keväällä ja kesällä toteutui kolme kv. matkanjärjestävierailla matkailualueella. Alueen yrityksiä on osallistunut Pohjoisen Lakeland hankkeen kautta kv.	Toteutunut osittain

		ja Juuan kanssa sekä Joensuun, Tahkon ja Vuokatin kanssa, järjestämme matkanjärjestäjävierailuita ja tarjoamme yrityksille mahdollisuutta osallistua kansainvälisiin myyntitapahtumiin.	osallistumismahdollisuuksi a kolmeen eri kansainväliseen myyntitapahtumaan. Yhteisten kiertomatkatuotteiden tuotteistusta aloitettu.	myyntilaisuuksiin. Matkailuyrityksiltä ei saatu palautetta siitä, saivatko he uusia myyntikumppaneita.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Teemme Nurmesta valtakunnallisesti tunnetummaksi järjestämällä yhdessä Nurmeksen kaupungin ja laajan yhteistyökumppaniverkost on kanssa Maaseutuparlamentti tapahtuman.	Tehty paikallista ja alueellista koordinoitua ja viestintää ja sidosryhmien aktivointia, valmisteltu retkiohjelma, koordinoitu Nurmeksen kaupungin vastuulla olevien oheistilaisuuksien valmistelua. Kaikki toimenpiteet toteutettu tiiviissä yhteistyössä Maa- ja metsätalousministeriön, Nurmeksen kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa.	Tapahtuma toteutui onnistuneesti syyskuussa. Tapahtumaan ennakkoi ilmoittautui 912 henkilöä, ja paikan päällä ilmoittautui 195 henkilöä. Tervetulojuhlaan osallistui 420 henkilöä ja Karjalaisiin pitoihin 390 henkilöä. Opinto- ja idearetkille osallistui 390 kävijää. Karjalaisella kauppapaikalla oli n. 700 kävijää kolmen päivän aikana. Yle Areenan Suorat-lähetystä katsoi kolmen päivän aikana 6 922 katsojaa. Tapahtuma lisäsi omalta osaltaan Nurmeksen kaupungin tunnettuutta.	Toteutunut

2.8 Nurmeksien Yrityspalvelu Oy

Yhtiön yleiskuvaus

Nurmeksien Yrityspalvelu Oy on Nurmeksien kaupungin omistama toimitilayhtiö, jonka toiminta käynnistyi vuoden 2021 alussa. Yhtiön tehtävänä on luoda toimitilapalveluilla edellytyksiä alueen teollisuusyritysten ja alueelle sijoittuvien yritysten kasvulle yhteistyössä Nurmeksien kaupungin ja kehittämissyhtiö PIKES Oy:n kanssa. Yhtiö hallinnoi ja vuokraa toimitiloja, vastaa omistamiensa toimitilojen kiinteistönhoidosta ja kunnossapidosta, ja rakennuttaa tarvittaessa uusia toimitiloja alueella jo toimiville tai alueelle sijoittuville yrityksille.

Yhtiön hallituksessa on arvioitu keskeisiä toimintaympäristön muutoksia ja megatrendejä, jotka voivat vaikuttaa yhtiön toimintaan: asiakasyrityksiin vaikuttavat taloudelliset suhdanteet, kustannusten nousu tai koronapandemian kaltaiset poikkeusolot, väestökehityksen keskittyminen kasvukeskuksiin vaikuttaa uusien liiketoiminnalleen paikkaa etsivien yritysten sijoittumiseen (työvoimapotentiali näkökulma), kiinteistöjen hintojen voimakas alueellinen eriytyminen, tuotantotilojen vähäinen kysyntä ja tarve Nurmeksessa.

Strategisia riskejä ovat jo alueella jo toimivien yritysten kasvuedellytykset mm. väestömäärän vähenemisen / osaavan työvoiman saatavuuden vuoksi, ja alueen elinvoiman yleinen kehitys (liikenneyhteydet, koulutus) ja kuntatalouden kehitys ja sen vaikutukset kunnan infrainvestointeihin. Yhtiö ei voi vaikuttaa strategisiin riskeihin suoraan, mutta voi hallita niitä seuraamalla alueen kehitystä ja varautumalla muutoksiin ennakoivasti.

Toiminnallisia riskejä ovat yhtiön rajalliset henkilö- ja taloudelliset resurssit toiminnan laajuuteen nähden, ostopalvelujen kautta hankittavien resurssien mm. kiinteistönhoito sitoutuminen yhtiön tavoitteisiin ja toimintaan. Riskien hallinnan osalta toiminnan ja resurssien yhteensovittaminen ja toiminnan laadun turvaaminen on tärkeää.

Taloudelliset riskit voivat realisoitua asiakasriskien toteutumisen kautta esim. toimitilan vuokralla olevan yhtiön liiketoiminnan voimakas supistuminen, yrityssaneeraus, konkurssi tai liiketoiminnan siirtyminen toiselle paikkakunnalle esim. yrityskaupan kautta. Yhtiön taloudellinen riskinkantokyky em. tilanteissa on heikko. Voimakas kustannusten nousu lisää yhtiön peruskorjausten ja muiden investoinnin kustannuksia, ja äkilliset korjaustarpeet vanhoissa toimitiloissa esim. viemäritukokset voivat aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Yhtiöllä on iso lainakanta, johon liittyy merkittävä korkoriski. Taloudellisia riskejä voi syntyä myös sopimusriskien kautta. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi joitakin keinoja ovat mm. tarkka talouden seuranta, investointien mitoittaminen yhtiön kantokyvyn mukaisesti ja juristien tarkistamat sopimukset.

Vahinkoriskit kuten toimitilan tulipalo, vesivahingot tai ilkivalta, voivat aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Yhtiön omistamat toimitilat ovat pääosin vanhoja, lisäksi niissä on korjausvelkaa. Yhtiön voi hallita riskejä kattavalla vakuutusturvalla, toimitilojen kunnossapitoon panostamalla.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Selvitämme yhteistyössä omistajan kanssa sote-toimitilojen kannattavuutta ja toimitilojen siirtotapaa.	Järjestetty kaksi palaveria Nurmeksien kaupungin kanssa. Asian valmistelu siirtynee vuodelle tai kahdella eteenpäin, sillä tällä hetkellä Nurmeksien kaupungilla ei ole resursseja edistää asiaa. Lisäksi tarvitaan edelleen paljon lisätietoja sote-toimitilojen yhtiöittämiseen liittyen.	Asiaa valmistelu yhdessä Nurmeksien kaupungin kanssa keväällä 2024. Siirretty asian jatkovalmistelu myöhempään ajankohtaan.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Tarkennamme yhtiön talouden seurantaan investoinneissa siten, että laadimme erillisen investointibudjetin	Suunnitteilla ollut asiakkaan investointi ei toteudu v. 2024, joten tavoitetta ei ole ollut tarpeellista toteuttaa.	Erillistä investointibudjettia ei ollut tarpeellista toteuttaa, koska uusia investointeja ei käynnistynyt.	Ei aloitettu
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Laadimme kunnossapidon vastuunjakoalukon	Asiakkaan kanssa käydyissä alustavissa keskusteluissa kävi	Asiaa ei pystytty edistämään yhtiön toimesta alustavia	Toteutunut osittain

		ison toimitilan vuokralaisen kanssa, ja tarvittaessa tässä yhteydessä neuvotellaan asiakkaan kanssa sopimuksen päivittämisestä.	ilmi, että asiakkaan intressinä olisi vastuujakotaulukon päivityksen yhteydessä lisätä yhtiölle kunnossapidon velvoitteita. Tältä osin intressimme eivät kohtaa, eikä asiaa ole sen vuoksi edistetty.	keskusteluja pitemmälle, sillä näkökannat asiakkaan kanssa olivat niin kaukana toisistaan. Yhtiön intressinä karsia yhtiön vastuita kunnossapidon osalta, asiakkaan intressinä lisätä yhtiön vastuita.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	HINKU-tavoitteena kiinteistöjen energiakatselmukset. Toteutamme katselmukset kolmessa kiinteistössä, ja katselmuksista esiin nousseita asioita toteutetaan tulevina vuosina PTS-toimenpiteinä.	Savonia-amk opiskelijan kanssa on sovittu yhden toimitilan energiaselvityksen laadinnasta, mutta toistaiseksi opiskelija ei ole aloittanut opinnäytetyötä.	Opinnäytetyö yhden toimitilan osalta ei edistynyt yhtiöstä riippumattomista syistä. Yhtiö päätti siirtää tiukan kassavaratilanteen vuoksi muiden toimitilojen energiakatselmukset tuleville vuosille.	Ei aloitettu

2.9 Nurmeksen Vesi Oy

Yhtiön yleiskuvaus

Nurmeksen Vesi Oy on Nurmeksen kaupungin omistama vesihuolto-yhtiö. Yhtiö on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Yhtiön toiminta kattaa Nurmeksen kaupungin alueen.

Nurmeksen Vesi Oy vastaa toiminta-alueensa asiakkaiden puhtaan veden tuotannosta ja jakelusta, viemäriverkoston toiminnasta ja jätevesien puhdistamisesta sekä vesihuoltoverkoston rakentamisesta.

Vesihuoltoverkoston toimintavarmuudesta huolehditaan vuorokauden ympäri.

Riskienhallinta:

Nurmeksen Vesi Oy:n riskienhallinta on prosessi, jossa yhtiö tunnistaa, arvioi, hallitsee ja vähentää erilaisia riskejä, jotka voivat vaikuttaa vesihuollon toimintaan. Tavoitteena on varmistaa, että vesihuoltojärjestelmä toimii luotettavasti, turvallisesti ja ympäristöystävällisesti. Riskienhallinta sisältää riskien tunnistamisen, arvioinnin ja suunnitelman riskienhallintatoimenpiteistä, kuten ennaltaehkäisystä, valmiussuunnitelmista ja jatkuvasta seurannasta. Yhtiöllä on käytössä oma varautumissuunnitelma, jossa on otettu kattavasti kantaa toiminnan riskeihin sekä arvioitu niiden vaikutuksia.

Nurmeksen Vesi Oy on tunnistanut toimintaansa liittyvät merkittävät strategiset, taloudelliset, toiminnalliset sekä operatiiviset riskit.

Riskikartoitus on salassa pidettävä dokumentti.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Etäluettavien mittarien käyttöönottosuunnitelma.	Kesken.	Käyttöönottosuunnitelma laadittu. Pilottivaiheen toteuttaja kilpailutettu ja päätetty loppuvuodesta 2024. Pilotti (6kk) käynnistyy keväällä 2025.	Toteutunut
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Rakennushankkeiden kustannusseurantajärjestelmän käyttöönotto.	Kesken.	Tähän ei perusteta uutta järjestelmää, käytetään käytössä olevaa taloushallintojärjestelmää ja eritellään rakennushankkeet sinne tarkemmin.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Jätevedenpuhdistamon kakkosvaiheen saneerauksen suunnittelu.	Suunnittelun kilpailutus käynnistetty Hilmassa.	Suunnittelu käynnistynyt loppuvuodesta 2024.	Toteutunut
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen ympäryskuntien kanssa.	Lieksan ja Juuan vesihuoltolaitosten kanssa käyty keskustelua ja tulevat vierailulle Nurmekseen syksyllä.	Lieksan ja Juuan vesihuoltolaitosten vierailu siirtyi vuodelle 2025 toimijoiden kiireiden takia. Lieksan kanssa pidetty erillisiä yhteistyöpalavereita.	Toteutunut osittain
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Henkilöstöresurssien kartoitus ja vahvistaminen.	Toimistosiihteeri palkattu vuoden alussa 2024. Tällä hetkellä henkilöstöresurssit ok.	Henkilöstömitoitusta tarkastellaan säännöllisesti. Nykyinen henkilöstö + huoltotöiden osittainen ostopalvelu toimii tällä hetkellä hyvin ja on riittävä.	Toteutunut

2.10 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoinen ja sisäinen)

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset erät)	Alkup. talousarvio	TA- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Poikk- %	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	2 670 706	0	2 670 706	3 058 068	387 362	15 %	115 %
MAKSUTUOTOT	250 000	0	250 000	288 620	38 620	15 %	115 %
TUET JA AVUSTUKSET	799 864	0	799 864	535 263	-264 601	-33 %	67 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 984 805	0	8 984 805	9 035 331	50 526	1 %	101 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	12 705 375	0	12 705 375	12 917 283	211 908	2 %	102 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	24 000	0	24 000	89 232	65 232	272 %	372 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	24 000	0	24 000	89 232	65 232	272 %	372 %
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-18 395 433	-359 260	-18 754 693	-17 786 677	968 016	5 %	95 %
PALKAT JA PALKKIOT	-14 800 170	-300 000	-15 100 170	-14 318 692	781 478	5 %	95 %
HENKILÖSIVUKULUT	-3 595 263	-59 260	-3 654 523	-3 467 985	186 538	5 %	95 %
ELÄKEKULUT	-3 237 881	-51 970	-3 289 851	-3 017 839	272 012	8 %	92 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-357 382	-7 290	-364 672	-450 145	-85 473	-23 %	123 %
PALVELUJEN OSTOT	-10 599 662	205 750	-10 393 912	-10 365 653	28 259	0 %	100 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 444 600	20 000	-3 424 600	-3 180 320	244 280	7 %	93 %
AVUSTUKSET	-1 599 100	0	-1 599 100	-1 480 721	118 379	7 %	93 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 728 375	0	-5 728 375	-5 792 358	-63 983	-1 %	101 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-39 767 170	-133 510	-39 900 680	-38 605 728	1 294 952	3 %	97 %
TOIMINTAKATE	-27 037 795	-133 510	-27 171 305	-25 599 214	1 572 091	6 %	94 %
VEROTULOT	18 142 000	789 000	18 931 000	19 342 337	411 337	2 %	102 %
VALTIONOSUUDET	10 928 466	347 287	11 275 753	11 204 546	-71 207	-1 %	99 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	800 000	0	800 000	902 111	102 111	13 %	113 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	550 000	0	550 000	570 707	20 707	4 %	104 %
KORKOKULUT	-495 000	0	-495 000	-502 092	-7 092	-1 %	101 %
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	-19 268	-19 268		
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	855 000	0	855 000	951 459	96 459	11 %	111 %
VUOSIKATE	2 887 671	1 002 777	3 890 448	5 899 127	2 008 679	52 %	152 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 657 900	0	-4 657 900	-4 787 401	-129 501	-3 %	103 %
ARVONALENTUMISET	0	0	0	-57 600	-57 600		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 657 900	0	-4 657 900	-4 845 001	-187 101	-4 %	104 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 770 229	1 002 777	-767 452	1 054 126	1 821 578	237 %	-137 %
POISTOERON MUUTOS	691 100	0	691 100	691 226	126	0 %	100 %
VARAUSTEN MUUTOS	0	0	0	-1 000 000	-1 000 000		
RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	-36 000	-36 000		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 079 129	1 002 777	-76 352	709 352	785 704	1029 %	-929 %

2.11 Investointiosan toteutuminen

		Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu tal. arvio	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
9000	Maa- ja vesialueet/Hankinta	-200 000	0	-200 000	-1 450	198 550	1 %
Menot		-200 000	0	-200 000	-1 450	198 550	1 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9001	Osakkeet ja osuudet/Hankinta	0	0	0	-6 207	-6 207	
Menot		0	0	0	-6 207	-6 207	
Tulot		0	0	0	0	0	
9002	Maa- ja vesialueet/Myynnit	0	0	0	5 936	5 936	
Menot		0	0	0	0	0	
Tulot		0	0	0	5 936	5 936	
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	5 936	5 936	
9005	Muut aineell. hyöd. /myynnit	0	0	0	7 773	7 773	
Menot		0	0	0	0	0	
Tulot		0	0	0	7 773	7 773	
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	7 773	7 773	
9106	Kuivurihankinta	0	-57 600	-57 600	-57 600	0	100 %
Menot		0	-57 600	-57 600	-57 600	0	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9108	Kaupp.talon Kalusto/Lukit.muut	0	-20 000	-20 000	-22 404	-2 404	112 %
Menot		0	-20 000	-20 000	-22 404	-2 404	112 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9138	Kotorannan sprinklauksen muut.	0	-20 000	-20 000	-17 297	2 703	86 %
Menot		0	-20 000	-20 000	-17 297	2 703	86 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9139	Varikon käyttövesipu. saneeraus	0	-15 192	-15 192	-15 270	-78	101 %
Menot		0	-15 192	-15 192	-15 270	-78	101 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9192	Terveyskeskus	-50 000	30 000	-20 000	-19 864	136	99 %
Menot		-50 000	30 000	-20 000	-19 864	136	99 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9209	Kuntalaisten talo	-50 000	40 000	-10 000	0	10 000	0 %
Menot		-50 000	40 000	-10 000	0	10 000	0 %
Tulot		0	0	0	0	0	

		Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu tal. arvio	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
9210	Valtimotalo	-10 000	10 000	0	0	0	
Menot		-10 000	10 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9223	Keskusvarikko	0	-19 808	-19 808	-14 043	5 765	71 %
Menot		0	-19 808	-19 808	-14 043	5 765	71 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9224	Valtimon paloaseman peruskorj.	0	-30 000	-30 000	-15 894	14 106	53 %
Menot		0	-30 000	-30 000	-15 894	14 106	53 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9225	Palv.as.yksikkö/toimintakeskus	-1 850 000	-40 000	-1 890 000	-1 942 069	-52 069	103 %
Menot		-1 850 000	-40 000	-1 890 000	-1 942 069	-52 069	103 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9232	Kotoranta	-60 000	60 000	0	0	0	
Menot		-60 000	60 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9240	Porokylän torin WC	-10 000	-5 000	-15 000	-14 787	213	99 %
Menot		-10 000	-5 000	-15 000	-14 787	213	99 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9241	Kauppat kioskikahvila, WC, var.	-10 000	10 000	0	0	0	
Menot		-10 000	10 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9242	Lokkiharjun WC rakennus	-10 000	-5 000	-15 000	-14 522	478	97 %
Menot		-10 000	-5 000	-15 000	-14 522	478	97 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9243	Uimaran uusi huoltorak.ja sauna	-10 000	10 000	0	0	0	
Menot		-10 000	10 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9244	Harja-auto	-80 000	25 740	-54 260	-54 260	0	100 %
Menot		-80 000	25 740	-54 260	-54 260	0	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	

		Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu tal. arvio	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
9245	Ruohonleikkuri Kubota	-20 000	0	-20 000	-19 954	46	100 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-19 954	46	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9322	Taukopaikat, reitistömerkinnät	-30 000	0	-30 000	-27 171	2 829	91 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-37 245	-7 245	124 %
Tulot		0	0	0	10 075	10 075	
Rahoitusosuudet		0	0	0	10 075	10 075	
9324	Kulunvalvonta järjestelmä	-30 000	0	-30 000	-23 415	6 585	78 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-23 415	6 585	78 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9442	Haketie	-20 000	20 000	0	0	0	
Menot		-20 000	20 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9445	Laamilan alueen asuntokadut	-20 000	0	-20 000	-16 740	3 260	84 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-16 740	3 260	84 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9454	Porokylän rautatiesilta	-60 000	0	-60 000	-45 496	14 504	76 %
Menot		-60 000	0	-60 000	-45 496	14 504	76 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9457	Hyvärilän rautatiesilta	-60 000	0	-60 000	-59 193	808	99 %
Menot		-60 000	0	-60 000	-59 193	808	99 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9468	Kirkkokatu (Rajak-Mikonsalmi)	-60 000	0	-60 000	-36 492	23 508	61 %
Menot		-60 000	0	-60 000	-36 492	23 508	61 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9470	Hyvärilä, kevyenliik. väylä	-40 000	-68 000	-108 000	-107 901	99	100 %
Menot		-40 000	-68 000	-108 000	-107 901	99	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9472	Meijerin alueen kadut	-20 000	0	-20 000	-11 666	8 334	58 %
Menot		-20 000	0	-20 000	-11 666	8 334	58 %
Tulot		0	0	0	0	0	

		Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu tal. arvio	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
9473	Pulkkamäen rakentaminen	-40 000	0	-40 000	-11 169	28 831	28 %
Menot		-40 000	0	-40 000	-11 169	28 831	28 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9474	Pyöräteiden peruskunnostus	-50 000	13 421	-36 579	-36 573	6	100 %
Menot		-50 000	13 421	-36 579	-36 573	6	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9477	Ulkokuntoilupist/satama, kuntop	-30 000	0	-30 000	-35 862	-5 862	120 %
Menot		-30 000	0	-30 000	-45 862	-15 862	153 %
Tulot		0	0	0	10 000	10 000	
Rahoitusosuudet		0	0	0	10 000	10 000	
9478	Keskustan urheilukenttä	-60 000	49 000	-11 000	-10 482	518	95 %
Menot		-60 000	49 000	-11 000	-10 482	518	95 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9480	Hevosniementien ajoyhteys	-60 000	0	-60 000	-26 467	33 533	44 %
Menot		-60 000	0	-60 000	-26 467	33 533	44 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9640	Venepaikat	-25 000	25 000	0	0	0	
Menot		-25 000	25 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9643	Bomban sataman laituri	-40 000	0	-40 000	-15 803	24 197	40 %
Menot		-40 000	0	-40 000	-15 803	24 197	40 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9645	Jäähallin peruskorjaus	-300 000	-111 429	-411 429	-410 949	480	100 %
Menot		-300 000	-111 429	-411 429	-410 949	480	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9648	Sataman rakentaminen, venesatama	-50 000	0	-50 000	-49 608	392	99 %
Menot		-50 000	0	-50 000	-49 608	392	99 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9671	Puukoulun invaluiska, avoterassi	-12 000	-22 732	-34 732	-34 732	0	100 %
Menot		-12 000	-22 732	-34 732	-34 732	0	100 %
Tulot		0	0	0	0	0	

		Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu tal. arvio	Toteutuma 1–12 / 2024	Poikkeama	Tot-%
9905	Tiirikkalant. kuntot. korj. suunn	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0 %
Menot		-20 000	0	-20 000	0	20 000	0 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9906	Huleves. hallintasuunnitelma	-40 000	0	-40 000	0	40 000	0 %
Menot		-40 000	0	-40 000	0	40 000	0 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9907	Saramojoen kunnostushanke	-30 000	30 000	0	0	0	
Menot		-30 000	30 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
9908	Kauppatorin kok. suunnittelu	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0 %
Menot		-20 000	0	-20 000	0	20 000	0 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9909	Tavarasatama	-50 000	0	-50 000	-28 923	21 077	58 %
Menot		-50 000	0	-50 000	-28 923	21 077	58 %
Tulot		0	0	0	0	0	
9910	Vihreän teollisuusalueen infra	-30 000	0	-30 000	0	30 000	0 %
Menot		-30 000	0	-30 000	0	30 000	0 %
Tulot		0	0	0	0	0	
		Alkup. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu tal. arvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
RAPORTTI YHTEENSÄ		-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 190 553	458 047	87 %
Menot		-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 224 336	424 264	88 %
Tulot		0	0	0	33 784	33 784	
Rahoitusosuudet		0	0	0	20 075	20 075	
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	13 709	13 709	

2.12 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituksen toteutuminen vuonna 2024

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	2 887 671	1 002 777	3 890 448	5 899 127	2 008 679	51,63 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-70 000	0	-70 000	-1 731 460	-1 661 460	-2 373,51 %
	2 817 671	1 002 777	3 820 448	4 167 668	347 220	9,09 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-3 557 000	-91 600	-3 648 600	-3 224 336	424 264	11,63 %
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	0	0	0	20 075	20 075	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	70 000	0	70 000	88 643	18 643	26,63 %
	-3 487 000	-91 600	-3 578 600	-3 115 619	462 981	12,94 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-669 329	911 177	241 848	1 052 049	810 201	335,0 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-1 900 000		-1 900 000	-27 252	-27 252	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	563 000		563 000	4 290	4 290	
	-1 337 000		-1 337 000	-22 962	-22 962	
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	7 500 000		7 500 000	4 000 000	4 000 000	
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-4 381 000		-4 381 000	-4 104 995	-4 104 995	
	3 119 000		3 119 000	-104 995	-104 995	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET				64 122	64 122	
SAAMISTEN MUUTOS				-551 080	-551 080	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS				402 862	402 862	
				-84 096	-84 096	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 782 000		1 782 000	-212 052	-212 052	
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 112 671	911 177	2 023 848	839 996	-1 183 852	-58,5 %

2.13 Yhteenveto valtuuston hyväksymien tulo- ja menomäärärahojen sekä käyttötalouden toteutumisesta

	Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto		Muutetut		Toteuma	
	1000 euroa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	Määrärahat	Tuloarviot
		Netto (N)				
	Käyttötalousosa	Brutto (B)				
	Keskushallinto					
1150	Hallintopalvelut	N	6 281		5 797	
1470	Ruokahuoltopalvelut	N		16		79
1480	Pielisen Karjalan maaseutupalvelut	N	79		71	
	Hyvinvointipalvelut					
4100	Hyvinvointipalveluiden hallinto	N	358		316	
4110	Opetus- ja koulutuspalvelut	N	12 420		12 539	
4120	Varhaiskasvatuspalvelut	N	7 103		6 494	
4135	Kulttuuripalvelut	N	2 020		1 790	
4140	Vapaa-aikapalvelut	N	824		836	
	Kaupunkirakennepalvelut					
5120	Kaupunkirakennepalveluiden hallinto	N	267		228	
5130	Maankäyttö ja rakennusvalvonnan palvelut	N	6			143
5220	Tilapalvelut	N		4 084		4 520
5214	Kuntatekniikan palvelut	N	1 924		2 270	
	Tuloslaskelmaosa					
	Verotulot	N		18 931		19 342
	Valtionosuudet	N		11 276		11 205
	Korkotulot	N		800		902
	Muut rahoitustuotot	N		550		570
	Korkomenot	N	495		502	
	Muut rahoitusmenot	N			19	
	Investointiosa					
9225	Palv.as.yksikkö/toimintakeskus	N	1 890		1 942	
9645	Jäähallin peruskorjaus	N	411		411	
9470	Hyvärilä, kevyenliik.väylä	N	108		108	
9457	Hyvärilän rautatiesilta	N	60		59	
9106	Kuivurihankinta	N	58		58	
9244	Harja-auto	N	54		54	
9648	Sataman rakentaminen, venesatama	N	50		50	
9454	Porokylän rautatiesilta	N	60		45	
9474	Pyöriteiden peruskunnostus	N	37		37	
9468	Kirkkokatu (Rajak-Mikonsalmi)	N	60		36	
9477	Ulkokuntoilupist/satama, kuntop	N	30		36	
9671	Puukoulun invaluisika, avoterassi	N	35		35	
9909	Tavarasatama	N	50		29	
9322	Taukopaikat, reitistömerkinnät	N	30		27	
9480	Hevosniementien ajoyhteys	N	60		26	
9324	Kulunvalvontajärjestelmä	N	30		23	
9108	Kaupp.talon Kalusto/Lukit.muut	N	20		22	
9245	Ruohonleikkuri Kubota	N	20		20	
9192	Terveyskeskus	N	20		20	
9138	Kotorannan sprinklauksen muut.	N	20		17	
9445	Laamilan alueen asuntokadut	N	20		17	
9224	Valtimon paloaseman peruskorj.	N	30		16	
9643	Bomban sataman laitur	N	40		16	
9139	Varikon käyttövesipu. saneeraus	N	15		15	
9240	Porokylän torin WC	N	15		15	
9242	Lokkiharjun WC rakennus	N	15		15	
9223	Keskusvarikko	N	20		14	

9472	Meijerin alueen kadut	N	20		12	
9473	Pulkkamäen rakentaminen	N	40		11	
9478	Keskustan urheilukenttä	N	11		10	
9001	Osakkeet ja osuudet/Hankinta	N	-		6	
9000	Maa- ja vesialueet/Hankinta	N	200		1	
9209	Kuntalaisten talo	N	10		-	
9210	Valtimotalo	N	-		-	
9232	Kotoranta	N	-		-	
9241	Kauppat kioskikahvila, WC, var.	N	-		-	
9243	Uimaran uusi huoltorak ja sauna	N	-		-	
9442	Haketie	N	-		-	
9471	Keskuskatu, Keskustie (re)	N	-		-	
9640	Venepaikat	N	-		-	
9905	Tiirikkalant. kuntot. korj. suunn	N	-		-	
9906	Huleves. hallintasuunnitelma	N	-		-	
9907	Saramojoen kunnostushanke	N	-		-	
9908	Kauppatorin kok. suunnittelu	N	20		-	
9910	Vihreän teollisuusalueen infra	N	30		-	
9002	Maa- ja vesialueet/Myynnit	N		-		6
9005	Muut aineell. hyöd./myynnit	N		-		8
	Rahoitusosa					
	Antolainauksen muutokset					
	Antolainauksen lisäykset	B	1 900		27	
	Antolainasaamisten vähennykset	B		563		4
	Lainakannan muutokset					
	Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B		7 500		4 000
	Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	B	4 381		4 105	
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	B				
	Muut maksuvalmiuden muutokset	B	1 782			84
	Vaikutus maksuvalmiuteen	B		347	2 666	
	Talousarvio yhteensä		44 067	44 067	40 863	40 863

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	993 731,20	886 990,39	106 740,81	12 %
MAKSUTUOTOT	283 277,69	303 277,20	-19 999,51	-7 %
TUET JA AVUSTUKSET	530 863,26	734 456,33	-203 593,07	-28 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 576 177,09	4 855 610,15	-279 433,06	-6 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 384 049,24	6 780 334,07	-396 284,83	-6 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	89 231,82	63 975,00	25 256,82	39 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	89 231,82	63 975,00	25 256,82	39 %
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-17 786 676,58	-17 956 525,15	169 848,57	-1 %
PALKAT JA PALKKIOT	-14 318 692,07	-14 377 659,39	58 967,32	0 %
HENKILÖSIVUKULUT	-3 467 984,51	-3 578 865,76	110 881,25	-3 %
ELÄKEKULUT	-3 017 839,30	-3 061 240,49	43 401,19	-1 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-450 145,21	-517 625,27	67 480,06	-13 %
PALVELUJEN OSTOT	-8 310 976,05	-8 564 527,92	253 551,87	-3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 161 007,15	-3 226 948,26	65 941,11	-2 %
AVUSTUKSET	-1 480 721,39	-1 810 910,38	330 188,99	-18 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-133 113,86	-1 340 425,97	1 207 312,11	-90 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-32 072 495,03	-32 899 337,68	826 842,65	-3 %
TOIMINTAKATE	-25 599 213,97	-26 055 028,61	455 814,64	-2 %
VEROTULOT	19 342 336,60	18 305 851,62	1 036 484,98	6 %
VALTIONOSUUDET	11 204 546,00	13 534 293,00	-2 329 747,00	-17 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	902 110,89	792 210,12	109 900,77	14 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	570 707,49	568 529,35	2 178,14	0 %
KORKOKULUT	-502 091,92	-377 425,19	-124 666,73	33 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-19 267,78	-16 568,68	-2 699,10	16 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	951 458,68	966 745,60	-15 286,92	-2 %
VUOSIKATE	5 899 127,31	6 751 861,61	-852 734,30	-13 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 787 401,13	-4 858 853,66	71 452,53	-1 %
ARVONALENTUMISET	-57 600,00	-1 036 800,00	979 200,00	-94 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 845 001,13	-5 895 653,66	1 050 652,53	-18 %
TILIKAUDEN TULOS	1 054 126,18	856 207,95	197 918,23	23 %
POISTOERON MUUTOS	691 226,15	690 585,36	640,79	0 %
VARAUSTEN MUUTOS	-1 000 000,00	-1 000 000,00	0,00	0 %
RAHASTOJEN MUUTOS	-36 000,00	-36 000,00	0,00	0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	709 352,33	510 793,31	198 559,02	39 %

3.2 Rahoituslaskelma

			2024	2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
	VUOSIKATE	5 899 127,31		6 751 861,61
	TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 731 459,65	4 167 667,66	-472 015,76 6 279 845,85
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
	INVESTOINTIMENOT	-3 224 336,39		-3 615 739,73
	RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	20 074,70		9 800,00
	PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	88 642,56	-3 115 619,13	590 115,33 -3 015 824,40
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			1 052 048,53	3 264 021,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
	ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
	ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-27 252,00		-2 506 090,00
	ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	4 290,00	-22 962,00	8 488,70 -2 497 601,30
	LAINAKANNAN MUUTOKSET			
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 000 000,00		5 000 000,00
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 104 994,73	-104 994,73	-3 854 144,04 1 145 855,96
	MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
	TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	64 121,99		73 491,68
	SAAMISTEN MUUTOS	-551 079,97		1 747 198,02
	KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	402 862,39	-84 095,59	-3 424 339,45 -1 603 649,75
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			-212 052,32	-2 955 395,09
RAHAVAROJEN MUUTOS			839 996,21	308 626,36
RAHAVARAT				
	31.12.	2 662 734,01		1 822 737,80
	1.1.	1 822 737,80	839 996,21	1 514 111,44 308 626,36

3.3 Tase

	31.12.2024	31.12.2023	Muutos €	Muutos-%
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	613 508,08	738 065,26	-124 557,18	-17 %
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	613 508,08	738 065,26	-124 557,18	-17 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET	51 383 453,19	52 919 550,86	-1 536 097,67	-3 %
MAA- JA VESIALUEET	7 066 124,24	7 070 610,49	-4 486,25	0 %
RAKENNUKSET	37 013 231,43	37 584 237,75	-571 006,32	-2 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 058 631,07	6 355 459,26	-296 828,19	-5 %
KONEET JA KALUSTO	873 994,98	1 068 309,37	-194 314,39	-18 %
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	173 807,31	173 807,31	0,00	0 %
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	197 664,16	667 126,68	-469 462,52	-70 %
SIJOITUKSET	11 458 693,01	11 429 524,51	29 168,50	0 %
OSAKKEET JA OSUUDET	6 403 872,80	6 397 666,30	6 206,50	0 %
MUUT LAINASAAMISET	4280919,81	4280919,81	0,00	0 %
MUUT SAAMISET	773 900,40	750 938,40	22 962,00	3 %
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	63 455 654,28	65 087 140,63	-1 631 486,35	-3 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	57 405,20	42 405,20	15 000,00	35 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	57 405,20	42 405,20	15 000,00	35 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
SAAMISET	18 251 401,61	17 700 321,64	551 079,97	3 %
PITKÄAIKAISET SAAMISET	16 237 391,69	15 915 569,18	321 822,51	2 %
LAINASAAMISET	16 230 729,44	15 908 906,93	321 822,51	2 %
MUUT SAAMISET	6 662,25	6 662,25	0,00	0 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 014 009,92	1 784 752,46	229 257,46	13 %
MYyntISAAMISET	374 097,23	360 080,67	14 016,56	4 %
LAINASAAMISET	1 243 177,51	842 842,91	400 334,60	47 %
MUUT SAAMISET	100 230,94	260 331,09	-160 100,15	-61 %
SIIRTOSAAMISET	296 504,24	321 497,79	-24 993,55	-8 %
RAHOITUSARVOPAPERIT	290 000,00	290 000,00	0,00	0 %
SIJOITUKS RAHAMARKKINAINSTRUM	150 000,00	150 000,00	0,00	0 %
MUUT ARVOPAPERIT	140 000,00	140 000,00	0,00	0 %
RAHAT JA PANKKISAAMISET	2 372 734,01	1 532 737,80	839 996,21	55 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	20 914 135,62	19 523 059,44	1 391 076,18	7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	84 427 195,10	84 652 605,27	-225 410,17	0 %

	31.12.2024	31.12.2023	Muutos €	Muutos-%
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
PERUSPÄÄOMA	34 936 532,60	34 936 532,60	0,00	0 %
MUUT OMAT RAHASTOT	1 078 685,49	1 042 685,49	36 000,00	3 %
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	15 678 565,15	15 167 771,84	510 793,31	3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	709 352,33	510 793,31	198 559,02	39 %
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	52 403 135,57	51 657 783,24	745 352,33	1 %
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS				
POISTOERO	6 564 527,32	7 255 753,47	-691 226,15	-10 %
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	100 %
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	8 564 527,32	8 255 753,47	308 773,85	4 %
PAKOLLISET VARAUKSET				
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	1 656 526,00	-1 656 526,00	-100 %
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	0,00	1 656 526,00	-1 656 526,00	-100 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	487 092,31	407 970,32	79 121,99	19 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	487 092,31	407 970,32	79 121,99	19 %
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN	14 883 048,00	14 481 247,73	401 800,27	3 %
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	14 883 048,00	14 464 292,00	418 756,00	3 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0,00	16 955,73	-16 955,73	-100 %
LYHYTAIKAINEN	8 089 391,90	8 193 324,51	-103 932,61	-1 %
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	450 000,00	450 000,00	0,00	0 %
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2 931 244,00	3 431 244,00	-500 000,00	-15 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0,00	6 795,00	-6 795,00	-100 %
SAADUT ENNAKOT	6 250,00	6 250,00	0,00	0 %
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	1 585 947,81	1 257 763,06	328 184,75	26 %
MUUT VELAT	271 445,25	289 334,56	-17 889,31	-6 %
SIIRTOVELAT	2 844 504,84	2 751 937,89	92 566,95	3 %
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	22 972 439,90	22 674 572,24	297 867,66	1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	84 427 195,10	84 652 605,27	-225 410,17	0 %

4 Konsernitilinpäätös

4.1 Konsernituloslaskelma

	2024	2023	Muutos €	Muutos- %
TOIMINTATUOTOT	18 672 839,62	17 890 667,59	782 172,03	4,4 %
TOIMINTAKULUT	-45 307 436,05	-44 637 023,46	-670 412,59	1,5 %
TOIMINTAKATE	-26 634 596,43	-26 746 355,87	111 759,44	-0,4 %
VEROTULOT	19 257 218,46	18 252 069,76	1 005 148,70	5,5 %
VALTIONOSUUDET	15 212 533,53	17 373 145,80	-2 160 612,27	-12,4 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	254 394,84	397 592,46	-143 197,62	-36,0 %
KORKOTUOTOT	357 754,78	248 194,67	109 560,11	44,1 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	750 274,50	641 276,19	108 998,31	17,0 %
KORKOKULUT	-834 356,66	-463 826,42	-370 530,24	79,9 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-19 277,78	-28 051,98	8 774,20	-31,3 %
VUOSIKATE	8 089 550,39	9 276 452,15	-1 186 901,76	-12,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 372 537,40	-8 167 286,33	794 748,93	-9,7 %
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-7 067 697,23	7 130 486,33	-14 198 183,56	-199,1 %
ARVONALENTUMISET	-304 840,17	-1 036 800,00	731 959,83	-70,6 %
TILIKAUDEN TULOS	717 012,99	1 109 165,82	-8 176 863,05	-737,2 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-33 424,06	-56 898,26	23 474,20	-41,3 %
TILIKAUDEN VEROT	-63 741,37	-68 095,29	4 353,92	-6,4 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	50 251,40	21 911,95	28 339,45	129,3 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	670 098,96	1 006 084,22	-335 985,26	-33,4 %

4.2 Konsernitase

Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
PYSYVÄT VASTAAVAT	89 631 543,33	86 896 806,70	2 734 736,63	3,1 %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	680 508,80	752 003,36	-71 494,56	-9,5 %
AINEETTOMAT OIKEUDET	63 980,89	13 938,10	50 042,79	359,0 %
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	616 527,91	738 065,26	-121 537,35	-16,5 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET	87 114 662,12	84 290 647,48	2 824 014,64	3,4 %
MAA- JA VESIALUEET	7 694 859,70	7 665 397,27	29 462,43	0,4 %
RAKENNUKSET	60 731 136,21	59 540 956,46	1 190 179,75	2,0 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	12 185 441,86	12 899 744,36	-714 302,50	-5,5 %
KONEET JA KALUSTO	1 970 942,72	2 224 412,24	-253 469,52	-11,4 %
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	214 287,66	218 865,88	-4 578,22	-2,1 %
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	4 317 993,97	1 741 271,26	2 576 722,71	148,0 %
SIJOITUKSET	1 836 372,41	1 854 155,86	-17 783,45	-1,0 %
OSAKKUUSYHTEISÖOSUUDET	151 962,62	165 175,12	-13 212,50	-8,0 %
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	805 366,45	801 341,83	4 024,62	0,5 %
MUUT SAAMISET	879 043,34	887 638,91	-8 595,57	-1,0 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	539 384,71	528 093,09	11 291,62	2,1 %
VALTION TOIMEKSIANNOT	479 343,42	483 043,46	-3 700,04	-0,8 %
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	57 421,72	42 427,71	14 994,01	35,3 %
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 619,58	2 627,91	-8,33	-0,3 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 034 147,54	15 657 234,56	1 376 912,98	8,8 %
VAIHTO-OMAISUUS	278 551,79	451 085,22	-172 533,43	-38,2 %
AINEET JA TARVIKKEET	278 551,79	451 085,22	-172 533,43	-38,2 %
SAAMISET	6 460 493,43	6 244 498,35	215 995,08	3,5 %
PITKÄAIKAISET SAAMISET	4 061 045,32	4 158 354,08	-97 308,76	-2,3 %
MYYNNTISAAMISET	5 262,00	7 261,48	-1 999,48	-27,5 %
LAINASAAMISET	4 039 121,07	4 129 430,35	-90 309,28	-2,2 %
MUUT SAAMISET	16 662,25	21 662,25	-5 000,00	-23,1 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 399 448,11	2 086 144,27	313 303,84	15,0 %
MYYNNTISAAMISET	1 585 193,66	1 109 316,61	475 877,05	42,9 %
LAINASAAMISET	90 309,28	70 619,21	19 690,07	27,9 %
MUUT SAAMISET	152 438,99	427 686,03	-275 247,04	-64,4 %
SIIRTOSAAMISET	571 506,18	478 522,42	92 983,76	19,4 %
RAHOITUSARVOPAPERIT	2 026 664,10	1 624 730,78	401 933,32	24,7 %
SIJOITUKS RAHAMARKKINAINSTRUM	1 867 464,10	1 465 530,78	401 933,32	27,4 %
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	6 400,00	6 400,00	0,00	0,0 %
MUUT ARVOPAPERIT	152 800,00	152 800,00	0,00	0,0 %
RAHAT JA PANKKISAAMISET	8 268 438,23	7 336 920,22	931 518,01	12,7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	107 205 075,59	103 082 134,34	4 122 941,25	4,0 %

Konsernitase

VASTATTAVAA	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
OMA PÄÄOMA	68 002 767,78	67 299 334,65	703 433,13	1,0 %
PERUSPÄÄOMA	34 936 532,60	34 936 562,60	-30,00	0,0 %
ARVONKOROTUSRAHASTO	214 089,75	214 402,52	-312,77	-0,1 %
MUUT OMAT RAHASTOT	1 663 566,50	1 565 829,67	97 736,83	6,2 %
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	30 518 479,98	29 576 485,65	941 994,33	3,2 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	670 098,96	1 006 084,22	-335 985,26	-33,4 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	465 807,90	516 059,30	-50 251,40	-9,7 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	465 807,90	516 059,30	-50 251,40	-9,7 %
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	1 656 526,00	-1 656 526,00	-100,0 %
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	1 656 526,00	-1 656 526,00	-100,0 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	982 566,66	907 379,08	75 187,58	8,3 %
VALTION TOIMEKSIANNOT	478 159,77	481 848,94	-3 689,17	-0,8 %
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	501 759,53	422 882,78	78 876,75	18,7 %
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 647,36	2 647,36	-0,00	0,0 %
VIERAS PÄÄOMA	37 753 933,24	32 702 835,32	5 051 097,92	15,4 %
PITKÄAIKAINEN	26 973 663,23	21 834 528,81	5 139 134,42	23,5 %
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	25 007 535,08	19 880 594,86	5 126 940,22	25,8 %
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	-0,01	11 822,98	-11 822,99	-100,0 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0,00	16 955,73	-16 955,73	-100,0 %
SAADUT ENNAKOT	62 910,58	34 445,66	28 464,92	82,6 %
MUUT VELAT	1 903 217,58	1 890 709,58	12 508,00	0,7 %
LYHYTAIKAINEN	10 780 270,01	10 868 306,50	-88 036,49	-0,8 %
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	783 360,56	870 982,69	-87 622,13	-10,1 %
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2 931 244,01	3 437 858,84	-506 614,83	-14,7 %
LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	0,00	6 795,00	-6 795,00	-100,0 %
SAADUT ENNAKOT	181 831,57	241 469,92	-59 638,35	-24,7 %
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	2 346 105,76	1 991 949,75	354 156,01	17,8 %
MUUT VELAT	693 457,30	620 445,43	73 011,87	11,8 %
SIIRTOVELAT	3 844 270,81	3 698 804,87	145 465,94	3,9 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	107 205 075,59	103 082 134,34	4 122 941,25	4,0 %

4.3 Konsernin rahoituslaskelma

	2024	2023	Muutos €	Muutos-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	8 089 550,39	9 276 462,15	-1 186 911,76	-12,8 %
TILIKAUDEN VEROT	-63 741,37	-68 095,29	4 353,92	6,4 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-1 732 796,02	-567 294,52	-1 165 501,50	-205,4 %
	6 293 013,00	8 641 062,33	-2 348 049,33	-27,2 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-10 149 980,21	-6 229 678,85	-3 920 301,36	-62,9 %
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	20 401,69	9 500,00	10 901,69	114,8 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	89 978,93	685 394,09	-595 415,16	-86,9 %
	-10 039 599,59	-5 534 484,76	-4 505 114,83	-81,4 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 746 586,58	3 106 577,58	-6 853 164,16	-220,6 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-3 060,00	-21 009,12	17 949,12	-85,4 %
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	11 655,57	0,00	11 655,57	
	8 595,57	-21 009,12	29 604,69	140,9 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	9 523 095,32	5 320 596,24	4 202 499,08	79,0 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 891 027,96	-4 421 601,80	-469 426,16	-10,6 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-134 937,82	-121 834,55	-13 103,27	-10,8 %
	4 971 429,54	777 159,89	4 194 269,65	539,7 %
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-89,89	0,00	-89,89	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	63 895,96	85 821,93	-21 925,97	-25,5 %
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	172 533,43	-7 973,65	180 507,08	2263,8 %
SAAMISTEN MUUTOS	-215 995,08	639 754,15	-855 749,23	-133,8 %
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	553 968,39	-3 108 885,11	3 662 853,50	117,8 %
	574 402,69	-2 391 282,69	2 965 685,38	124,0 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 080 037,91	-1 635 131,92	6 715 169,83	410,7 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 333 451,33	1 471 445,66	-137 994,33	-9,4 %
RAHAVAROJEN MUUTOS				
RAHAVARAT 31. 12.	10 295 102,32	8 964 650,99	1 330 451,33	14,8 %
RAHAVARAT 1.1.	8 961 560,99	7 490 205,33	1 471 355,66	19,6 %
	1 333 451,33	1 471 445,66	-137 994,33	-9,4 %

5 Tilinpäätöksen liitetiedot

5.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Rakennuksiin tai muuhun omaisuuteen ei ole tehty tilikaudella arvonalennuksia.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen tuotteittain hankintahintojen keskiarvosta lasketun määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia tilivuoden kanssa.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia tilivuoden kanssa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut kirjataan ed. vuosien yli-/alijäämätillille.

5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjen osalta on tehty hankintahinnan muutos Tilikauden yli-/alijäämään.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen toimintatuotot, toimintakulut, korkokulut, korkotuotot, saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyvien vastaavien sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konserniohjeen mukaisesti keskeisesti hankintamenomenettelyä vastaten.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Ei ole.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoeron ja vapaaehtoiset varausten käsittely

Konsernitilinpäätöksessä on poistoerojen ja vapaaehtoisten varojen muutos eliminoitu Tilikauden yli-/alijäämätilille.

5.3 Tuloslaskelmaa koskevat erittelyt

5.3.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Yleishallinto	1 034 566,72	1 259 971,87	492 007,15	639 297,20
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 546 159,42	1 346 778,38	680 097,84	752 665,58
Yhdyskunta- ja muut palvelut	13 754 903,76	13 243 037,60	5 388 371,29	5 388 371,29
Muut palvelut	2 337 209,70	2 040 879,73	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	18 672 839,60	17 890 667,58	6 560 476,28	6 780 334,07

5.3.2. Verotulojen erittely

Kunnan tulovero	14 196 999,45	13 034 503,96
Osuus yhteisöverojen tuotosta	2 307 360,64	2 249 787,91
Kiinteistövero	2 837 976,51	3 021 560,75
Verotulot yhteensä	19 342 336,60	18 305 852,62

5.3.3. Valtionosuuksien erittely

	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-5 225 683,00	-8 312 171,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	-4 567 848,00	-4 095 854,00
Järjestelmämuutoksen taseaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-619 601,00	-892 941,00
Verotulomenetyksen kompensatio	2 030 616,00	2 019 209,00
Valtionosuudet yhteensä	-11 204 546,00	-13 534 293,00

5.3.4. Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot	970 791,20	1 061 415,58
Muiden palvelujen ostot	7 340 184,85	7 503 112,34
Yhteensä palvelujen ostot	8 310 976,05	8 564 527,92

5.3.5. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistosuunnitelma Kv 30.1.2023 § 7, jolloin hyväksyttiin poistosuunnitelma 1.1.2023 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaan poistot aloitetaan käyttöönottokuukautta seuraavan kuukauden alusta. Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000,00 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

Poistosuunnitelma	Poistoaika	Poistotapa
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
 Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	Tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3–20 vuotta	Tasapoisto
 MAA- JA VESIALUEET		
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
 RAKENNUKSET		
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Maa- ja vesirakenteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat	10 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet		
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto
Laituskoneet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto
Laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Sadevesiviemäriverkosto	30 vuotta	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto
Pumppaamot	10 vuotta	Tasapoisto
KONEET JA KALUSTO		
Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
Raskaat kuljetusvälineet	10 vuotta	Tasapoisto
Kevyet kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
Raskaat työkoneet	10 vuotta	Tasapoisto
Kevyet työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto
Viestintälaitteet	3 vuotta	Tasapoisto
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat		Ei poistoa
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
ENNAKKOMAKSUT JA KESKEN--		
ERÄISET HANKINNAT		
Keskeneräiset hankinnat		Ei poistoa
OSAKKEET JA OSUUDET		
Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet		Ei poistoa
Kuntayhtymäosuudet		Ei poistoa
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet		Ei poistoa
Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet		Ei poistoa
Muut osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

Kauden poistot käyttöomaisuuden tase-eristä

	Kunta 2024	Kunta 2023
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	124 557,18	150 921,32
Poistot rakennuksista	3 443 391,62	3 265 979,81
Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista	928 519,61	1 075 516,35
Poistot koneista ja kalustosta	290 932,72	209 000,72
	4 787 401,13	4 701 418,20

5.3.6. Pakollisten varausten muutokset	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Eläkevaraus 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset/Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraus 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvakuutusvaraus 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset/Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvakuutusvaraus 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Ky:n alijäämän kattaminen 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset/Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Eliminointi konsernissa	0,00	0,00	0,00	0,00
Ky:n alijäämän kattaminen 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut varaukset 1.1.	1 656 526,00	1 656 526,00		1 656 526,00
Lisäykset/Vähennykset	-1 656 526,00	0,00	0,00	0,00
Muut varaukset 31.12.	0,00	1 656 526,00	0,00	1 656 526,00
Yhteensä	0,00	1 656 526,00	0,00	1 656 526,00

5.3.7. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Muut toimintatuotot				
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	93 871,44
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	40 630,22	93 871,44	40 630,22	367 500,25
Muut myyntivoitot	40 850,00	462 779,01	34 303,43	14 568,65
- eliminoitu sis.kate konsernissa		14 568,65		
Myyntivoitot yhteensä	81 480,22	571 219,10	74 933,65	475 940,34
Muut toimintakulut				
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00		0,00
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0,00	556,58		556,58
Muut myyntitappiot	5 210,46	3 368,00		3 368,00
Myyntitappiot yhteensä	5 210,46	3 924,58	0,00	3 924,58
5.3.8. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkojen erittely			Kunta 2024	Kunta 2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä			466 450,68	471 557,13
Osuuspääoman korot			90 702,30	92 849,10
Yhteensä			557 152,98	564 406,23
5.3.9. Poistoeron muutoksien erittely				
Investointivaraukseen liittyvä poisto- eron muutos			691 226,15	690 585,36

5.4 Tasetta koskevat erittelyt

5.4.1 Arvonkorotukset	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Maa- ja vesialueet Arvo 1.1. Arvonkorotukset Arvonkorotusten purku Arvonkorotukset 31.12.	82 100,52 82 100,52	82 100,52 82 100,52		
Rakennukset Arvo 1.1. Arvonkorotukset Arvonkorotusten purku Arvo 31.12.	132 301,99 132 301,99	132 301,99 132 301,99		
5.4.2. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Kunta 2024			
Aineettomat hyödykkeet				
Poistamaton hankintameno 1.1.	738 065,26			
Lisäykset tilikauden aikana	0,00			
Vähennykset tilikauden aikana	0,00			
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00			
Siirrot erien välillä	0,00			
Tilikauden poisto	-124 557,18			
Arvonlennukset	0,00			
Poistamaton hankintameno 31.12.	613 508,08			

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Kiinteistöjen liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 070 610,49	0,00	37 584 237,75	6 355 459,26	1 068 309,37	173 807,31	667 126,68	52 919 550,86
Lisäykset tilikauden aikana	1 450,09	0,00	2 491 677,63	373 119,68	154 218,33	0,00	197 664,16	3 218 129,89
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-20 074,70	0,00	0,00	0,00	-20 074,70
Vähennykset tilikauden aikana	-5 936,34	0,00	0,00	-7 772,57	0,00	0,00	0,00	-13 708,91
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	380 707,67	286 419,01	0,00	0,00	-667 126,68	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	-3 443 391,62	-928 519,61	-290 932,72	0,00	0,00	-4 662 843,95
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-57 600,00	0,00	0,00	-57 600,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 066 124,24	0,00	37 013 231,43	6 058 631,07	873 994,98	173 807,31	197 664,16	51 383 453,19

5.4.3. Sijoitukset

Kunta 2024

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhteisöt	Osakkeet omistusyhtiöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 944 291,84	0,00	744 145,13	709 229,33	6 397 666,30
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	6 206,50	6 206,50
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	4 944 291,84	0,00	744 145,13	715 435,83	6 403 872,80

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	JVK-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	4 645 900,02	0,00	0,00	4 645 900,02
Lisäykset	0,00	24 192,00	0,00	0,00	24 192,00
Vähennykset/lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	4 670 092,02	0,00	0,00	4 670 092,02

5.4.4. Kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Kunta 2024

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Tasearvo 31.12	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Erot
P-K:n koulutuskuntayhtymä	742 097,78			742 097,78	789 626,82	-47 529,04
Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto	2 047,35			2 047,35	2 047,90	-0,55
Yhteensä	744 145,13			744 145,13	791 674,72	-47 529,59

5.4.5. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet
sekä osakkuusyhteisöt

Kunta 2024

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta+/tappiosta -
Tytäryhteisöt						
<i>Yhdistetty nimellisarvomenetelmällä</i>						
Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratatolot	0785088-4	100 %	100 %	1 347 387,66	9 304 769,97	-163 951,81
Nurmeksen Yrityspalvelu Oy	0704658-9	100 %	100 %	3 152,88	8 354 751,23	-503 493,14
Nurmeksen Lämpö Oy	0169686-3	88 %	88 %	3 416 804,60	7 140 624,09	-307 462,04
Nuoris- ja Matkailukeskus Hyvärilä Oy	0356915-5	100 %	100 %	625 542,91	448 608,02	70 386,92
Pielisen-Karjalan kehittämiskeskus Oy Pikes	2042869-6	100 %	100 %	365 195,55	175 517,59	45 595,92
Nurmeksen Vesi Oy	3100770-7	100 %	100 %	1 546 086,63	6 441 912,37	188 491,71
Kuntayhtymät						
<i>Yhdistetty suhteellisen peruspääoman mukaan</i>						
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä	0212371-7	6,40 %	6,40 %	5 746 990,77	598 709,36	215 163,72
Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto	0927140-5	7 %	7 %	188 236,18	64 117,45	17 870,17

5.4.6. Saamisten erittely

	Kunta 2024	Kunta 2024	Kunta 2023	Kunta 2023
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	102 388,65	0,00	215 576,60
Lainasaamiset	12 191 608,37	1 152 868,23	11 779 476,58	772 483,62
Muut saamiset	0,00	0,00	364 980,21	0,00
Siirtosaamiset	0,00	88 913,29	0,00	73 874,69
Yhteensä	12 191 608,37	1 344 170,17	12 144 456,79	1 061 934,91
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	271 708,58	0,00	144 504,00
Lainasaamiset	4 039 121,07	90 309,28	4 129 430,35	70 359,29
Muut saamiset	6 662,25	100 230,94	6 662,25	260 331,09
Siirtosaamiset	0,00	207 590,95	0,00	247 623,10
Yhteensä	4 045 783,32	669 839,75	4 136 092,60	722 817,48
Saamiset yhteensä	16 237 391,69	2 014 009,92	15 915 569,18	1 784 752,39

5.4.7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0,00	0,00	88 913,29	73 874,69
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	106 964,34	93 179,35	95 479,44	79 968,12
EU-tuet ja avustukset	65 492,16	153 269,62	26 932,31	72 210,68
Muut saamiset	399 049,68	230 232,40	85 179,20	95 444,30
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	571 506,18	476 681,37	296 504,24	321 497,79
5.4.8. Oman pääoman erittely	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Peruspääoma 1.1.	34 936 532,60	34 936 532,60	34 936 532,60	34 936 532,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	34 936 532,60	34 936 532,60	34 936 532,60	34 936 532,60
Arvonkorotusrahasto 1.1.	214 402,52	214 402,52	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-312,77	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	214 089,75	214 402,52	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	1 565 829,67	1 508 931,41	1 042 685,49	1 006 685,49
Lisäykset	100 000,00	56 898,26	36 000,00	36 000,00
Vähennykset	-2 263,17	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	1 663 566,50	1 565 829,67	1 078 685,49	1 042 685,49
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	30 582 569,87	28 346 692,55	15 678 565,15	15 167 771,84
Tytäryhteisöt	-64 089,89	1 229 793,10	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	30 518 479,98	29 576 485,65	15 678 565,15	15 167 771,84
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	670 792,35	1 006 084,22	709 352,33	510 793,31
Oma pääomaa yhteensä	68 003 461,18	67 299 334,66	52 403 135,57	51 657 783,24

Kertynyt yli/alijäämä 31.12., jossa on huomioitu tuloksenjärjestelyerät

	Kunta 2024	Kunta 2023
Kertynyt yli/alijäämä 31.12.	15 678 565,15	15 167 771,84
Tilikauden yli/alijäämä	709 352,33	510 793,31
Kertynyt poistoero	6 564 527,32	7 255 753,47
Vapaaehtoiset varaukset	2 000 000,00	1 000 000,00
	24 952 444,80	23 934 318,62

5.4.9. Pitkäaikaiset velat

	Kunta 2024	Kunta 2023
Viisi vuotta tai myöhemmin erääntyvä osuus	6 925 844,00	13 356 052,00

5.4.10. Pakolliset varaukset

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvakuutusvaraus	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut varaukset	0,00	1 656 526,00	0,00	1 656 526,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0,00	1 656 526,00	0,00	1 656 526,00

5.4.11. Vieras pääoma

	Kunta 2024	Kunta 2024	Kunta 2023	Kunta 2023
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	235 881,00	0,00	194 550,14
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	6 467,85	0,00	30 794,95
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	120,00	0,00	0,00
Velat osakkuus- tai muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00		0,00	0,00
Yhteensä	0,00	242 468,85	0,00	225 345,09

5.4.12. Muiden velkojen erittely	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	1 897 750,21	1 885 242,21	0,00	0,00
Muut velat	693 457,29	620 445,42	271 445,25	289 334,56
Muut velat yhteensä	2 591 207,50	2 505 687,63	271 445,25	289 334,56

5.4.13. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	139 177,69	138 771,42	139 177,69	138 771,42
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henk. sivuk.jaksotukset	1 949 707,87	1 961 278,98	1 949 707,87	1 961 278,98
Muut palkkojen ja henk. sivuk.jaksotukset	113 891,67	12 876,14	113 891,67	12 876,14
Korkojaksotukset	116 251,12	80 785,91	116 251,12	80 785,91
Muut menojäämät	1 525 242,46	1 505 092,42	525 476,49	558 225,44
Lyhytaikaiset siirtovelka yhteensä	3 844 270,81	3 698 804,87	2 844 504,84	2 751 937,89

Siun soten / Pohjois-Karjalan Hyvinvointialueen palkkaharmonisaatio

Nurmeksen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksen laatimista koskevissa liitetiedoissa on kerrottu Siun soten palkkaharmonisaation tilanteesta ja Nurmeksen kaupungin tekemistä kirjauksista siihen liittyen. Vuoden 2023 aikana ei Nurmeksen kaupunki ole tehnyt uusia kirjauksia tai päätöksiä liittyen palkkaharmonisaatioon. Pohjois-Karjalan Hyvinvointialue on lähettänyt Nurmeksen kaupungin kirjaamoon 7.2.2024 sähköpostiviestin otsikolla ”Palkkaharmonisaatio ja siihen liittyvä laskutus”. Pohjois-Karjalan Hyvinvointialue on lähettänyt Nurmeksen kaupungille myös kuntakohtaiset laskut palkkaharmonisaatiokuluista. Nämä laskut Nurmeksen kaupunki on kirjannut sotekulujen tilille ja purkanut v. 2022 tilinpäätöksessä tehtyä pakollista varausta sotekulutiliä vastaan laskujen suuruksilla summilla.

Valtiovarainministeriö on valtionosuuslaskelmissaan ottanut huomioon Siun sote kuntayhtymän tilinpäätöksessä 2022 kirjaamat palkkaharmonisaation kustannukset. Tämä vähentää vuositason Nurmeksen kaupungin valtionosuuksia arviolta noin 0,5 miljoonaa euroa. Vuosien 2024 ja 2025 valtionosuuspäätöksistä on jätetty Valtiovarainministeriölle oikaisuvaatimus, jossa vaaditaan palkkaharmonisaatiokustannusten poistamista VOS-laskentaperusteista.

5.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
5.5.1. Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	25 865 975,87	15 939 834,93		
5.5.2. Leasingvastuut				
Leasingvastuut 31.12.	917 097,83	768 808,25	656 761,20	657 272,66
Josta seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	139 107,06	98 572,88	79 164,53	44 948,91
5.5.3. Vuokravastuut				
Vuokravastuut 31.12.	5 053 484,35	6 323 373,70	4 745 158,02	5 753 210,21
Josta seuraavalla tilikaudella maksettava osuus (käytetty irtisanomisajan vuokraa)	941 528,64	908 980,04	693 311,68	641 157,96
5.5.4. Vastuusitoumukset	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			8 432 424,00	5 688 476,00
Jäljellä oleva pääoma 31.12.			7 815 315,00	5 432 278,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	756 178,66	747 020,75	756 178,66	747 020,75
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	425 207,21	501 748,01	425 207,21	501 748,01
5.5.5. Vastuut Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Kunnan osuus takauskeskuksen - takausvastuista 31.12.	78 906 176,00	76 678 350,00	78 906 176,00	76 678 350,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	84 674,00	61 038,00	84 674,00	61 038,00

5.5.6.	Muut taloudelliset vastuut	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	Sopimusvastuut	2024	2023	2024	2023
	Sitoumus jätehuoltoalueen ympäristö- luvan ehtojen hoitamiseen	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00
	Maankaatopaikan ympäristöluvan sitoumus	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00
	Muut vastuut	196 722,16	35 052,73	42 594,56	35 052,73
	Arvonlisäveron palautusvastuu	6 848 831,58	5 763 908,84	4 522 644,19	4 544 677,60

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Nurmeksen kaupunkia kohtaan on mahdollisesti tulossa vahingonkorvausvaatimus.
Asia tulee käsittelyyn vuoden 2025 aikana.

5.6 Muut liitetiedot

5.6.1. Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	Kunta 2024	Kunta 2023
Henkilöstön määrä 31.12.	330	372
5.6.2. Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	17 786 676,58	17 956 525,15
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	30 398,94
Henkilöstökulut yhteensä	17 986 924,09	17 987 296,09
5.6.3. Tilintarkastajan palkkiot		
Luottamushenkilötarkastus	11 277,50	14 652,78
Ammattitarkastus	14 263,74	9 958,56
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6 633,76	6 915,67
Yhteensä	32 175,00	31 527,01
5.6.4. Tilitetyt puolueverot		
Kokoomus	225,00	307,50
Kristillisdemokraatit	592,52	680,64
Keskusta	6 887,92	8 119,69
Sosiaalidemokraatit	4 304,05	5 401,57
Perussuomalaiset	1 843,82	2 118,82
Vasemmistoliitto	688,15	716,26
Menojäämäpalkat		
Yhteensä	14 541,46	17 344,48

Muut liitetiedot

Nurmeksens kaupunki on tehnyt 1.036.800,00 euron arvonalentumiskirjauksen vuoden 2023 tilinpäätökseen. Investointihankkeen kustannukset on kirjattu keskeneräisten hankintojen tilille 1195. Investoinnista on maksettu 1 036 800 euroa ja Nurmeksens kaupunki toteaa, että toistaiseksi se ei katso kuivurilla olevan tulontuottokykyä. Investointia ei ollut aktivoitu taseeseen. Puunkuivuri-investointi oli kirjattu keskeneräisiin hankintoihin. Mikäli myöhemmin puunkuivuri saadaan sopimuksen mukaiseen kuntoon ja toimintaan, voidaan sen osalta tehdä arvonalentumisen palautus ja aloittaa poistosuunnitelman mukaiset poistot. Vuoden 2024 tilinpäätökseen on tehty samaan investointiin liittyvä 57.600,00 euron suuruinen arvonalentumiskirjaus samalla perusteella kuin vuoden 2023 tilinpäätökseen.

6 Erikseen raportoitavat tulosityksiköt

6.1 Periaatteet

Julkisyhteisöllä on velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa että muuta toimintaa. Markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan tulkinnassa on ratkaisevaa harjoitettavan toiminnan luonne, joka on arvioitava tapauskohtaisesti. Markkina ja ei-markkina toiminnan erottamiseen ei ole yksiselitteistä ohjetta. Kirjanpidon eriyttämisvelvollisuuden ulkopuolelle jää vähäiseksi katsottava taloudellinen toiminta. Mikäli julkissektorin tai sen määräysvallassa olevan yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 euroa vuodessa, kyseiseen sääntelyyn liittyvää kirjanpidon eriyttämisvelvollisuutta ei ole

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa

- Julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö esim. yhtiö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa
- Kysymys on hankintalain 15 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille
- Kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kirjanpidon eriyttämisvaatimus ei koske tilanteita, joissa

- Toiminta ei ole markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa (julkisen vallan käyttö ja viranomaistoiminta)
- Toimija harjoittaa ei-markkinatoiminnan lisäksi vain sellaista taloudellista toimintaa, joka kuuluu kuntalain 126 §:n 2 momentin soveltamisalaan
- Yksikön markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40.000 euroa vuodessa.

6.2 Erikseen raportoittavat tulosityksiköt (sisältyvät kaupungin tulokseen)

6.2.1 Tilapalvelut

Tilapalvelut -yksikkö vuokraa toimitiloja ja asuinhuoneistoja kilpailluilla markkinoilla. Tilapalvelut on saanut ulkoisia toimintatuottoja yhteensä noin 352 000 euroa. Vuonna 2024 kertyi liikealijäämää -913 241 euroa. Laskelmasta on jätetty pois Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle vuokratut kiinteistöt, koska näiden vuokraaminen perustuu lakiin eikä se siten ole markkinoille suuntautuvaa vuokrausta.

Merkittävin investointikohde vuoden 2024 aikana oli Palveluasumisyksikön peruskorjaus, joka eteni talousarvion määrärahan puitteissa ja valmistui hanke aikataulun mukaisesti. Tilapalvelut -yksikön tuloja ja menoja seurataan kaupungin kirjanpidossa eriyttynä tulosalueena, ilman eriytettyä tasetta. Vuokrien hinnoittelu tapahtuu vuokralaisten kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena.

5220 TILAPALVELUT	1–12 / 2024	1–12 / 2023
LIKEVAIHTO	351 675	332 301
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 473	18 004
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	8 435	7 055
MATERIAALIT JA PALVELUT	-435 394	-453 599
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-301 736	-300 736
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-301 736	-300 736
PALVELUJEN OSTOT	-460 892	-152 863
HENKILÖSTÖKULUT	-189 837	-207 666
PALKAT JA PALKKIOT	-158 500	-172 958
HENKILÖSIVUKULUT	-31 337	-34 708
ELÄKEKULUT	-26 179	-28 651
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-5 158	-6 057
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-633 678	-624 154
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-633 678	-624 154
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-15 915	-8 543
LIIEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	-913 241	-936 602

7 Allekirjoitukset ja merkinnät

7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Nurmeksessa 31. maaliskuuta 2025.

Sähköisesti allekirjoitettu

Pasi Parkkinen
kaupunginjohtaja

Hannu Pääkkönen
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Reeta Rönkkö
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja

Henry Määttä
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Jaana Meriläinen
kaupunginhallituksen jäsen

Anniina Nykänen
kaupunginhallituksen jäsen

Elina Oinonen
kaupunginhallituksen varajäsen

Erik Reinikka
kaupunginhallituksen jäsen

Jari Ruokolainen
kaupunginhallituksen jäsen

Arto Siira
kaupunginhallituksen jäsen

7.2 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Nurmeksessa sähköisen allekirjoituksen päiväyksellä

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen
HT, JHT

8 Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Luettelo käytetyistä tilikirjoista, tositelajeista ja säilyttämistavoista v. 2024

Tilinpäätös	Sidottuna		
Pääkirja	Sähköinen arkistointi		
Päiväkirjat	Sähköinen arkistointi		
Tase-erittelyt	Tilinpäätöksen liitteenä		
Tositeaineisto			
<i>Kirjanpito</i>			
Avaava tase	ALKUSA	Sähköinen arkistointi	1001-1008
Muistiotositteet	MUIST1	Sähköinen arkistointi	10001-10107
Ulkoiset muistiot, Rondo	MUIRO2	Sähköinen arkistointi	15001-15197
Vyörytys	VYÖR	Sähköinen arkistointi	31001-31009
Muistiot tilinpäätös	MUISTP	Sähköinen arkistointi	32001-32004
Kassatositteet, CPU	KASSA2	Sähköinen arkistointi	113001-113270
Tiliotteet	PANKKI	Sähköinen arkistointi	101001-101626
Sisäiset siirto ja oikaisut	MUISIS	Sähköinen arkistointi	-
Sisäiset muistiot, Rondo	MUIRS2	Sähköinen arkistointi	25001-25106
Talousarvio	BUD	Sähköinen arkistointi	2001-2001
Lisätalousarvio	BUDL	Sähköinen arkistointi	3001-3008
<i>Palkat</i>			
Palkkatositteet	PALKAT	Sähköinen arkistointi	100001-100032
<i>Ostoreskontra</i>			
Ostolaskut, Rondo	ORPRO	Sähköinen arkistointi	8000001-8010433
Ostoreskontramaksut	ORPMAK	Sähköinen arkistointi	8990001-8990292
<i>Myyntireskontra</i>			
Laskulajit	MRP30	Sähköinen arkistointi	30000001-30000072
	MRP33	Sähköinen arkistointi	33000001-33000262
	MRP35	Sähköinen arkistointi	35000001-35000624
	MRP37	Sähköinen arkistointi	37000001-37000393
	MRP38	Sähköinen arkistointi	38000001-38000602
	MRP40	Sähköinen arkistointi	40000001-40000097
	MRP50	Sähköinen arkistointi	50000001-50000210
	MRP51	Sähköinen arkistointi	51000001-51000546
	MRP52	Sähköinen arkistointi	52000001-52001339
	MRP54	Sähköinen arkistointi	54000001-54000804
MRP hyvityslaskukuittaukset	MRPHYV	Sähköinen arkistointi	5310001-5310060
MRP manuaalisuoritukset	MRPMAN	Sähköinen arkistointi	5110001-5110019
MRP luottotappiot	MRPK	Sähköinen arkistointi	5410001
MRP viitesuoritukset	MRPVII	Sähköinen arkistointi	5210001-5210485

Käyttöomaisuus

Hankinnat, myynnit/romutukset	KOMTOS	Sähköinen arkistointi	34001-34069
Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Sähköinen arkistointi	
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Sähköinen arkistointi	39001-39011

Konserni

Alkusaldot	KLALKU	Sähköinen arkistointi	99910001-99910015
Tytär/kuntayhtymät	KLYHT	Sähköinen arkistointi	99920001-99920012
Konsernikirjaukset	KLKIRJ	Sähköinen arkistointi	99930001-99930009
Tilinpäätöksen liitetietotositteet		Tilinpäätöksen liitteenä	27 kpl

9 Liite: Tunnusluvut, tunnuslukumääritelmät ja tulorahoituksen riittävyyden määrittely

9.1 Emon ja konsernin tunnusluvut

Nurmeksen kaupunki	2024	2023
Veroprosentti Nurmес	8,90	8,36
Veroprosentti Koko maa	7,52	7,43
Veroprosentti Pohjois-Karjala	8,25	8,11
Asukasmäärä	8983	9132
Tuloslaskeman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,0 %	21,0 %
Vuosikate/Poistot, %	123,0 %	115,0 %
Vuosikate, €/asukas	657	739
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, t€	15256	10756
Investointien tulorahoitus, %	184,1 %	187,2 %
Lainanhoitokate	2,3	2,7
Kassan riittävyys, pv	24	15
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus-%	72,2 %	70,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	62,2 %	58,7 %
Velat ja vastuut, % käyttötuloista	63,8 %	72,6 %
Kertynyt ylijäämä, M€	16,4	15,7
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1824	1717
Lainakanta 31.12., M€	18,2	18,3
Lainat €/asukas	2033	2012
Lainasaamiset 31.12., M€	17,5	16,8
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,2 %	40,1 %
Vuosikate/Poistot, %	110 %	114 %
Vuosikate, €/asukas	901	1016
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, t€	-5435	-7660
Investointien tulorahoitus, %	79,9 %	149,1 %
Lainanhoitokate	2	2,8
Kassan riittävyys, pv	61	59
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuus-%	64,00 %	65,40 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	70,60 %	60,60 %
Velat ja vastuut, % käyttötuloista	80,09 %	77,46 %
Kertynyt ylijäämä, M€	31,2	30,6
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	3472	3349
Lainakanta 31.12., M€	28,7	24,2
Lainat €/asukas	3197	2653
Lainasaamiset 31.12., M€	0	0

9.2 Tytäryhtiöiden tunnusluvut

	Voitto/tappio 1000 €		Kum. yli/alijäämä 1000 €		Käyttökate/ poistot	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Nurmeksen Vesi Oy	188	60	446	258	217 %	179 %
Nurmeksen Lämpö Oy	-349	205	3 183	3 532	51 %	148 %
Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilä Oy	70	27	396	326	269 %	188 %
Nurmeksen Yrityspalvelu Oy	-503	-274	-1 057	-554	62 %	88 %
Pikes Oy	46	28	116	71	7957 %	3266 %
Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot	-164	-103	-671	-507	129 %	138 %
Yhteensä	-712	-56	2 413	2 413	110 %	136 %

	Käyttökate-%		Omavaraisuusaste		Current ratio	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Nurmeksen Vesi Oy	46 %	37 %	19 %	19 %	2,1	1,5
Nurmeksen Lämpö Oy	5 %	17 %	32 %	59 %	5,7	6,4
Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilä Oy	8 %	5 %	58 %	54 %	2,0	1,9
Nurmeksen Yrityspalvelu Oy	48 %	50 %	0 %	6 %	0,5	0,8
Pikes Oy	5 %	3 %	68 %	74 %	3,1	3,9
Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot	23 %	26 %	13 %	14 %	0,2	0,2
Yhteensä	19 %	22 %	19 %	24 %	2,0	2,0

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate prosenttia poistoista:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalennukset}$$

Vuosikate €/asukas

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien omahankintamenot ovat rahoituslaskelman mukaiset investointimenot, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet

LAINANHOITO

Lainanhoitokate:

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv):

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kassasta maksut kerätään seuraavista eristä

Toimintakulut- Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %:

= $100 * (\text{Omapääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Käyttötulot ovat toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

Lainakanta / asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelman, rahoituslaskelman ja konsernitaseen tunnusluvut lasketaan kuin vastaavat kunnan tunnusluvut poikkeuksena konsernin omavaraisuus, jonka laskentakaava on määritelty erikseen.

Konsernin omavaraisuus (%):

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Konserniyhtiöiden vertailussa käytettävät muut tunnusluvut

Current ratio

= Vaihtuvat vastaavat / Lyhytaikainen vieras pääoma

Käyttökate %

= $100 * (\text{Liikevoitto} + \text{poistot}) / \text{Liikevaihto}$

TULORAAHOITUKSEN RIITTÄVYYDEN LUOKITTELU

1. Ylijäämäinen tai vahvistuva talous

Vuosikate

- pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

- korvausinvestoinnit

= >0

2. Tasapainossa oleva talous

Vuosikate

= suunnitelmapoistot

= korvausinvestoinnit

3. Heikkenevä talous

Vuosikate positiivinen

Tilikauden tulos negatiivinen

4. Kriisitalous

Vuosikate negatiivinen